Doru Motz:

Mărturia mea

Mamei mele, care mi-a dat viaţă
şi m-a crescut, în frica lui Dumnezeu

Revizuită la 17 septembrie, 2015

@ 2010 Transylvania Press

Cuprins

Episodul 1: Cum m-am întors eu la Dumnezeu/*3*
Episodul 2: Începutul umblării mele cu Dumnezeu/*7*
Episodul 3: John Ginga, un american trimis în România de către Dumnezeu/*10*
Episodul 4: Râvnă, dar nu din cea fără pricepere!/*15*
Episodul 5: Ca lumina ochilor!/*20*
Episodul 6: Aurel Popescu/*22*
Episodul 7: Aurel Popescu, vestitor neîntrecut al Cuvântului lui Dumnezeu/*28*
Episodul 8: Ce mi-a făcut Domnul şi cum a avut milă de mine/*35*
Episodul 9: Cui i s-a dat mult i se va cere mult… /*40*
Episodul 10 Trist, foarte trist!/*46*
Episodul 11 „Şi nimeni nu le va smulge din mâna Mea“/*47*
Episodul 12: Şi-a venit în fire şi şi-a zis: „Câţi angajaţi ai tatălui meu au belşug de pâine, iar eu mor de foame aici!“/*50*
Episodul 13: Harul Lui, care a fost neobişnuit de bogat cu mine/*56*
Episodul 14: *No ax to grind*/*61*
Episodul 15: Petru Trutza, omul care m-a adus în America/*71*
Episodul 16: „Şmecherie americană“/*83*
Episodul 17: Povestea continuă/*87*
Episodul 18 Şcoala vieţii – în America!/*88*
Episodul 19 Ultima întrevedere cu fratele Trutza/*93*
Episodul 20: Paul Michelson, model de creştin american şi un mare om de cultură, prieten de nădejde al României/*96*

Episodul 1:
Cum m-am întors eu la Dumnezeu

În urmă cu ceva timp, mi-am propus/v-am propus să încep o nouă tematică, în cadrul postărilor mele pe *Desculţi*, prin bunăvoinţa proprietarului forumului, fratele Florian Guler. Dacă, până acum, am transmis aproape exclusiv traduceri ale unor cărţi de valoare spirituală pentru creşterea noastră a tuturor şi, în primul rând, cărţi originale scrise de regretatul meu tată, Simion Motz, plecat la Domnul în 2005, şi continuând, apoi, cu ceea ce consider eu a fi, şi nu numai eu, clasicii literaturii creştine, ca să citez doar câteva nume: Chuck Smith, Watchman Nee, M.R. DeHaan, Dave Hunt, Derek Prince şi una din cărţile autorului pe care am privilegiul să-l traduc în prezent, Frederick A. Tatford , cu o binedocumentată carte despre profeţia lui Daniel, intitulată *Punctul culminant al istoriei*, precum şi cărţile altor autori dăruiţi de Domnul, care au avut, iar alţii mai au încă destule comori să ne vestească din nespus de felurita înţelepciune a Duhului Sfânt, revelată pentru noi în Cuvântul Sfânt… deci, cum spuneam, am găsit cu cale să vă împărtăşesc astăzi despre: *întoarcerea mea la Dumnezeu*.

Pe la vârsta de cincisprezece ani, am început să-mi pun problema numărul unu a vieţii, mai precis, Duhul Sfânt mă cerceta tot mai des. Ca fiul cel mare a lui Simion şi Maria Motz, am avut o copilărie grea, chiar furtunoasă, aş spune. La vârsta de 10 ani, mi-a fost răpit tatăl de lângă mine. Într-o noapte a lunii decembrie 1958, după percheziţii febrile, dar cu rezultat negativ (n-au găsit nimic compromiţător), membri ai temutei Securităţi, aparatul prin care încerca regimul comunist de atunci al ţării să se menţină la putere – şi a reuşit, cât i-a îngăduit Dumnezeu, până în anul 1989, când Dumnezeu a spus: „Destul!“ – l-au luat pe tata la închisoare, în cadrul încercării dezlănţuite de comunişti de a scăpa ţara natală, România, de toţi credincioşii, în special de cei care-L mărturiseau pe Isus Cristos, cum făceau şi tatăl meu şi un grup de credincioşi şi credincioase de la adunarea de pe strada Oituz din Arad.

Au urmat ani grei, de intimidări, de privaţiuni şi de teroare, resimţite cel mai acut de mama noastră, ce rămăsese acasă să crească patru copii: Eugen, care avea doar un an, Nicoleta, născută în 1956, apoi Daniel, venit pe lume în 1954 şi subsemnatul. Urmând dorinţa tatălui meu şi a mamei mele, în 1962 am încercat să mă înscriu la liceul numărul 3, dar nici nu am apucat să dau examenul de admitere, deoarece directoarea şcolii, o prietenă din copilărie a mamei, i-a spus direct: „Mariţi, nu mai încerca, că e degeaba. Nu va fi lăsat fiul tău să frecventeze liceul, datorită dosarului....“

* * *

Continui să scriu (de fapt, după ce abandonasem scrisul acesta – „ce te-ai găsit, şi tu, cu mărturisirile astea PERSONALE?!“ Dar acum Domnul m-a ajutat azi, joi 29 iulie 2010, să reiau. Slavă Ţie, Doamne Isuse. Mulţumesc celor care v-aţi rugat. Suntem în focul unei adevărate lupte spirituale, dar ajutorul nu ne lipseşte niciodată. E mai aproape de noi decât ne dăm seama: *„Căci noi n-avem de luptat împotriva cărnii şi sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutăţii care sunt în locurile cereşti“* (Efeseni 6:12).

„Câteva clipe te părăsisem, dar te voi primi înapoi cu mare dragoste. Într-o izbucnire de mânie, Îmi ascunsesem o clipă Faţa de tine, dar Mă voi îndura de tine cu o dragoste veşnică, zice Domnul, Răscumpărătorul tău" (Isaia 54:7-8).

Nu vreau să mă lungesc. Prin 1963 (sau 64?), am mers, nu ştiu nici acum cu ce treabă, dar Domnul ştia de ce am mers, pentru prima dată în cartierul Şega, probabil pe blvd. Aurel Vlaicu, în căutarea regretatului meu unchi Mircea Ban, care preda ore particulare de matematică. Şi nu era singur, ci în compania unui tânăr cam de vârsta mea, pe nume Puiu Cocian. Oamenii spun: „Soarta a făcut ca...", dar eu spun: „Domnul a hărăzit întâlnirea noastră". Din clipa aceea, nu ştiu cum, dar s-a legat o prietenie trainică între noi, care nu s-a sfârşit nici astăzi şi nici nu se va sfârşi, având în vedere că El ne-a adus laolaltă ca fraţi.

Bineînţeles, Puiu, băiatul cel mai mare al fratelui păstor Marţian Cocian, m-a invitat la biserica Şega, unde Puiu activa şi în orchestra de instrumente cu coarde, condusă de neuitatul frate Nicolae Iovin. Şi uite aşa, datorită lui Puiu, am început să frecventez biserica baptistă din Şega (urmat, mai târziu, de restul familiei, vezi *Pe calea crucii, în slujba regelui*, de Simion Motz, publicată de Multimedia, Arad). Îi mulţumesc pentru prietenia sinceră pe care a arătat-o Puiu unui tânăr „venit din lume", neşcolit şi, mai ales, pentru că mi-a mărturisit Evanghelia pentru prima oară, printr-o viaţă sfântă. Multe vor fi fost discuţiile purtate de noi pe această temă a mântuirii, dar eu de una îmi amintesc cu precizie: Eram în dreptul uzinelor *Strungul* din Arad, când Puiu mi-a mărturisit, cu faţa radiind de fericire, cam aşa: „Doru, mie nu mi-e teamă de moarte. Dac-ar fi să mor la noapte, nu m-aş teme, căci m-aş duce la Domnul" .

Nu ştiu dacă şi-a dat seama prietenul meu, dar cuvintele sale m-au lăsat *speechless* – cum să spun? – fără grai. Oh, ce n-aş fi dat să pot spune şi eu acele cuvinte, să am şi eu acest dar mai scump decât orice pe lumea aceasta! De câte ori nu mă gândisem la „acest subiect"! Dar, de fiecare dată, nesiguranţa mă copleşea. Însă, iată, pentru prima oară, ascultam un tânăr care nu se temea de moarte! Îl avea pe Cristos. Şi tot pentru prima oară, m-am „rugat" (e un fel de a spune; în realitate, am suspinat adânc în lăuntrul meu, dorind cu ardoare să am şi eu această siguranţă pe care o avea Puiu). Dumnezeu mi-a ascultat „rugăciunea", chiar dacă a fost făcută doar în lăuntrul meu. În vara aceea, prin iulie 1965, eram singur la casa noastră din Mărăşeşti 73, când părinţii mei, care erau la mare cu cei doi fraţi ai mei, Daniel şi Eugen, împreună cu sora mea, Nicoleta, au primit prin poştă o invitaţie de la fratele şi sora Mândraş, din Sibiu, care îşi căsătoreau fiica cea mare, Marilena, cu fratele Lulu (Aurel) Răduţiu, care acum sunt, cred, prin Oregon. Am fost sfătuit de ai mei, prin telefon, pare-mi-se, să merg eu la Sibiu şi să reprezint familia. Cu mine mai mergeau şi alţi câţiva „fraţi moisişti", ca Aron Mladin şi Mia Iovin, împreună cu fiul cel mai mare, Michael Iovin.

Trebuia să merg în cartierul Gai la fratele Mia, să iau câteva instrucţiuni pentru călătoria ce urma s-o fac în seara aceea, cam după 8, cu trenul internaţional *Weiner Waltzer*, dacă am reţinut bine. Puiu, băiat simţit, cu o educaţie aleasă, ca nu cumva să se interpreteze că se autoinvita la Sibiu, a rămas la colţul străzii, în timp ce eu am continuat până la casa familiei Iovin, din cartierul Gai. Nu ştiu cum se face, dar, nu după mult timp, fratele Mia a ieşit în stradă şi l-a grăit pe Puiu, invitându-l şi pe el, cu toată bucuria, în casă, dar mai mult: l-a asigurat de faptul că va fi primit cu toată căldura chiar la nunta de la Sibiu!

Bun, am trecut un hop! Dar mai era unul: mă gândeam cum să-l convingem acum pe tatăl lui Puiu să-l lase să plece într-o călătorie atât de lungă, cu un tren de noapte.

Nu trebuia să-mi fac griji! Ce se petrecea era lucrarea Domnului. L-am găsit pe fratele Cocian cu veşnicul său zâmbet pe buze, cu căldura şi frumuseţea reală a unui adevărat copil al Domnului. N-a trebuit să ducem muncă de lămurire. Fratele Cocian s-a învoit pe dată. Ne-a citit din Biblie „unde s-a deschis", rostind cuvintele ce mi s-au întipărit de-atunci în minte şi în inimă:

„Îmi ridic ochii spre munţi... De unde-mi va veni ajutorul? Ajutorul îmi vine de la Domnul, care a făcut cerurile şi pământul. Da, El nu va îngădui să ţi se clatine piciorul; Cel ce te păzeşte nu va dormita. Iată că nu dormitează, nici nu doarme Cel ce păzeşte pe Israel. Domnul este Păzitorul tău, Domnul este umbra ta pe mâna ta cea dreaptă. De aceea, nu te va bate soarele ziua, nici luna noaptea. Domnul te va păzi de orice rău, îţi va păzi sufletul. Domnul te va păzi la plecare şi la venire, de acum şi până în veac" (Psalmul 121).

Apoi, punându-şi braţele pe umerii lui Puiu şi ai mei, ne-a spus cam aşa: „Puiu şi Doru, plecaţi deseară la Sibiu... Vă doresc o călătorie plăcută. Dar doresc, mai presus de toate, să vă întoarceţi oameni schimbaţi!"

Şi am plecat, ca să nu pierdem trenul. Pe tren, la fereastra vagonului, pe coridor, în goana trenului, cu peisajele minunate care se perindau pe dinaintea ochilor, într-o companie plăcută, cu prietenul meu, Puiu, şi cu celălalt prieten al nostru, mai tânăr, Michael, în armonia cântărilor de laudă la adresa Domnului, care răzbăteau din compartiment, unde fraţii Mia, Aaron şi poate mai erau şi alţii de care nu mi-amintesc răspândeau bucuria Domnului; eu eram însă adânc îngândurat. Nu-mi ieşeau din minte cuvintele: „Să vă întoarceţi oameni schimbaţi!" Ce-o fi vrut să spună fratele Cocian? Aaa, s-o fi referit la acea experienţă „lacrimogenă" pe care o mai văzusem la alţii, care se întorceau la Domnul!

Dar toată fiinţa mea, pregătită de vreo doi ani de frecventare a bisericii Şega, striga din adânc: „Şi eu vreau, Doamne, să fiu mântuit, să am siguranţa mântuirii, ca Puiu!"

Slavă Domnului, că El aude şi gândul, şi şoapta ce mai firavă a fiinţei omeneşti, şi dacă facem un pas către El, El va face zece spre noi, primindu-ne cu braţele-I deschise!

Ajunşi la Sibiu, în pofida aşteptărilor mele, să ne întâmpine oameni posomorâţi că i-am sculat din somn, dimpotrivă, am dat de oameni nespus de bucuroşi că se văd iarăşi cu prietenii lor creştini. În toiul nopţii, ne-au întins o masă „ca-n poveşti". Către orele dimineţii, am aţipit şi noi puţin, dar cu greu, căci bucuria Duhului domina atmosfera, aşa cum eram întinşi pe jos, încercând să mai prindem câteva ore de somn.

Sora miresei, Anişoara, cu multă ospitalitate, ne-a făcut pantofii, ai mei, ai lui Puiu şi ai lui Michael, să strălucească mai tare de cum străluceau când erau noi, aşteptându-ne, cuminţi (ei, pantofii), la intrarea în casă.

Am prins repede din zbor vestea că fraţii urmau să se adune în dimineaţa aceea la închinăciune „în aer liber", cu fratele Niculiţă Moldoveanu, la păduricea de la marginea oraşului, numită „Dumbrava". Acolo mă voi duce şi eu, mi-am zis. Numai că Puiu auzise, iarăşi din zbor, că în duminica aceea, ultima din luna iulie a anului 1965, urma să se ţină un botez în biserica baptistă, păstorită, cum am aflat mult mai târziu, de fratele Mircu Cocar. Cum ceilalţi doi tineri, Anişoara şi Michael, au ales biserica, m-am supus şi eu, plecând cu ei la adunare.

Ce spectacol impresionant m-a întâmpinat acolo! Aşezaţi în faţă, la cor, erau vreo 12 tineri, băieţi şi fete, cu feţe fericite, strălucitoare, plini de bucuria de a-L fi primit pe Domnul. Cu greu, am încercat să stau treaz la predică. M-au mişcat însă mărturiile vii ale tinerilor care urmau să se boteze. Întrebaţi direct de fratele păstor până când aveau de gând să-L urmeze pe Domnul? Toată viaţa! – au răspuns fiecare dintre ei. Şi dacă li se va cere să-şi dea viaţa pentru El? Da, şi atunci! Nimic nu-i va despărţi de El.

Şi apoi… a început corul să cânte o cântare, cam cu aceste cuvinte: „Cine sunt aceştia îmbrăcaţi cu haine albe?… Aceştia sunt cei care şi-au spălat hainele în sângele Mielului!"

Nu ştiu ce s-a întâmplat şi nu voi şti probabil niciodată (pe pământ), dar imediat fiinţa mi-a fost inundată de o bucurie sfântă, parcă venită din altă lume. Isus mă chema şi pe mine, mă îmbia cu toată dragostea. „Da, Eu am murit şi pentru tine. Vino la apa vieţii!"

În minutele următoare, dacă ar fi făcut pastorul o cât de mică aluzie la cei care L-au primit pe Domnul să păşească în faţă, aş fi ţâşnit de la locul meu. Puiu, care stătea pe banca din faţa mea, vedea că se petrecea ceva... *ciudat* cu mine. I-am spus la terminarea serviciului: „Eu mă duc să dau mâna cu păstorul, căci Mă cheamă Mântuitorul". Când mi-a venit rândul la ieşire, am spus cam aşa: „Domnule păstor, am simţit chemarea Domnului Isus în dimineaţa aceasta. De aceea, nu aţi vrea să mă asistaţi în rugăciune?" *Without missing a beat* – cum se spune asta pe româneşte? – fără nicio ezitare, mi-a zâmbit şi m-a poftit în biroul său alăturat, rugându-mă să-l aştept până va termina de dat mâna cu toţi fraţii şi surorile, şi apoi mi se va alătura.

Deci a venit îndată şi a fost gata să mă primească, împreună cu Domnul, care Şi-a dat viaţa pentru mine, dar mai întâi, şi-a cerut scuze, lipsind din birou câteva clipe. În biserica ce se golise de fraţi şi de surori, a dat de Puiu, care nu plecase cu Anişoara şi Michael acasă. Când a auzit Puiu că „un tânăr L-a primit pe Domnul şi vrea să se boteze", a zis cam aşa: „Frate Cocar, şi eu L-am primit pe Domnul Isus Cristos. Nu mă lăsaţi de dinafară".

„O, cum să te las, tinere!" Şi, după o scurtă rugăciune cu amândoi, în biroul pastoral, a venit surpriza şi mai mare: Un frate păstor pensionat era pregătit să ne boteze pe amândoi, chiar atunci! Ne-am uitat unul la altul, plini de bucurie, că aveam parte de o întoarcere aşa de frumoasă la Dumnezeu. Şi astfel am păşit „în apa botezului".

În casa fratelui Mândraş, la nunta Marilenei şi a fratelui Aurel, într-o cameră înţesată de oaspeţi, noi eram singurii care ieşeam în evidenţă. „Puiu şi Doru, de ce sunteţi aşa de tăcuţi?", ne-a întrebat fratele Mia.

Atunci i-am spus... Şi a urmat a doua nuntă! Bucuria cerului a izbucnit!

Au trecut mulţi ani de atunci. Dar ce s-a sădit în viaţa noastră atunci nu se va şterge niciodată, ci va ţâşni în viaţa viitoare...

„Dar oricui va bea din apa pe care i-o voi da Eu în veac nu-i va fi sete; ba încă apa pe care i-o voi da Eu se va preface în el într-un izvor de apă, care va ţâşni în viaţa veşnică" (Ioan 4:14).

Episodul 2:
Începutul umblării mele cu Dumnezeu

Cu ajutorul lui Dumnezeu, m-am rugat astăzi Lui să mă ajute să continui istoria vieţii mele, relatând din momentul în care am încheiat primul episod transmis pe *Desculţi*, sub titlul *Cum m-am întors eu la Dumnezeu*, asta la cererea mai multor fraţi şi surori.

Să fim înţeleşi: istoria mea nu este cu nimic senzaţională; nu e nimic deosebit. Îmi fac doar datoria de a da o mărturie despre felul cum a lucrat Domnul în viaţa mea, tot ce am reuşit să fac fiind lucrarea Sa.

Mărturisesc că am o oarecare ezitare în a face acest lucru. Motive? Multe şi variate. Dar Duhul mi-a amintit de 1 Petru 3:15, care spune: *Ci sfinţiţi în inimile voastre pe Cristos ca Domn. Fiţi totdeauna gata să răspundeţi oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi; dar cu blândeţe şi teamă*. Desigur, s-ar putea cita o mulţime de alte versete, dar cel citat este de ajuns.

Apoi nu întâmplător mi-a căzut în mână seria *Amintirilor cu sfinţi*, de Daniel Brânzei, acum. Ca să preîntâmpin un eventual atac din partea criticilor: „Cum, tu te consideri sfânt?!“, răspund: Da, prin îndurarea Domnului sunt, în sensul că am fost îmbrăcat cu sfinţenia Lui, deşi, când mă uit la mine, văd încă multă nedesăvârşire, *a work in progress* – cum s-ar numi asta pe limba lui Shakespeare? – o lucrare în curs de desăvârşire? Trebuie să mă bazez pe Cuvântul Său, care mă asigură că sunt mântuit, pe baza sfinţeniei Domnului Isus Cristos, unul din copiii Săi, căruia El i-a atribuit sfinţenia Sa! Ca poziţie în Cristos, sunt ceea ce sunt, deşi pe planul trăirii practice, El mai are încă mult de lucru în mine. De ce m-a ales El şi pe mine să am parte de mântuire, să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui – ei, asta e un mister, după cum spune cântarea: „Cum am ajuns în îndurarea Lui nu ştiu…“ De ce m-am născut într-o familie de credincioşi, iarăşi nu ştiu, dar ştiu că Harul Său şi pentru mine a fost mare, cum spune iarăşi cântarea: *Wonderful, matchless grace of Jesus* sau *Minunatul har, fără seamăn, al lui Isus*!

Cred că aţi observat cum li se adresează Apostolul Pavel în diversele sale epistole copiilor Domnului. Citez doar un exemplu: „Pavel, chemat să fie apostol al lui Isus Cristos, prin voia lui Dumnezeu, şi fratele Sosten. către Biserica lui Dumnezeu, care este în Corint, către *cei ce au fost sfinţiţi în Cristos Isus, chemaţi să fie sfinţi* şi către toţi cei ce cheamă în vreun loc Numele lui Isus Cristos…“ (1 Corinteni 1:1-2).

Îi rog pe fraţii şi surorile de pe forumul *Desculţi* să mă poarte în rugăciune, căci, la îndemnul multora dintre voi, m-am angajat la această lucrare, care, credeţi-mă, nu e deloc uşoară. Dacă nu ar fi fost îndemnurile voastre, poate nu aş fi îndrăznit să scriu. Aş fi preferat să rămân mai departe un simplu traducător, dar Dumnezeu se pare că vrea şi altceva de la mine. Fiind convins atunci că e lucrarea Lui, nu mă mai tem, deşi am încă ezitări şi mereu trebuie să întrerup, să cer din nou îndurare de la El. Într-un fel, mă cutremur, simţindu-mă iar student, aşteptând cu înfrigurare şi justificate emoţii ziua unui alt examen (zile de care credeam că, în sfârşit, am scăpat, acum la bătrâneţe)!

Suntem la început de august, în anul de grație 1965, la câteva zile după ce prietenul meu Puiu Cocian și cu mine ne-am întors de la Sibiu, unde am răspuns chemării Sale pline de dragoste, urmându-L în apa botezului și predându-ne viața în întregime Lui, împlinind dorința/profeția rostită de fratele păstor Cocian Marțian: „…să vă întoarceți oameni schimbați!"

În vara acelui an, am absolvit școala profesională de pe lângă Uzinele de Vagoane din Arad, cu meseria de strungar. Mama mă îndemnase să învăț o meserie, să pot fi de ajutor familiei, ca cel mai mare dintre patru copii, întrucât în 1961 nu se întrezărea eliberarea tatălui nostru din închisoare. Am ales o meserie ce părea mai interesantă. Piesa de la examenul de absolvire a fost un tampon de vagon, în miniatură, pe care m-a ajutat Dumnezeu să-l execut atât de bine, încât arcuia doar din etanșarea celor doi cilindri.

Ca urmare a rezultatelor bune obținute și la probele teoretice, am fost repartizat după absolvire ca muncitor calificat la secția Sculerie/Matrițerie a menționatei uzine. Loc excelent, unde poate că aș fi rămas mult și bine, fără să merg mai departe la școală, dacă Dumnezeu nu ar fi avut alt plan cu viața mea. După doar câteva zile, am fost transferat subit, fără nicio explicație, la sectorul doi, cum i se spunea acestuia, de peste podul peste liniile de cale ferată, din cartierul Grădiște.

Prezentându-mă la noul loc de muncă, am fost surprins neplăcut să fiu luat în primire de maistrul Ceavici, care nu și-a ascuns bucuria de a mă avea din nou în subordine.

În perioada uceniciei, avusesem o întâmplare oarecum nefericită, fiind aproape să-mi pierd viața. Maistrul se ocupa cu „fușeraiul", adică cu executarea unor lucrări particulare pentru prietenii și cunoscuții săi din afara uzinei. Într-o zi, m-a dus la o altă secție, ca să nu fie văzut de șeful lui, și m-a așezat la un strung nou, pentru a executa piesa respectivă. Trebuia să încep cu secționarea unei bucăți de OL42, dintr-o bară lungă. Nefiind obișnuit cu acest lucru și, mai ales, cu noua mașină, nu am asigurat bara, ce ieșea din strung destul de mult în poziție liberă. Dintre toate vitezele modernului strung, pentru care nu mi se făcuse niciodată instructajul, închipuiți-vă că am reușit să introduc turația maximă! Într-o clipă, s-a auzit un zgomot înfiorător, bara ce atârna liber îndoindu-se imediat la nouăzeci de grade și măturând totul din cale, printre care și un robinet de aer comprimat, dar, spre fericirea mea, nu se afla în momentul acela lângă strung niciun alt om, Domnul scutindu-mă de comiterea crimei de omucidere la frageda vârstă de nici 15 ani. M-am făcut alb la față, aproape să leșin. Un frate de pe Valea Crișului, care lucra la strungul alăturat, mi-a venit imediat în ajutor, oprind numaidecât infernala mașină. Se înțelege acum de ce, când reveneam la sectorul doi, după absolvirea școlii profesionale, maistrul Ceavici, ce fusese probabil tras la răspundere pentru această ilegalitate, și-a frecat bucuros mâinile, zicându-și că acum avea prilejul să se răzbune pe mine. Numai că eu aveam de-acum un Stăpân Atotputernic, care veghea asupra mea, deși îngăduia să trec prin această școală amară, dar necesară, cum se spune la Plângerile lui Ieremia 3:27: *Este bine pentru om să poarte un jug în tinerețea lui.*

Și așa mi-am început cariera de strungar, care a durat doar trei ani. Comițându-se o ilegalitate, deși aveam numai 17 ani, am fost obligat să muncesc în trei schimburi: prima săptămână șase zile, dar uneori și șapte, de la 7 la 3, apoi săptămâna a doua de la 3 după amiază până la 11 p.m., iar a treia săptămână de la 11 seara la 7 dimineața, ș.a.m.d. – cel

mai greu schimb dintre toate fiind cel de noapte, pe care americanii, când am reluat, pentru o scurtă perioadă, această meserie, în Portland, Oregon, spre satisfacţia „binevoitorilor“ mei, care au exclamat: „Şi-a găsit locul. Uite, tot la strung a ajuns!“ Ei bine, americanii numesc acest schimb „graveyard shift“, adică schimbul groparilor! Nu eram însă în pericol să adorm, deoarece maistrul, care era mare şi pe linie de partid, petrecea o bună parte din noapte lângă strungul meu, ducând „muncă de lămurire“ şi încercând să mă facă să mă las de credinţă.

Dar am sărit peste un moment important, care a avut loc curând după munca în acest loc ce semăna, mai degrabă, cu un lagăr de concentrare, unde, fiind cel mai tânăr, mi se dădeau cele mai infecte *joburi* – de pildă, să execut şuruburi, cu sutele, în fiecare zi, trebuind să merg afară să-mi procur bara de oţel, de multe ori pe întuneric, în condiţii de ploaie sau de zăpadă.

Cum a avut loc descoperirea mea sau, mai bine zis, cum m-a prezentat El de copil al Său? Într-o zi, pe la unsprezece dimineaţa, a sunat de pauza de masă. Înainte de a mânca, am plecat capul, spunând o rugăciune în gând. Când am deschis ochii, în faţa mea mă săgetau o pereche de ochi, întrebători, batjocoritori, ai şefului de UTC pe secţie. „Mă, tu eşti pocăit?“ Fără să ezit, deşi ştiam ce va urma, am încuviinţat.

În mai puţin de zece minute ştirea senzaţională a făcut înconjurul atelierului. A fost doar un moment iniţial de uşoară suferinţă, când s-a împlinit Cuvântul de la Evrei 13:13: *Să ieşim dar afară din tabără la El şi să suferim ocara Lui*, după care, tot cerul s-a coborât în mine, cum spune cântarea: „Mii de primăveri vin parcă, toate odată pe pământ“.

A urmat seria previzibilă de reacţii, de la râsete şi batjocuri la expresii secrete de admiraţie. S-au organizat, mai întâi, întâlniri particulare cu mine în doi-trei oameni, însă Cuvântul se împlinea întocmai: *Dar, când vă vor da în mâna lor, să nu vă îngrijoraţi, gândindu-vă cum sau ce veţi spune; căci ce veţi avea de spus vă va fi dat chiar în ceasul acela* (Matei 10:19).

Văzând maistrul Ceavici, secretarul de partid răspunzător pentru tineret, că nu mă poate convinge să mă las de Cristos, a trecut la şedinţe cu participarea unui număr mare de tineri, după ce]n schimul de noapte, frustrat, îmi făcea viaţa amară, încercând să mă convingă să nu mai merg la adunare şi sugerând că acolo s-ar petrece cele mai indecente fapte. „De ce nu veniţi să vedeţi ce facem noi acolo“, îi răspundeam eu.

Şedinţele publice au încetat curând după ce au început, când conducătorii de partid mi-au spus: „Aşa nu se mai poate! Tu ai să-i faci pe toţi pocăiţi ca tine“, când tinerii au început să-mi ia apărarea în luările lor publice de cuvânt.

Dacă metoda de sfidare publică nu a dat rezultate, şeful meu a recurs la alte tertipuri. Am aflat ulterior că s-a dus la liceul seral Ioan Slavici, pe care-l frecventam, căutând să-i convingă pe profesori să mă dea afară. Numai că încercările lui, tot mai disperate, au dat greş şi de data asta. „Cum? Să-l dăm afară pe Moţ? Dar el e elevul nostru cel mai bun!“

Dar despre asta şi despre cum am învăţat limba engleză, în episodul viitor, în cazul fericit că nu v-am plictisit sau că nu-mi interzice moderatorul grupului să mai vorbesc (glumesc, desigur). Contez pe rugăciunile voastre.

Episodul 3:
John Ginga, un american trimis în România de către Dumnezeu

Călătoria aceasta în timp are efecte extrem de benefice pentru mine. Dumnezeu îmi descoperă mereu alte şi alte amănunte din viaţa trăită cu El. Da, cel rău se luptă din răsputeri să mă împiedice să-mi dau mărturia. Nu vă închipuiţi prin ce lupte mari trec: când sus pe înălţimi, cu Domnul, vărsând lacrimi de bucurie, amintindu-mi de toate întâmplările din viaţă, pe care mi le-a aşezat El în faţă; când a doua zi, să mă încerce un sentiment de nesiguranţă: „Ce te-ai găsit şi tu, să-ţi dezvălui sufletul? În definitiv, nu-i cunoşti pe toţi de pe *Desculţi*! Te dai în stambă". Şi, pentru un timp, întrerup scrisul, promiţând solemn că nu voi mai scrie niciun cuvânt!

Dar Domnul nu mă lasă, nu-mi dă pace, până când nu revin la calculator şi reiau firul mărturiei. Atunci mă cuprinde iar o bucurie sfântă, retrăind aceste experienţe cu Domnul, minunându-mă de felul cum a lucrat El în viaţa mea.

Nu aş fi în viaţă acum, dacă nu mi-ar fi salvat viaţa bunul meu frate Daniel, cu şase ani mai mic decât mine, pe când aveam vreo 11 ani. Era prin vara anului 1959. Mama noastră, Maria, sau Mariţi, cum o alintau fraţii şi surorile, ducea o viaţă grea, având soţul închis pentru credinţă, rugându-se neîncetat şi încurajând şi pe celelalte surori, care îşi aveau soţii închişi tot pentru credinţă, cu nădejdea neclintită că Domnul îi va aduce, într-o bună zi, înapoi, teferi la familiile lor scumpe!

Deşi contabilă, şi încă foarte bună, la arestarea tatălui nostru i s-a interzis orice angajare. Autorităţile comuniste nu s-au mulţumit cu răpirea tatălui la închisoare, dar acum voiau să ne înfometeze şi pe noi, cei rămaşi acasă. Domnul însă a avut grijă de noi în chip miraculos. După vreo doi ani, mama a fost, până la urmă, angajată, dar ca simplă femeie de serviciu, la o fabrică din industria textilă din Arad.

Aşadar, în vara anului 1959 ne-a trimis la Rostoci (da, există asemenea localitate; e reală, nu doar rezultatul imaginaţiei prea bogate a lui Doru!), satul de baştină al tatălui nostru, un sat cât se poate de pitoresc, de pe valea Crişului Alb, situat la vreo 100-120 de kilometri de Arad.

Într-o zi, am reuşit să scap de paza bunicii Agrima, mama tatălui nostru, şi, ţuşti, am zbughit-o la scăldat, cu fratele meu, căruia îi plăcea să vină cu mine peste tot, spre marea mea iritare, fără să-mi dau seama cât de providenţial avea să se dovedească acest obicei al său. De pe mal, am văzut cum doi flăcăi au sărit în apă, înotând până pe la mijlocul râului, după care s-au oprit să-şi tragă sufletul. Stând în picioare în mijlocul Crişului, apa nu le venea decât până la brâu. „Vai, mi-am zis, dacă acolo apa e atât de mică, la mal trebuie să fie şi mai mică!" Şi, fără să stau mult pe gânduri, am sărit în apă. Dar, curios, nu puteam atinge cu picioarele pământul! Speriat, m-am zbătut, dând din mâini ca un disperat.

Daniel, care, cu prezenţa lui de spirit, simţind că fratele lui mai mare e în pericol de a se îneca, a dat fuga în *cucuruz*, unde cei doi tineri reveniseră la lucru, alăturându-se tovarăşilor lor de muncă. Şi a început să strige după ajutor, cât îl ţinea gura.

Când am fost scos din apă, de braţele vânjoase ale flăcăilor, cred că îmi pierdusem cunoştinţa. A trebuit să fiu întors pe burtă şi frecat bine, ba chiar lovit, până ce au ieşit din mine câţiva litri buni din apa Crişului, şi aşa scăzută anul acela din cauza secetei.

Revenindu-mi la viaţă, aceasta fiind doar una din numeroasele încercări ale Satanei de a-mi lua viaţa, am deschis ochii, fără să-mi dau seama, pentru moment, unde mă aflu. Mare a fost bucuria alor mei, când am ajuns acasă! Curios, dar de atunci nu am mai avut probleme cu apa, înotând ca un peşte. Deh, făcusem botezul apei!

Cum spuneam, aveau să mai urmeze încă cel puţin trei ocazii când cel rău a căutat să-mi ia viaţa, prematur, ca să zădărnicească planul lui Dumnezeu cu mine. Despre asta mai târziu!

Nu mai ştiu unde am citit că până ce nu ne-am încheiat lucrarea pe care ne-a rânduit-o Dumnezeu pe acest pământ, suntem indestructibili!

Primul lucru pe care l-am făcut, după revenirea de la Sibiu, unde Îl întâlnisem pe Domnul şi mă botezasem, împreună cu Puiu, a fost să dau fuga la liceul Ioan Slavici (acum colegiul Moise Nicoară), să văd rezultatele la examenul de admitere la liceul seral.

Îmi amintesc cu claritate de regretatul frate Oprea Milente, de la biserica Şega (asupra acestui sfânt al Domnului propunându-mi să revin), care făcuse un drum până la noi, pe strada Mărăşeşti, lângă spitalul de copii, ducându-mi un mesaj special de la Dumnezeu. Deşi încă nu avusese loc întoarcerea mea propriu-zisă la Domnul, fratele mi-a spus cam aşa: „Frate Doru, să nu te temi deloc. Vei reuşi cu brio la admiterea ta la liceu. Domnul are o lucrare de făcut prin tine".

Mi-am amintit de cuvintele sale, în timp ce scrutam cu emoţie şi speranţă lista candidaţilor admişi la examen, bineînţeles luând-o de jos în sus. Neaflându-mi numele de prima dată, mi-am zis că nu am citit cu destulă atenţie. Şi am luat-o de la capăt. Dar nici de data asta nu m-am regăsit. Singurul Moţ din toată lista reuşiţilor era un oarecare Moţ Baciu!

De-acum mi se strecurase îndoiala în inimă. O voce lăuntrică risca să-mi spargă timpanele, rânjind de satisfacţie: „E clar! N-ai reuşit". Dar un alt glas, blând ca un susur, mă asigura: „Ba da, ai reuşit, Dorule!"

Printre lacrimi de disperare, am îngăimat o rugăciune, cam prima după experienţa convertirii ce avusese loc cu câteva zile mai înainte: „Doamne, cum e posibil să fi reuşit, când acolo scrie clar: Moţ *Baciu*, or, eu sunt Dorin!" Şi atunci Domnul mi-a adus aminte că pe listele iniţiale nu existase niciun Baciu, eu fiind singurul Moţ din anul acela!

Cu speranţa reîncolţită în suflet, am ieşit pe strada „magaziilor", cum mi-o amintesc, deşi acum nu mai ştiu cum se cheamă. Şi, nu la întâmplare, primul om peste care am dat, venind din direcţia opusă, a fost regretatul meu „unchi Mircea Ban". „Ce faci Doru? De ce plângi?" Şi, în câteva cuvinte, i-am spus toată povestea.

Unchiul Mircea, profesor de matematică, cu o minte logică, ascuţită, n-a pierdut mult timp, pentru a-mi da verdictul:

„Doru, n-ai trecut şi gata! Nu se fac astfel de greşeli în acte oficiale".

Numai că n-a scăpat aşa de uşor de mine. N-am plecat de lângă el până când nu l-am convins, într-un târziu, să se ducă la secretariatul şcolii să încerce să le convingă pe secretare de ipoteza mea, extrem de şubredă, după părerea sa.

„Bine, Dorule, intru la secretară, deşi îmi închipui că, de ocupată ce este cu deschiderea noului an şcolar, numai de mine nu va avea timp. Dacă e aşa cum prevăd, când ies de la ea, să nu te mai prind pe aci!"

Cu rugăciuni fierbinţi, imploram pe Dumnezeu să-mi aducă unchiul răspunsul pozitiv. După un timp îndelungat, care mi s-a părut o veşnicie, timp în care în mine se dădea o straşnică luptă între şoapta vrăjmaşului şi vocea Duhului, care îmi amintea de asigurarea dată prin fratele Oprea, în sfârşit, a ieşit unchiul Mircea, însoţit de doamna secretară, care, zâmbindumi, vădit jenată, şi-a cerut scuze pentru colosala greşeală birocratică, poate unică în istoria prestigioasei instituţii!

John Ginga (unchiul Gioni, cum îi spuneam noi), era un american, născut şi crescut până la vârsta de optsprezece ani în statul West Virginia din America. În memorabila ei vizită pe continentul american, în anul 1926, regina Maria a României, născută în Anglia, nepoată a reginei Victoria, a avut o iniţiativă lăudabilă de a oferi unor cinci tineri americani, proveniţi din părinţi români, burse de studii complet sponsorizate de statul român, ca să vină şi să studieze în România, sperându-se ca, în schimb, tinerii să împărtăşească din mai bogata lor experienţă americană.

Printre cei cinci se afla şi John Ginga, ce nu a înşelat aşteptările reginei Maria, ridicânduse pe treptele cele mai înalte ale armatei române, ca ofiţer şi aviator de elită, cu o carieră strălucită înaintea sa; carieră ce a luat brusc sfârşit când au venit comuniştii la putere, aruncându-l, fără menajamente, pe John în închisoare. Acolo însă fratele Ginga L-a cunoscut pe Mântuitorul. După revenirea din prima întemniţare, Dumnezeu i-a dăruit-o pe sora Elena de soţie, amândoi alipindu-se de fraţii şi surorile bisericii de pe strada Oituz din Arad, grup ce avea să fie numit mai târziu „moisiştii", după numele regretatului Vasilică Moisescu, un savant cu cunoştinţe enciclopedice, dar şi un minunat credincios, eminent cunoscător al Cuvântului lui Dumnezeu. „Cristian Moisescu, [unul din cei patru copii ai săi], a fost primul primar creştin ales în mod democratic la alegerile din februarie 1992, după aproape jumătate de secol de dictatură (ceilalţi trei, Titus Gheorgheof, Silviu Raţiu şi Mircea Henţ au fost numiţi de către F.S.N. pentru scurte perioade de timp – mulţumesc, Cristian, pentru această precizare). Ce răsturnare de situaţie, vrednică de Dumnezeul cel Atotputernic, în care ne-am pus încrederea, ce este Acelaşi, ca pe vremea profetului Daniel, dovedind lumii întregi că familia prigonită, cu al său cap azvârlit în temniţă, cu o condamnare de 25 de ani, cu familia rămasă acasă, fiind supusă şi urmărită de comunişti, ei bine, Aradul, liber de-acum, avea să-l aleagă fruntaşul numărul unu al oraşului de pe Mureş după Revoluţie pe Cristian Moisescu! Căile lui Dumnezeu sunt nepătrunse. El cunoaşte sfârşitul de la început (Isa. 41:22).

Coborând plin de fericire treptele respectabilei şcoli Ioan Slavici, nu am ajuns bine pe trotuar la colţul străzii, când, deodată se opreşte un microbuz Volkswagen, evident din străinătate, din care cine credeţi că scoate capul pe fereastra din faţă, dreapta, dacă nu Cornel

Drăucean, băiatul dirijorului de cor de la biserica baptistă din Micălaca!

Până să mă dumiresc eu bine, Cornel mi-a şi spus să fiu la ora şapte în seara acelei zile la cutare şi cutare adresă, din cartierul Micălaca, unde am fost invitat de fratele Ginga. Odată transmis mesajul, maşina s-a făcut rapid nevăzută.

Ajungând la locul cu pricina, am intrat în curte, unde era întinsă o masă lungă, la care fuseseră serviţi cei vreo şapte tineri, în principal din Statele Unite, dar şi vreo doi din Anglia, care urmau să fie traduşi de fratele Ginga, secondat de domnul Viorel Stana, profesor de engleză la liceul nr. 3 din Arad.

Am fost impresionat de cele câteva cântări ale tinerilor, ce formau un superb cor bărbătesc; deşi purtau încălţăminte, erau, de fapt, premergătorii Desculţilor!

A urmat apoi un serviciu în biserica baptistă din Micălaca, după ce o mulţime mare îi aştepta pe oaspeţi, atât înăuntru, cât şi afară, în jurul bisericii, printre care am zărit şi un miliţian.

Am stat în sală lângă un alt unchi, Nelu Banu, cu vreo 6 ani mai în vârstă decât mine, şi am ascultat cu răsuflarea întretăiată, cum s-au succedat tinerii americani la vestirea Cuvântului, presărat cu cântări superbe. Mi-amintesc doar de predica unuia dintre ei, care a redat pilda oii pierdute, cu păstorul, imitat admirabil de vorbitor: „*seventy-one, seventy-two...*“ Apoi a continat: „*...ninety-seven, ninety- eight, ninety-nine...*“, după care a urmat o tăcere, lumea din sală şi de afară făcând o sincopă, în timp ce păstorul întristat nu-şi putea găsi ultima oiţă!

După ce s-a dus din nou prin pustiu, căutând-o şi găsind-o pe neastâmpărata mioară rătăcită, bucuros, a luat-o pe umeri şi s-a întors să-şi numere oile din nou. Da, acum erau toate în staul! Şi a suta oiţă! Ce bucurie!

I-am spus unchiului meu: „Nelu, am să mă apuc să învăţ limba engleză!“

Să fi văzut sau, mai bine zis, să fi auzit râsetele bine dispuse ale lui Nelu! „Uite care e treaba, Doru. Să zicem că ai reuşit, cu chiu cu vai, să înveţi primele 100 de cuvinte englezeşti. Şi tocmai ai trecut la a doua sută, când constaţi că ai început să le uiţi pe primele 100. Şi uite-aşa trebuie s-o iei de la capăt...“

Deşi a trebuit să recunosc logica unchiului Nelu, frate cu Mircea, un alt strălucit matematician, şi, bineînţeles, cu mama mea, vorbele sale nu m-au descurajat câtuşi de puţin! Cine oare pusese în mine această încredinţare, în cel care abia cu câteva ore mai devreme reuşise la liceul seral, „ca prin urechile acului“?!

La terminarea serviciului, am zăbovit, încercând să schimb, cum se spune, câteva vorbe cu distinşii oaspeţi. Am arătat spre Biblia unuia dintre ei, exclamând, sigur de mine: „Bibăl!“ „Bible“ [baibăl] a venit îndată corectarea.

Dovadă că nu a fost doar „un foc de paie“, cum obişnuia să spună fratele Nicolae adesea, încredinţarea că am să învăţ limba engleză, şi încă foarte curând, a venit în toamna aceea, când am început cursurile liceului, la seral. Într-o după amiază, înainte de ora cinci, cum mergeam la cursuri, am zărit în vitrina librăriei Eminescu cartea *Învăţaţi limba engleză fără profesor*, de Leon Leviţchi şi Dan Duţescu, ediţia a V-a, editura ştiinţifică, Bucureşti 1965. Cuprins de o bucurie negrăită, am dat buzna în magazin, întrerupând conversaţia tihnită a două stimabile doamne, ce răspundeau de vânzări.

„Da, vă rog. Ce doriţi?“

„Manualul de engleză“.

„Nu avem aşa ceva!“

„Dar, doamnă, l-am văzut cu ochii mei, în vitrina de afară!“

„Nu avem voie să stricăm vitrina. E ultimul exemplar, care nu se vinde“.

Numai că eu nu plecam din magazin. Le-am dat de înţeles că fără manualul de engleză nu plec din magazin nici în ruptul capului!

Schimburi de priviri între vânzătoare. Ce să facă oare? Era aproape de ora închiderii. Nu le venea să cheme miliţia. Şi, într-un târziu, ca să scape de mine, mi-au vândut manualul, pe care mă dusei adineaori să-l iau din bibliotecă, să-l pipăi, să mă conving că nu visez. Da, e aici în faţa mea – cam murdar, cu pete de grăsime adunate de pe la uzina de vagoane, dar altfel a rezistat destul de bine celor patruzeci şi cinci de ani de existenţă (parcă nu se mai fac astăzi cărţi aşa de trainice!).

Manualul a rezistat, nu însă şi eu. E trecut de ora trei dimineaţa şi, dacă nu mă opresc din scris, mă tem că nu mai dorm deloc. Stimaţi Desculţi, dacă nu v-am plictisit încă şi-mi îngăduiţi, am să vă mai spun o poveste... tot atât de *adevărată*. Pe curând!

Episodul 4:
Râvnă, dar nu din cea fără pricepere!

«Nu-mi atribui nimic, nu este meritul meu, totul se datorează harului nespus de mare al lui Dumnezeu. Eu nu fac altceva decât să pun pe hârtie ceea ce Domnul îmi dă în urma multor rugăciuni. Toţi trebuie să fim martori ai Lui, fiecare cu talantul pe care l-a primit. *„Fiecare din voi să slujească altora după darul pe care l-a primit"* (1 Petru 4:10) sau *„Şi fiecăruia i se dă arătarea Duhului spre folosul altora"»* (1 Corinteni 12:7). –Victor Martin

Mi-e foarte greu să intitulez acest episod, poate şi datorită faptului că nu l-am redactat încă. Aşadar, am să aştern gândurile aşa cum mi se perindă acestea prin minte, rugându-mă mereu ca Domnul să le trieze pe cele bune, vrednice de a fi împărtăşite, care Îi aduc slavă Lui, de cele mai puţin bune, ce nu şi-au adjudecat încă dreptul de a vedea lumina tiparului.

Las deschis fişierul acesta, iniţiat azi, joi, 14 octombrie 2010, ora 4:29 p.m., urmând să adaug la el pe parcursul zilei pasajele mai pertinente temei acestor memorii sau cum vreţi să le spuneţi. E unul din avantajele folosirii calculatorului, în locul caietului clasic, în care îmi notam până acum gândurile.

Entuziasmul debordant sau, cum se spunea la noi în adunarea Şega, „râvna fără pricepere", ne paşte la tot pasul, ispitindu-ne mereu. De aceea, trebuie să ne examinăm în permanenţă în lumina Cuvântului lui Dumnezeu. *La lege şi la mărturie! Căci dacă nu vor vorbi aşa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta* (Isaia 8:20).

Continui astăzi, 15 octombrie. Multe, multe gânduri mi s-au adunat în minte în ultimele douăzeci şi patru de ore! Dintre toate, Îl rog pe Domnul să selecteze El ce trebuie să fie spus şi ce nu. În felul acesta, îl iau pe El ca editor al meu (în sensul englezesc al termenului).

Mărturisire şi *mărturie*. E vreo deosebire semantică între ele? Seria de memorii personale, ajunsă acum la episodul al patrulea, este *both* – ambele.

Mă tot plâng de bilingvism. E un exerciţiu de disciplină lingvistică din partea mea să mă exprim direct în limba română în lucrarea de faţă. „Da, dar ai tradus o mulţime de cărţi în limba română, Doru. Cum poţi să spui una ca asta?" Este adevărat, numai că acele scrieri mă duceau pe un traseu bine stabilit, bine jalonat, pe când în acest fel de literatură memorialistică, prima formă o ocupă cuvântul românesc. Dar în mintea mea primordial este cuvântul englezesc, şi apoi cel românesc. E, într-un fel, o situaţie asemănătoare cu cea descrisă de distinsul frate Joel Cocian, la congresul baptiştilor români de luna trecută, din Detroit, care mărturisea dificultăţile inerente vorbirii în limba română pentru un vorbitor nativ de limba engleză ca dânsul, care gândeşte în limba engleză, abia apoi traducându-şi în limba română ceea ce are de spus. Exemplu lui Joel nu e decât parţial valabil în cazul meu, întrucât eu am petrecut primii douăzeci şi nouă de ani integral în România, doar ultimii treizeci şi trei de ani în patria adoptivă, America. Uneori îmi regăsesc limba maternă aş zice, din punctul de vedere al exprimării libere, fără intermediul limbii engleze. Dar, de cele mai multe ori, când scriu româneşte,

e un efort continuu de desprindere de limba pe care o vorbesc acum în mod curent: engleza. De aici, ezitările, întrebările, investigaţiile – „oare aşa s-o fi spunând asta în româneşte?“ Iertaţi-mă şi, în acelaşi timp, îngăduiţi-mă: e o dificultate reală, pe care sper s-o învinge, însă îi mulţumesc sorei Gabi Radu, pentru unele emailuri lingvistice, de mate ajutor. În definitiv, v-am mai spus aceasta: Începutul acestei autobiografii fusese redactat, iniţial, în limba engleză. Acum acea scriere a fost pusă deoparte, temporar, la îndemnul Duhului.

Permiteţi-mi încă o divagaţie, înainte de a reveni la firul narativ al episodului de astăzi: Multă vreme am crezut că „îmi era scris“ să devin scriitor, învăţătoarea din primii ani de şcoală elementară remarcând uşurinţa exprimării, a comunicării orale, dar mai ales, a celei scrise. Anii au trecut, am ajuns la maturitate, când am dat peste câteva crâmpeie din jurnalul propriu, redactate în limba engleză. La început nu mi-am dat seama că sunt autorul acelor rânduri. „Tii, dar scrie bine tipul ăsta“, mi-am zis, realizând, ulterior, că eu eram autorul!

Mai târziu, când eram redactor la secţia română a Vocii Americii, cuprins de iureşul vieţii de jurnalist, am dat chiar curs acestei înclinaţii naturale, acestei vocaţii scriitoriceşti. Am participat la numeroase seminare pe această temă, unele organizate de Carmen Firan, o talentată scriitoare de limba română, pe atunci directoare de publicaţii la Centrul Cultural Românesc din New York. Curând am debutat cu transpuneri din opera mai multor scriitori români, în limba engleză, numele apărându-mi alături de scriitori americani consacraţi, ca de exemplu, Adam Sorkin, lansându-mă chiar cu câteva lucrări în proză, care au fost publicate de diverşi editori americani.

În 2007, după cel de-al treilea *stroke* (atac cerebral?), care mi-a adus şi pensionarea, am luat hotărârea înaintea Domnului, şi m-am ţinut de ea, de a nu mai sluji acestui zeu al literaturii laice, să nu mai accept nicio ofertă de lucru pe teme necreştineşti. În primul rând, nici nu aş fi putut pe atunci desfăşura nicio activitate fizică, darmite intelectuală!

Către sfârşitul anului 2007, într-o zi, când mă învârteam prin casă ca un urs în cuşcă, frustrat la culme de inactivitatea cu care nu mă puteam obişnui, m-am împiedicat de o cutie de carton. Înciudat, am dat repede vina pe altcineva decât pe subsemnatul, pentru a faptul de a o fi lăsat acolo. Numai că eu însumi o pusesem acolo, cu mai bine de doi ani în urmă, ca să-mi amintească de promisiunea pe care o făcusem tatălui meu, de a-i culege la tipar prima sa traducere din limba engleză: *Despre tot ce e Biblia*, schimbată, ulterior, de mine în *Biblia, o privire de ansamblu (What the Bible Is All About),* de Henrietta Cornelia Mears.

Mustrat în cugetul meu, pentru că nu mă ţinusem de promisiune, am scos rapid din cutie cele două dosare cu manuscrisul traducerii, executat de tata pe foiţă subţire, cum se obişnuia în ţară să se dactilografieze în mai multe exemplare. M-am apucat chiar în ziua aceea de dactilografiat/retradus manuscrisul respectiv, bucurându-mă de sprijinul entuziast al multor Desculţi, între care şi Neli Iovin (mulţumesc, Neli, pentru ajutorul preţios). Ce bucurie a fost să prelucrez această carte binecuvântată, începută în ţară de Simion! De fapt, mi-aduc aminte bine, că fusese prima sa traducere, cartea cu care a început să înveţe engleza, cum rememorează el în lucrarea autobiografică *Pe calea crucii, în slujba regelui*, publicată, cum spuneam, la editura Multimedia, din Arad.

Mais revenons à nos moutons, dar să revenim la subiect, după această introducere cam lungă.

Aşadar, am început să învăţ limba engleză după manualul ce-mi fusese scos în cale, în mod providenţial, la vreo săptămână-două după ce luasem această hotărâre cu ocazia vizitei tinerilor misionari americani şi englezi la biserica din Micălaca, unde fusesem invitat de fratele John Ginga.

Am descoperit că însuşirea limbii engleze nu e doar o chestiune de învăţare de noi cuvinte, câte o sută sau două o dată. Profesorii Leviţchi şi Duţescu, autorii manualului cu pricina, aveau o metodă foarte simplă, dar eficace. De exemplu, prima lecţie conţinea doar opt cuvinte noi. Întâi era redat cuvântul englezesc, urmat de transcrierea sa fonetică, după care găseam sensul românesc. După sfatul autorilor, scriam cuvintele englezeşti, în transcrierea lor fonetică, cu echivalentul românesc, *fără niciun efort de memorare*. Apoi le transcriam a doua oară şi repetam aceasta încă o dată.

În faza următoare, acopeream sensul românesc, încercând să-mi amintesc semnificaţia cuvintelor englezeşti. Iar în faza a cincia, acopeream coloana din engleză, încercând să redau sensul cuvintelor, pornind de la varianta românească.

La început, cum spuneam, cuvintele erau puţine la număr şi se reluau sub formă de propoziţii, cu ilustraţii grafice, plus noţiunile de gramatică şi alte explicaţii pertinente, toate lecţiile încheindu-se prin exerciţii de consolidare.

Tocmai cam pe când parcursesem vreo două treimi din manual, acumulând un vocabular destul de mare şi înţelegând cam tot ce-mi cădea în mână în limba engleză, inclusiv scrisorile colegilor primite de la *pen friends* pe care mă rugau să le traduc din engleză, am fost invitat la o nuntă, în comuna Bonţeşti, de pe valea Crişului, mi se pare la familia fratelui Şandor. În curtea încăpătoare, erau trei mese lungi. Am fost invitat să ocup loc la una din ele. Curând s-a alăturat pe banca din faţă o doamnă, care, judecând după hainele elegante şi după parfumul discret ce-l emanau, cât şi după românească puţin şchiopătândă, mi-am dat seama că trebuie să fie din străinătate.

Era prima vorbitoare de engleză ce o întâlneam, aşa că nu am scăpat prilejul unic de a-mi verifica ce învăţasem din această limbă. La început, rosteam, ca din întâmplare, un cuvânt englezesc, ici şi colo, retrăgându-mă imediat în contextul românesc, fiindu-mi parcă teamă de limba aceasta străină căreia îi făceam debutul. Dar, neîntâmpinând nicio împotrivire vizibilă, am continuat apoi, sporind numărul cuvintelor englezeşti, până când am închegat propoziţii complete, la care interlocutoarea mea a început să-mi vorbească direct în engleză. "Let's talk in English, young man, for obviously you can speak it quite well," mi-a spus doamna. Eu însă nu am înţeles nicio vorbă! Mă întrebam dacă sora respectivă vorbea chiar englezeşte, sau dacă, nu cumva, se exprima în vreun dialect asemănător limbii engleze, suficient însă de diferit de engleza pe care o învăţasem eu de la Leviţchi şi Duţescu!

Contrariată, stimabila doamnă a dat-o iar pe româneşte, limbă în care se putea face totuşi înţeleasă de tânărul ce, de frustrat ce era, începuseră să-i dea lacrimile.

De ce te temi nu scapi – mi-am amintit eu cu durere. Toate cuvintele şi „încurajările binevoitoare", în realitate, de-a dreptul răutăcioase, rostite de aşa-zişii prieteni, de genul: „Lasă-te de această preocupare fără rost" sau „Cine te crezi tu? Auzi la el, zice c-o să înveţe engleza! De parcă el e făcut pentru asta!" etc., etc. şi alte „mângâieri" rostite pe acelaşi ton, cu emfază, ca să-mi iasă din cap gărgăunii aceştia, să revin le realitate, cât mai curând, spre binele meu,

dar, mai cu seamă al lor, scutindu-i de aceste momente penibile!

Prăbuşirea mea a fost totală. Da, fusesem prea încrezător, chiar obraznic, crezând că am să reuşesc să stăpânesc această limbă dificilă, de înaltă ţinută. „Auzi la el! S-a apucat să înveţe limba lorzilor!“, în care se vorbea în cele mai gustate filme, pentru care lumea stătea la coadă să cumpere bilet la cinematograf. „Ce, nu puteai să înveţi, şi tu, maghiara sau sârba, dacă tot voiai să mai vorbeşti o limbă în plus?!“ Mi-am amintit chiar de reacţia tatălui meu, când îl anunţasem, solemn, că mă apuc de engleză. „N-ai s-o înveţi niciodată“, m-a „încurajat“ el.

Într-adevăr, ce cutezanţă avusesem! Trebuia să mă lovesc de pragul de sus, ca să mă învăţ minte! Mai bine mai devreme, decât niciodată!

Fiind întrebat de unul din numeroşii mei unchi ce aveam de gând să mă fac când am să cresc mare, îmi aduc aminte că am răspuns: „Translator de limba engleză!“, înţelegând prin asta şi interpret din şi în această limbă. „Oh, eu te sfătuiesc să-ţi iei gândul de la această ambiţie. Nu e de tine. Pentru ceea ce vrei să faci tu se cere stofă...“, pe care, evident, eu n-o posedam!

Intervenind, pentru a mă salva din depresia ce mă cuprinsese, doamna mi-a spus, într-un târziu:

„Feciorule, trebuie să te duci să-i ceri banii înapoi de la profesorul tău de engleză“.

„Dar n-am avut niciun profesor, doamnă“.

„Cum? Dar cine te-a învăţat atâtea cuvinte englezeşti şi pronunţia frumoasă cu care le-ai rostit?“

După ce i-am explicat doamnei cum învăţasem singur engleza, având visuri îndrăzneţe, poate prea îndrăzneţe, ce acum, iată, se sfărâmaseră de stâncile nemiloasei realităţii, dânsa a izbucnit triumfătoare:

„Oh, nimic nu e pierdut, tinere! Vezi, noi vorbim o limbă cam ciudată, în care scriem, să zicem, cal, dar pronunţăm măgar! Sunt convinsă că dacă aş fi scris propoziţiile ce ţi le-am adresat în engleză, ai fi înţeles totul, sau aproape tot“.

Şi în minutele următoare sora, căci aveam să aflu că era credincioasă, mi-a dăruit secretul însuşirii limbii engleze! Nu ştiuse că Domnul o trimisese din îndepărtata, însorita Californie să vină în ajutorul frăţiorului ei, ajutându-l să treacă hopul acesta ce-i mai stătea în cale, pentru ca, astfel eliberat, să poată purcede mai departe, împlinind tot ce-i rânduise El.

„Ai învăţat să scrii în limba engleză. Acum trebuie să înveţi să şi vorbeşti această limbă. Urechea ta nu este formată pentru sunetele limbii engleze. De aceea, trebuie să te înconjuri cu această limbă. Cel mai bine e să-ţi procuri un radio şi să asculţi, să asculţi şi iar să asculţi vorbindu-se în această limbă. La început, n-ai să înţelegi mare lucru, ba poate chiar nimic. Nu dispera, ci ascultă în continuare. După un timp, ai să începi să distingi câteva cuvinte cunoscute sub formă scrisă, din fluxul audiat. Apoi câte o jumătate de propoziţie, ba chiar fraze întregi, până când, la urmă, ai să ajungi să-ţi însuşeşti mai toate cuvintele rostite, pe care până acum le înţelegeai doar sub forma lor scrisă. Curând ai să înţelegi din context cam tot ce vei auzi în engleză, iar cuvintele al căror sens nu-l poţi deduce din context le vei putea căuta în dicţionar“.

Revenită în patrie, după o şedere prelungită în ţara copilăriei ei, Mrs. Braika mi-a scris o scrisoare din Riverside, California, în care îşi exprima regretul că nu a ştiut că sunt nepotul

Agrimei Moţ, din Rostoci, satul în care copilărise cu prietena ei cea mai bună.

„Dacă ştiam că eşti nepotul Agrimei, o, altfel ar fost totul!“

Şi aşa sora Braika mi-a făcut un bine imens, mai mult decât şi-a dat ea, poate, seama! Mi-a dăruit cel mai de preţ secret al însuşirii limbii engleze, limbă ce avea să-mi devină asemenea limbii materne şi pe care aveam s-o îndrăgesc ca pe o comoară de mare preţ, toate astea înscriindu-se în planul lui Dumnezeu pentru viaţa mea. De la ea am primit prima Biblie în engleză!

Încerc un sentiment de neputinţă, din pricina slăbiciunii mele fizice. Sper că-mi veţi da voie să vă împărtăşesc, în continuare, ce mi-a pus Domnul pe inimă, exprimat prin citatul fratelui Victor Martin de la începutul acestui episod, cuvinte ce coincid cu gândurile pe care mi le dăduse Dumnezeu şi mie.

Episodul 5:
Ca lumina ochilor!

Dragi Desculţi: N-au trecut decât mai bine de douăzeci şi patru de ore, de când, fără să consult pe Domnul... *I threw in the towel*, am cedat ispitei şi, într-un moment de panică, am scris anunţul precedent de pe Desculţi. Dar încă nu se încheiase ziua de ieri, când pe la 11:30 p.m., a sosit Maria de la lucru, cu zâmbetul ei cuceritor, radiind de bucuria Domnului şi răspândind în jur mireasma lui Cristos. Ce păcat că m-a găsit plouat de-a binelea!

I-am spus motivul deprimării mele, ea, cu dragoste, amintindu-mi că mă prevenise cu câtva timp în urmă să fac *appointment* (programare?) la „medicul de ochi", eu, bineînţeles, *brushing that aside*, ca de obicei, ignorând asta. Dar aseară, ajungându-mi „cuţitul la os" (ce plastică e limba noastră românească!), am rugat-o să mă ducă la doctor. Desigur, s-a oferit să facă aşa. Am sunat cabinetul doctorului Johnson şi secretara m-a programat pentru miercuri, octombrie 27, la ora 2:00 p.m. Am învăţat din lecţia aceasta că nu mă pot juca cu sănătatea, că Domnul ne-a dăruit medici dedicaţi, ca să ne ajute. Până atunci, mai am vedere suficientă să aştern aceste rânduri şi, sper, chiar şi altele.

Azi dimineaţă, în plimbarea pe care Dumnezeu, în grija Sa, m-a ajutat s-o fac (mulţumesc pentru rugăciunile voastre; acum am o proteză – a doua – pe care o pot folosi cu succes!) Aşadar, ascultând un CD la căşti, am dat peste această „perlă", un citat din regretatul frate William MacDonald, pe care îl voi reda în traducere:

„Este unul dintre semnele de maturitate spirituală când ne putem bucura în împrejurările aparent adverse din viaţă, folosindu-le ca mijloace de a-L slăvi pe Dumnezeu. Fanny Crosby (poate ne spune fratele Cinteanu cu ce cântări minunate, duhovniceşti şi cât de mult a îmbogăţit această sfântă repertoriul creştin) a învăţat lecţia [aceasta] de timpuriu în viaţa ei. Când avea doar opt ani, poeta nevăzătoare [fizic] a compus următoarele rânduri:

Oh, ce copilă fericită sunt,
Chiar dacă nu văd!
M-am decis ca în această viaţă
Mulţumită să fiu!
De ce multe binecuvântări mă bucur,
De care alţii nu se pot bucura!"

Îngăduiţi-mi să mai traduc încă un pasaj din autorul, pe care am avut privilegiul să-l redau în româneşte (vezi *Comentariu biblic al credinciosului, Noul Testament* şi *Vechiul Testament*):

„Atâtea vieţi înfrânte, visând la ceea ce ar fi putut fi, numai dacă… O, numai dacă ar fi fost să fie mai înalţi! Numai dacă ar fi mai frumoşi sau mai frumoase! Dacă s-ar fi născut într-o altă familie, în altă rasă sau chiar dacă ar fi de alt sex! Numai dacă ar poseda constituţia de a excela pe tărâm atletic! Numai dacă ar beneficia de o sănătate perfectă!" (Sâmbătă m-a sunat unchiul Sandu Căpăţână de la Micălaca, aflat iarăşi în vizită la fiul, fiica şi familiile acestora, în

California. „Slavă Domnului, că la 82 de ani Domnul m-a păstrat perfect sănătos!”, mi-a spus dânsul. Da, slavă Domnului că fratele Căpăţână a folosit şi foloseşte darul acesta pentru a-L vesti pe El, peste tot pe unde merge!

Continui cu citatul din MacDonald:

„Lecţia pe care trebuie să şi-o însuşească oamenii aceştia este faptul că putem avea pace în acceptarea lucrurilor ce nu pot fi schimbate. Ceea ce suntem, suntem prin harul lui Dumnezeu. El a rânduit vieţile noastre cu dragoste şi înţelepciune nemărginite. Dacă am putea vedea cum vede El, atunci am fi aranjat lucrurile exact aşa cum se prezintă ele astăzi. De aceea, ar trebui să putem spune: «Da, Tată, fiindcă aşa ai găsit cu cale Tu!»“

Episodul 6:
Aurel Popescu

Vestea trecerii sale în veşnicii, primită adineaori, pe blogul lui Daniel Brânzai, m-a întristat profund. De la plecarea soţiei sale preaiubite, sora Valerica, fratele Aurel nu mai era el însuşi. Îi lipsea jumătatea. Acum sunt iarăşi împreună, în compania Mirelui preaiubit, Isus Cristos. Cu toţii îi vom simţi plecarea dintre noi.

Cât despre el, s-a dus la Cel pe care L-a slujit cu atâta scumpătate, o viaţă întreagă.

Am amintiri dintre cele mai frumoase despre acest mare sfânt, care lasă în urma sa un uriaş gol, ce nu va putea fi curând umplut.

Permiteţi-mi să vă relatez doar două dintre momentele pe care le-am trăit, pentru care îi sunt recunoscător fratelui Popescu.

L-am cunoscut în anul 1966. Casa lui, pe atunci compusă din două apartamente alăturate, pe şoseaua Mihai Bravu, era un loc de binecuvântare, în care puteai întâlni fraţi şi surori de pretutindeni, din Bucureşti şi din toată ţara, ba chiar şi din alte ţări – o adevărată Betanie!

Îmi amintesc că pe la sfârşitul anul 1972 începutul lui 1973, am primit un mesaj din partea dânsului, să trec pe la locuinţă şi, chiar dacă nu va fi acasă, să iau cartea ce mi-o lăsase. Zis şi făcut, am trecut pe la fratele Popescu şi am găsit pusă deoparte pentru mine, o carte în limba engleză, intitulată: *Man's Origin, Man's Destiny*, de A.E. Wilder-Smith.

Am înţeles, lucru confirmat mai târziu, că fratele Popescu dorea s-o traduc în româneşte. Am răsfoit-o, la repezeală. Pe de o parte, m-am bucurat nespus de mult de cartea unică în felul ei ce mi-a căzut în mână. Nu mai întâlnisem o asemenea carte, care, practic, desfiinţa teoria aşa-zis ştiinţifică a evoluţionismului, cu argumente nu doar creştine – deşi erau prezente şi acelea – dar şi cu o bine documentată argumentare ştiinţifică, autorul fiind un savant de renume mondial, deţinător a câtorva doctorate şi o mulţime de titluri academice, câştigate în urma unei activităţi extrem de prodigioase, susţinute, în principal, în Europa, dar şi în America. Acum, când revizuiesc materialul, înainte de a-l distribui pe *Desculţi*, mi-am adus aminte de autobiografia lui, narată şi de soţia sa, Beate Wilder-Smith, intitulată: *Fulfilled Journey (Călătorie împlinită).*

Cum stăteam singur în apartamentul de nord al familiei Popescu, am fost îndată confruntat cu posibilele, realele pericole, în eventualitatea că voi accepta proiectul. În definitiv, nu trecuseră decât vreo zece ani de când tata fusese eliberat din închisorile comuniste şi, deşi regimul se mai îndulcise întrucâtva, traducerea cărţii nu putea trece neobservată, furia autorităţilor dezlănţuindu-se cu toată forţa de care era în stare, împotriva oricui se făcea „vinovat" de demolarea unei teze de bază din arsenalul ideologiei comuniste: evoluţionismul.

Îmi amintesc că, nu cu uşurinţă, am spus: „Da, Doamne, chiar dacă va trebui s-o iau pe urmele tatălui meu, sunt gata să Te slujesc. Nu la voia întâmplării fratele Popescu mi-a transmis această carte pentru a fi tradusă!"

N-am înţeles atunci toate implicaţiile simplului meu act de ascultare – că, pe lângă o

uşoară suferinţă, ce avea să se abată asupra mea mai târziu, cu totul suportabilă, în comparaţie cu ceea ce suferiseră alţii pentru Cristos, mai întâi, Dumnezeu mă va binecuvânta cu cea mai mare binecuvântare, a doua după darul mântuirii, primit cu vreo 7-8 ani înainte, respectiv: aflarea celei care avea să-mi fie pereche, alături de care aveam să-mi petrec cele mai fericite momente din viaţa pământească.

Aşadar, cum îmi era obiceiul, m-am angajat îndată din plin la această traducere, folosind, în acest sens, instrumentele clasice întrebuinţate de veacuri de înaintaşii mei: hârtia, în cazul acesta coala ministerială, şi pixul.

La căminul studenţesc din complexul Grozăveşti, împărţeam camera cu un coleg de naţionalitate germană, de la aceeaşi facultate de limbi germanice, care se numea, dacă îmi amintesc bine, Helmut, un om deosebit de manierat, cu mult bun simţ, care, deşi va fi observat, după un timp, cu ce mă ocup ore întregi, niciodată nu mi-a cauzat nicio problemă şi, mai ales, nu m-a „turnat" autorităţilor, aşa că am terminat în timp record traducerea lucrării de vreo 320 de pagini format mare.

Fac o paranteză aici. În liceul seral, deşi îmi plăceau, în general, toate materiile, evident, nu puteam acorda aceeaşi atenţie tuturor, printre cele neglijate fiind, poate şi datorită profesoarei, doamna Bejan şi îngăduinţei sale, biologia! Îmi aduc aminte că profesoara prefera să se prefacă a nu vedea că în ora ei subsemnatul mă ocupam cu limba engleză, folosindu-mă de manualul descris anterior. Ba chiar la absolvirea liceului, doamna Bejan m-a sfătuit ca, pe lângă probele obligatorii, de limba română şi matematică, să aleg a treia materie biologia, ştiind foarte bine că nu îi dădusem importanţa cuvenită, dar promiţându-mi să mă ajute să iau bacu'. Chiar mi-a dezvăluit că şeful comisiei de examinare va fi în anul acela, 1969, un profesor universitar de matematică de la Universitatea din Timişoara.

„Indiferent ce bilet îţi va cădea, important e să vorbeşti întruna, să nu te opreşti deloc".

Examenul era ca şi luat! La proba materiei a treia nu eram examinaţi decât oral. Mi-amintesc bine că mi-a căzut un subiect de introducere în genetică, mai precis despre experimentul efectuat de savantul ceh Gregor Mendel, întemeietorul geneticii, prin care se arăta transmiterea anumitor trăsături la boabele de fasole. Or, aici puteam să-mi dau drumul la gură, îndrugând verzi şi uscate, despre două categorii de boabe: netede şi zgronţuroase. Am tot vorbit despre acest experiment, trecând de la un soi de boabe la celălalt, având grijă să iau o mină cât mai gravă, când accentuam părţile mai importante ale istoricului experiment!

Sub privirile încurajatoare ale doamnei Bejan, am dus, oarecum, la bun sfârşit relatarea experimentului lui Mendel, deşi, la un moment dat, am simţit că mă clatin, când profesorul universitar de matematică m-a privit insistent, cu oarecare bănuială în ochi. Dar am trecut repede peste acest moment critic, sub privirile încurajatoare ale doamnei Bejan, amintindumi că nu trebuie să mă opresc. Şi atunci am luat-o de la capăt!

Am trecut cu bine, luând nota minimă de trecere, dacă nu mă înşel. Dar aveam să plătesc mai târziu impardonabila neglijare a subiectului biologiei, când, după ce am cunoscut-o pe Maria, am descoperit că era asistentă la catedra de genetică a Universităţii din Bucureşti! Să mai spună cineva că Dumnezeu nu are simţul umorului!

Nu ştiam de ce îmi plăcea atât de mult limba rusă, singura limbă străină care se studia la seral. E drept că aveam şi un profesor deosebit de înzestrat, domnul Bica, ce îmi inspira încre-

dere în darul pe care, cum aveam să descopăr mai târziu, mi-l dăduse Domnul. Am ajuns să vorbesc aproape cursiv această limbă. Mi-amintesc că odată, aşteptând în vagonul întunecat al garniturii, sosirea trenului accelerat ce urma să mă ducă la Bucureşti, cu cine credeţi că m-am întâlnit? Cu domnul Bica, care mi s-a adresat, bineînţeles, pe limba lui Dostoievski!

Plăcerea ne-a fost întreruptă cu brutalitate – ce spun, erau gata să ne ia la bătaie! – de nişte cetăţeni cam tuciurii la faţă (pogromurile?). Domnul profesor Bica şi cu mine ne-am resemnat, fiind nevoiţi să vorbim apoi româneşte.

Iarăşi era o înştiinţare providenţială asupra faptului că aveam să mă căsătoresc cu o bucureşteană, al cărui tată era rus!

Cât priveşte celelalte două subiecte, obligatorii, aici nu mai mă puteam „strecura". Deşi începând din clasa a IX-a de seral, am pornit cu tot avântul, luând „cu năvală" toate materiile, bucuros că, în sfârşit, am prilejul să studiez, chiar după opt ore de muncă grea la Uzina de Vagoane, spre deosebire de ceilalţi prieteni de la Şega, care aveau privilegiul de a studia liceul la cursurile de zi, neavând altceva de făcut decât să înveţe, în condiţii net superioare. De altfel, faptul că reuşisem la liceul seral nu i-a prea impresionat pe unii tineri şegani, unul din ei găsindu-mi chiar o poreclă, în limba engleză: „Doru, the worker"!

Prin ultimul an de liceu, scăzusem mult în ochii eminentului meu profesor de matematici, domnul Decis. Mă simţeam mustrat de privirea sa dezaprobatoare, la clasă. Parcă spunea: „Moţ, m-ai dezamăgit. Din fruntaş ai ajuns aproape corigent la matematică. Şi când ştiu că poţi mai mult, mult mai mult, dar nu vrei!", parcă spunea profesorul Decis.

Pentru a-mi uşura conştiinţa împovărată, dar şi dintr-un motiv practic, vital pentru ceea ce aveam să studiez în continuare la facultate, engleza, mi-am dat seama că trebuia, cu orice preţ, să iau examenul de absolvire, mai cu seamă proba de matematică, unde nu mai ţinea cu vrăjeala! La limba română, am beneficiat de meditaţiile experte ale sorei Livia Babuţ, profesoară de franceză-română, ce studiase în tinereţe la Bucureşti, având profesori renumiţi ca Tudor Vianu.

În disperarea mea, care se adâncea pe măsură ce se apropia ziua bacalaureatului, cine credeţi că mi-a venit în ajutor, dacă nu chiar unchiul meu, Nelu Ban, care era în ultimul an de facultate, la Politehnica din Timişoara, fiind scutit de participarea la cursuri, ca să-şi poată pregăti teza de absolvire.

Dumnezeu i-a pus pe inimă să-l ajute pe nepotul său să depăşească acest moment dificil din viaţă. Timp de vreo două săptămâni, venea acasă la noi, la şapte fix, când eu încă trăgeam ultimul pui de somn, trezindu-mă şi invitându-mă în camera cealaltă (nu aveam decât două!), pentru a studia acest important subiect.

Metoda lui era de la simplu la complex, un profesor înnăscut! Îmi aduc aminte că am luat-o de la început de tot, cu matematica clasei a V-a, unde mai ştiam câte ceva. Şi aşa, a trecut Nelu cu mine prin toată matematica, asigurându-se că stăpâneam materia, înainte de a trece la capitolul următor.

Îmi amintesc clar că, pe la sfârşitul acestui curs intensiv de matematică, unchiul Nelu mi-a adresat o întrebare cât se poate de serioasă:

„Doru, nu ai vrea să dai examen de admitere la Universitatea din Timişoara, la secţia de matematică?"

Wow! Oricât de ispititoare a fost oferta unchiului, *my love affair* cu limba engleza nu-mi permitea nicio deviere, cu menţiunea că, după cinci ani, la examenul de absolvire a facultăţii, am ales să dau examen din limba engleză, nu din literatură, cum se obişnuia, ci din limbă, cu lucrarea *Ambiguity in English*, într-atât de asemănătoare mi se părea engleza cu ştiinţele exacte, în speţă cu matematica. (De altfel, mai târziu aveam să aflu că profesorii de matematică prind engleza foarte uşor.)

Sunt ceea ce sunt datorită copiilor lui Dumnezeu, de care El S-a folosit în momente cruciale din viaţă, între care, evident, e şi unchiul meu Nelu, căruia îi voi rămâne toată viaţa îndatorat.

Am terminat traducerea cărţii *Originea omului, destinul omului*, beneficiind de grija Domnului, care m-a păzit în tot acest timp. În toamna anului 1973, am avut parte de o cercetare specială din partea Domnului. Cam cu vreun an înainte, îl cunoscusem pe Alan Scarfe, un frate creştin din Anglia. Într-o zi, terminându-mi-se zahărul pentru a-mi prepara vestitul ceai englezesc, am coborât vreo două etaje, să mă împrumut de la un coleg. Numai că am încurcat camerele şi am „nimerit" (deşi acum nu mai cred aşa), într-o altă cameră, unde m-a întâmpinat un tânăr înalt, serios, cu ochelari mari, care m-a luat prin surprindere:

„You are Doru Motz!" Tu eşti Doru Motz, (nu Mircea!).

Intrigat de faptul că mă ştia, şi încă după nume, l-am întrebat pe misteriosul personaj de unde ştie cum mă cheamă. Şi el mi-a spus că la plecarea din Anglia, înainte de a veni în România, i s-au dat câteva nume de credincioşi, printre care şi al meu. Şi a scos o poză, în care m-am recunoscut.

Multe experienţe frumoase ne-a dăruit Dumnezeu prin şederea fratelui Alan Scarfe în România, oficial la studii post-universitare la Institutul Ortodox, dar, pe lângă asta, cercetându-i pe fraţii creştini, şi în special pe cei de la Oastea Domnului!

Însă în toamna anului 1973, Alan mi-a dat să citesc o carte, intitulată cam aşa: *Hudson and Maria*, în care era redată viaţa marelui misionar englez în China, Hudson Taylor, şi a felului minunat în care i-a dăruit-o Dumnezeu pe tovarăşa sa de viaţă, Maria.

Bineînţeles, nu ştiam că peste mai puţin de o lună Dumnezeu avea să mi-o dea pe Maria mea, dar îmi aduc aminte că, dincolo de raţiune, am resimţit un fior de bucurie inexplicabilă!

Într-o zi de joi, a lunii noiembrie, pare-mise, am fost invitat de prietenul meu Alan şi de prietena lui, Donna, viitoarea lui soţie americană, să mergem împreună pe la fratele doctor Deac, de la Oastea Domnului, pe atunci o „sectă" interzisă de comunişti.

Nu ştiam de ce le-am spus că nu pot merge cu ei, dar am simţit, iarăşi în duh, dincolo de raţiune, că trebuia neapărat se merg la fratele Popescu în seara aceea, neavând un scop anumit, credeam eu. Doar atât ştiam: că trebuie să ajung, cu orice preţ, la el în seara aceea de joi!

„Bine, o să trecem pe la fratele Popescu să te luăm. Poate că între timp te răzgândeşti şi vii, totuşi, cu noi,", mi-au spus Alan şi Donna.

În seara aceea, a fost un eveniment rar: din cele două apartamente, ce erau pline de copiii fratelui Aurel şi ai sorei Valerica, plus un du-te vino neîntrerupt de oaspeţi creştini ce-i vizitau mereu, în acel sfârşit de octombrie nu era acasă decât fratele Popescu. M-a primit în apartamentul de nord, poftindu-mă să iau loc într-un fotoliu comod, din sufragerie, dânsul ocupându-l pe celălalt.

Am discutat de una şi de alta, până în clipa când s-a auzit soneria de la intrare. În momentul acela, am fost cuprins imediat de un simţământ inexplicabil de bucurie, de fericire, care mi-a inundat toată fiinţa, deşi nu ştiam cine va intra pe uşă.

Fratele Aurel s-a dus să vadă cine e. Cu obrajii îmbujoraţi de gerul ce sosire cam devreme anul acela, a intrat o tânără, cu părul legat cu o bentiţă albă, cu faţa radiind de bucurie.

„Domnule Popescu, am venit să vă înapoiez manuscrisul, deşi aş dori să mi-l mai lăsaţi".

Şi, zicând asta, a scos din geantă un dosar.

„Vai, dar e chiar traducerea mea", mi-am zis.

Oare cum o fi ajuns în mâinile acestei fiinţe angelice?

„Cum vi s-a părut?" a întrebat-o, diplomatic, fratele Aurel.

„O, domnule Popescu, de la vârsta de zece ani, când, copil fiind, L-am cunoscut pe Mântuitorul, toate cursurile studiate ulterior neputând să-mi zdruncine încrederea în El, am crezut şi L-am iubit pe Mântuitorul. Dar îmi lipseau argumentele. Or, acum, prin cartea aceasta, le am cu prisosinţă!"

Şi, privindu-mă cu un zâmbet plin de subînţelesuri, cum stăteam mut de uimire, în fotoliul acela, fratele Aurel a întrebat-o, în continuare, cu tactul caracteristic, pe încântătoarea fiinţă:

„Dar s-a înţeles limbajul folosit de traducător?"

„O, da, doar vreo câteva corecturi am făcut, ici şi colo". Şi în clipa următoare, tânăra a zis dintr-odată:

„Aş dori foarte mult să-l cunosc pe traducător!"

„Sigur, domnişoară Kirillova. Dorinţa vi s-a şi împlinit deja".

Şi, arătând cu mâna spre mine, m-a prezentat Mariei.

În vara acelui an, Maria se retrăsese la Borsec, să-şi refacă sănătatea, serios zdruncinată, de un eveniment neplăcut: o colegă de la catedra de genetică îşi însuşise toată munca de cercetare a Mariei, publicându-şi lucrarea de doctorat pe baza acesteia.

Aproape în fiecare seară, Maria a observat că, la întoarcerea în vila unde era cazată, o urmăreşte un tânăr.

„Tinere, vreau să ştiu de ce te tot ţii scai după mine", i-a spus într-o seară Maria, întorcându-se spre muntele de om, care s-a dovedit ulterior a fi Nelu Pribac, ce i-a explicat cu naturaleţea ce-l caracterizează, că nu a făcut altceva decât să se întoarcă acasă, în aceeaşi vilă unde era cazată şi Maria!

A doua zi, Nelu a invitat-o pe Maria la grupul de părtăşie, format din alţi studenţi şi studente, ce se adunau în mijlocul unei naturi pitoreşti, pentru a petrece din Cuvânt şi a-L slăvi pe Dumnezeu.

Lucru demn de reţinut: Din prima zi Nelu i-a înmânat un Nou Testament, pe care Maria a declarat, mai târziu, că „l-a devorat", de flămândă ce era după Cuvântul Vieţii!

Curând a venit ziua în care Maria L-a reprimit pe Domnul, în mijlocul acestor tineri credincioşi, care trăiau pe viu experienţa nemijlocită a cunoaşterii Mântuitorului.

„Nelu, mai sunt oameni aşa de minunaţi ca voi în România asta mare?"

„O, da. Sigur că sunt, chiar în oraşul Bucureşti, unde locuieşti tu". Şi repede i-a dat adresele mai multor credincioşi de la biserica baptistă de pe şoseaua Mihai Bravu, păstorită de fratele Vasile Taloş, pe care o frecventa şi fratele Aurel Popescu.

„Nelu, nu cunoşti cumva vreun profesor de engleză, care ar putea să-mi dea lecţii particulare? Am avut mulţi dascăli până acum, dar, de data asta, aş dori unul autentic, care să mă învețe engleza reală, aşa cum e vorbită de englezi“.

„O, cum să nu! Doru Moţ, care deşi e încă student la engleză, e cel mai bun vorbitor pe care l-am cunoscut“.

Maria mi-a mărturisit mai târziu că în clipa aceea a fulgerat-o un gând: „Acesta va fi soţul tău!“ Drept care, a tot găsit scuze să evite să-l caute pe Doru Moţ, când o întreba Pribac, până în acea memorabilă seară de joi, din luna octombrie, când Domnul ne-a adus împreună.

Dar despre asta cu altă ocazie, cu condiția că nu v-aţi pierdut interesul.

Despre acest moment memorabil din viaţa mea nu îndrăzneam să vă vorbesc, dragi *Desculți*, poate niciodată, dacă nu intervenea plecarea acasă a fratelui Popescu. Dar aşa a găsit El cu cale! În aceste condiții, când viaţa mea şi a Mariei au fost indisolubil legate de a fratelui Aurel, orice tăcere nu mai e scuzabilă.

Despre fratele Popescu, s-ar putea scrie tomuri întregi de amintiri – un exemplu de creştin plin de viaţă, adică de viaţa lui Isus Cristos, despre care, sper, să mai am ocazia să vă vorbesc. Mulţumesc că mi-aţi dat voie să vă împărtăşesc aceste amintiri despre felul în care m-a binecuvântat Dumnezeu, mai presus de cât orice puteam visa sau spera eu vreodată!

Episodul 7:
Aurel Popescu, vestitor neîntrecut al Cuvântului lui Dumnezeu

Trecerea la Domnul a fratelui Aurel Popescu mi-a trezit amintiri dintre cele mai frumoase, nu numai mie, cel mai neînsemnat dintre credincioşi, dar multor fraţi şi surori. Azi dimineaţă Duhul lui Dumnezeu mi-a amintit de un alt episod din viaţa şi mărturia acestui copil al lui Dumnezeu, pe care l-a folosit El şi la creşterea mea spirituală. Permiteţi-mi, în minutele următoare, să vă relatez încă un crâmpei semnificativ.

Era în vara anului 1970. Ce bucurie mi-a prilejuit fratele Ţon, care era la studii în Anglia, de a mă pune în legătură, începând din acel an, cu fraţi şi surori englezi, care vizitau România! Printre primii creştini care au vizitat România, pe care m-a rugat fratele Ţon să-i însoţesc prin ţară, au fost şi tinerele credincioase, Clare şi Fenella, două absolvente ale Universităţii din Oxford.

Eram la sfârşitul primului an de facultate la Universitatea din Iaşi. Îmi amintesc cu plăcere de scrisoarea primită de la fratele Ţon la Iaşi, către sfârşitul anului 1969 (probabil trimisă pe adresa fratelui Marcu la biserica baptistă), când, aflând că am intrat la facultate, a ţinut să mă felicite şi să-mi dea câteva sfaturi binevenite.

Nu pot trece peste câteva amănunte din viaţa mea din acea perioadă. Oricât de greu îmi este să public aceste lucruri, care vor putea fi interpretate greşit de eventualii critici ca nepotrivite, atrăgând atenţia asupra mea, va trebui să-mi dau mărturia, redând evenimentele aşa cum s-au petrecut. Nu am niciun merit în ele, doar lucrarea Domnului cu mine este cea care contează, felul în care El m-a călăuzit. A Lui să fie slava: *În ce mă priveşte, departe de mine gândul să mă laud cu altceva decât cu crucea Domnului nostru Isus Cristos, prin care lumea este răstignită faţă de mine, şi eu faţă de lume!* (Galateni 6:4)

Reiau firul povestirii azi, vineri 22 octombrie 2010, după ce ieri soţia mea Maria m-a surprins, făcând-mi unul din cele mai frumoase daruri, cum numai ea ştie să facă.

„Te invit la o plimbare cu maşină la munte".

Bineînţeles că am primit cu bucurie această invitaţie, mai ales că era prima mea ieşire de durată din anul acesta, de când mi-am pierdut piciorul drept. În mai puţin de două ore, am fost pe munte, pe aşa-numita *Skyline Drive*, într-un parc naţional, creat la iniţiativa preşedintelui Franklin Delano Roosevelt, în anii '30. E o şosea care te duce pe creasta munţilor Shennandoah, prin ţinuturi foarte pitoreşti, aproape de graniţa cu statul West Virginia.

Ne-a dat Domnul un timp minunat, bucurându-ne de frumuseţea peisajului, de natura pe care Dumnezeu a creat-o, de paza Sa. Un prilej minunat de a-l slăvi pe El.

Gândul mi-a zburat în urmă cu mulţi ani, când, în România, îmi petreceam vacanţele de vară, în compania altor tineri credincioşi, în minunaţii munţi ai României, printre care şi Manuela, fiica cea mai mare a fratelui Aurel Popescu, împreună cu surorile ei, Marta şi

Magdalena, apoi cu Enea Mihai, care avea să devină ginerele fratelui Aurel, căsătorindu-se cu Marta. Nu pot să-l uit nici pe Bucurel Moisescu, fratele lui Cristian, fostul primar al Aradului după Revoluţie. Apoi pe Nelu Sabău, un frate din Sibiu, acum locuind în aria Atlanta, Georgia. Şi surorile Fulea şi încă mulţi alţii, unii plecaţi la Domnul, cu care acum s-a reîntâlnit fratele Popescu, între care, pe lângă soţia sa preaiubită, sora Valerica, plecată Acasă în 2005, şi Magda, fiica fratelui Aurel şi a sorei Valerica.

Ce bun a fost şi este Dumnezeu în continuare! Anii '60, imediat după ce m-am întors la Dumnezeu, au fost ani binecuvântaţi, din punct de vedere al creşterii noastre în credinţă. Dând dovadă de un spirit tineresc, fratele Aurel, care ne însoţea în mai toate aceste drumeţii prin munţi, deşi era cu mult mai în vârstă decât noi, participa împreună cu noi la bucuria de a fi tineri, la voioşia noastră tinerească, luând parte la petrecerea noastră, jucând chiar „bâza" cu noi! Dar pe lângă asta, ne era un prieten cald, apropiat, vorbindu-ne din Cuvânt ca nimeni altul şi înălţându-şi împreună cu noi glasul în cântări duhovniceşti, de răsunau munţii patriei! Îmi amintesc de una din cântările fratelui Niculiţă Moldoveanu, *Lăudaţi pe Domnul*, pe care o cântam pe voci, în vârf de munte. Acolo, la cabană, a început cariera mea de traducător!

Îmi amintesc că într-una din aceste excursii, în munţii Făgăraş, la un moment dat, ni s-au cam terminat merindele. Au fost delegaţi dintre noi să meargă la o stână să ne cumpere de-ale gurii Mihai Enea şi Bucurel Moisescu, acest frate scump, plecat între timp la Domnul. Bucurel, care era un suflet ales, de o sensibilitate şi o finețe ieşite din comun, când Mihai se târguia cu ciobanii, încercând să obţină aceste bucate la un preţ cât mai convenabil, deoarece ni se terminaseră nu numai mâncarea, dar şi resursele financiare, a fost uimit de largheţea lui Buchi, care i-a dat peste cap toate planurile sale, oferindu-le ciobanilor chiar mai mult decât ceruseră aceştia – spre exasperarea lui Mihai! Pe drumul de întoarcere, a motivat inimosul Bucurel, că, vezi, „viaţa ciobanilor e grea, acolo sus pe munte, noi trebuind să-i ajutăm!"

Târziu, după ce ne-am înfruptat cu toţii din mămăliga şi caşul ciobanilor, Mihai ne-a dezvăluit că, la plecarea din tabăra noastră, băieţii au luat, la repezeală, vreo două ştergare ale fetelor, care s-au dovedit ulterior a fi fost de picioare, în care băieţii au învelit mămăliga aburindă – bineînţeles că asta nu a avut niciun efect asupra noastră, lihniţi de foame cum eram, mai ales că Mihai ne-a dezvăluit acest amănunt după ce toată lumea se săturase!

Tot în această excursie prin Făgăraş am avut o altă aventură. Un lucrător de la ocolul silvic ne-a venit în ajutor, împuşcându-ne o căprioară, sacrilegiu pentru care Marta nu ne-a iertat cu una cu două. S-a retras pentru multă vreme într-o poiană, compunând câteva versuri de jale în amintirea nevinovatei ciute, din care aveam să ne ospătăm la Sibiu, eu fiind desemnat să port căprioara pe umeri – dacă n-aş mai avea poza, în alb şi negru, care să dovedească dincolo de amintiri, că într-adevăr, evenimentul a fost real, aş zice că a fost un vis, da, frumos, dar numai un vis!

Tinereţe fără bătrâneţe, de asta ne-a făcut parte scumpul nostru Mântuitor. Da, aici pe pământ toate trec, inclusiv sănătatea noastră. Însă în acea patrie, în care acum a ajuns preaiubitul nostru frate mai mare, Aurel Popescu, nu vom mai cunoaşte niciunul din lucrurile de aici de jos, care ne întristau. *„Dar, după cum este scris: «Lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit, aşa sunt lucrurile, pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc»"* (1 Corinteni 2:9), unde fratele Aurel s-a alăturat soţiei sale, fiicei Magdalena şi multor

alţi credincioşi, printre care şi tatăl meu şi fiica noastră, Esther, unde, dacă nu va veni, între timp, Domnul să ne răpească, vom ajunge şi noi.

Am pomenit mai înainte de două credincioase pe care am avut prilejul să le însoţesc prin ţară, cum spuneam fiind trimise de fratele Ţon din Anglia, ce-mi făcea un bine imens, realmente datorându-i şi lui învăţarea limbii engleze. Primele zile le-am petrecut în casa părintească de pe strada Mărăşeşti. Le-am făcut cunoştinţă apoi englezoaicelor cu prietenii mei, Puiu Caciora, şi suorile Giurgiu, şi cu alţi fraţi şi surori de la adunarea din Pârneava. În sfârşit, la plecarea din Arad, am trecut prin Şiria, unde aveam să primim binecuvântarea bunicii mele, Elena Ban, care mă crescuse împreună cu bunicul David, tatăl lui Nelu Ban. Era ultima oară când o vedeam pe acest pământ pe neuitata şi iubita mea bunică!

În cursul acestei călătorii, într-o seară, fiind cazaţi la o familie de creştini din Bicaz, m-am rugat mai întâi eu, apoi Clare, după care s-a lăsat o tăcere. Atunci am îndrăznit: „Fenella, it's your turn to pray!" Fenella, e rândul tău să te rogi.

Cu o voce sugrumată de emoţie, Fenella a început să-I vorbească Mântuitorului.

A doua zi, Clare m-a luat deoparte, spunându-mi că în seara aceea fusese prima dată când s-a rugat Fenella, ea primindu-L pe Domnul în cursul şederii în România!

Wow! How neat! Ce frumos! Mai târziu, când stăteam în corturi într-o poiană de lângă mănăstirea Voroneţ, n-am găsit nicio oprelişte din Cuvânt pentru care nu puteam să luăm cina Domnului, prima astfel de ocazie pentru Fenella.

În Bucureşti, către sfârşitul călătoriei noastre, maşina englezoaicelor înghiţise atâta praf, încât aproape că nu mai mergea deloc. Nicio problemă, fratele Aurel, care pe atunci lucra într-un post de mare răspundere, pare-mi-se consilier al primarului capitalei, ne-a venit în ajutor, ducându-ne la atelierul Ciclop din capitală, situat pe bulevardul Magheru, lângă hotelul Ambasador. După vreo oră, maşina mergea din nou ca nouă. Şi apoi, fratele Popescu ne-a luat să ne arate capitala, făcându-ne un tur cum numai dânsul se pricepea.

Întorşi acasă la dânsul, fratele Aurel ne-a făcut un alt tur, de data aceasta prin Biblie, mai ales în Noul Testament. Surorilor Clare şi Fenella le-a prins bine, mai ales Fenellei, care, cum spuneam, se întorsese la Domnul în cursul acelei călătorii prin România, dar şi mie, ce mă întorsesem la Domnul doar cu cinci ani înainte. Nimeni nu-mi spusese despre fericita nădejde a credinciosului (Tit 2:13), Răpirea (1 Tesalonicei 4:13-18), până când fratele Aurel ne-a prezentat această învăţătură scumpă din Cuvânt. Redau mai jos, în partea ultimă a acestui episod, învăţătura, ce-i era dragă şi neuitatului pastor Marcu Nichifor, despre care se spune că, odată la Braşov, pe când predica din sală despre Răpirea tuturor credincioşilor, a fost oprit de unul din păstorii de la amvon, care i-a spus: „Frate Marcu, aceasta nu face parte din doctrina oficială a bisericii baptiste române!"

Slavă Domnului că asta nu l-a împiedicat pe fratele Marcu să expună clar acest subiect binecuvântat, ce imprimă atâta mângâiere şi bucurie credincioşilor, pe măsură ce întunericul acestei lumi e tot mai dens.

Fratele Aurel Popescu a fost primul care mi-a deschis ochii cu privire la acest adevăr minunat al Răpirii.

În rândurile ce urmează, am redat din cărţile lui M.R. DeHaan, ce mi-a făcut Dumnezeu harul să le traduc, cu ajutorul vostru, dragi fraţi şi surori, anul acesta, după ce-am revenit acasă

de la spitalul Mary Washington, din Fredericksburg, Virginia:

Nu este sfârşitul lumii

Aceasta *nu* trebuie confundată cu „sfârşitul lumii". Sfârşitul „veacului" şi sfârşitul „lumii" sunt două evenimente *complet diferite*, despărţite între ele de o perioadă îndelungată de timp. Sfârşitul lumii nu va avea loc decât la cel puţin o mie de ani după actuala perioadă de timp la care Se referă Domnul Isus Cristos în pasajul de faţă. Sfârşitul „veacului" va veni când Domnul nostru Se va întoarce să-Şi ia Biserica. După scurta perioadă a Tribulaţiei, El va curăţi pământul şi-i va judeca pe vrăjmaşii Săi. Apoi Domnul nostru Îşi va întemeia împărăţia Sa mesianică, de o mie de ani, pe pământ. După aceea, la sfârşitul celor o mie de ani, Satan va lansa ultima sa răzvrătire, urmând să fie distrus imediat împreună cu adepţii săi, de un foc care se va pogorî din cer. Atunci va veni „sfârşitul lumii", aşa cum este descris la 2 Petru 3:12. Domnul va crea un cer nou şi un pământ nou „în care locuieşte neprihănirea" (2 Petru 3:13).

Prin urmare, sfârşitul *veacului* (*epocii*) poate avea loc în orice timp când va veni Domnul Isus din nou. Pe de altă parte, sfârşitul *lumii* nu va avea loc decât după Mileniu (mia de ani), la sfârşitul timpului şi la începutul eternităţii. Nu vei putea înţelege profeţiile ori semnele revenirii lui Cristos, dacă nu vei fi în stare să faci distincţie între aceste două evenimente… „sfârşitul *veacului*" şi „sfârşitul *lumii*" (din *Semnele vremurilor*, de M.R. DeHaan, pg. 29-130).

Permiteţi-mi să dau încă două citate din acelaşi autor:

Cele două aspecte ale venirii lui Cristos

Iată, Eu vin ca un hoţ. Ferice de cel ce veghează şi îşi păzeşte hainele, ca să nu umble gol şi să i se vadă ruşinea (Apocalipsa 16:15).

Iată că El vine pe nori. Şi orice ochi Îl va vedea; şi cei ce L-au străpuns. Şi toate seminţiile pământului se vor boci din pricina Lui (Apocalipsa 1:7).

Ambele pasaje citate se referă la revenirea Domnului Isus Cristos, dar într-unul din ele venirea Sa e descrisă ca fiind secretă şi bruscă, asemenea unui hoţ care vine la miezul nopţii, nefiind observat decât de cei pentru care a venit. Apoi El dispare îndată, înainte ca restul oamenilor să observe că a venit. Domnul spune: „*Iată, Eu vin ca un hoţ…*" În celălalt eveniment, El e descris ca venind în mod public. „Iată, El vine pe nori. Şi *orice* ochi Îl va vedea". Ambele texte se referă la a doua venire a lui Cristos, dar sunt cuprinse aici două etape distincte ale venirii Sale. Toţi creştinii cred în a doua venire a lui Isus. A respinge venirea Lui înseamnă a respinge Cuvântul Lui şi mărturia pe care ne-a dat-o Dumnezeu cu privire la Fiul Său. Mărturia aceasta priveşte atât cea de-a doua Sa venire, cât şi cea dintâi, pe care n-o mai poate tăgădui nimeni.

Nu toţi creştinii sunt însă de acord cu privire la chestiunile de amănunt ale revenirii Sale. Sunt unii care cred că lumea va deveni tot mai bună, până când, datorită influenţei exercitate de Evanghelie, educaţie, o mai bună înţelegere între naţiuni, invenţii, ştiinţă, legislaţie şi reforme, lumea va înceta să se mai lupte şi să se mai războiască, făcând loc apariţiei unei epoci de aur a păcii. După această epocă de aur a păcii, Domnul Se va întoarce să judece lumea. Cei care cred lucrul acesta se numesc *postmilenişti*, fiindcă ei amână venirea Domnului până după

Mileniu (sau „mia de ani“).

Mai sunt şi aceia care neagă faptul că va exista un Mileniu. Ei susţin că lumea va merge din rău în mai rău, până la sfârşitul vremii. Apoi va veni Domnul, să judece pământul şi să înceapă veşnicia. Aceştia se numesc *amileniști*, adică cei care nu admit niciun mileniu. În sfârşit, sunt cei care tălmăcesc Biblia în sens literal, aşa cum a fost ea scrisă. Ei afirmă că Domnul va veni şi că venirea Sa poate avea loc în orice clipă. În convingerea lor, Biblia ne învaţă că lumea va deveni tot mai rea spre sfârşitul epocii actuale şi că Biserica se va răci şi va aluneca în apostazie, iar războaiele se vor înmulţi, ura şi răutatea vor atinge culmea şi apoi, când totul va fi învăluit în lume de întuneric şi groază:

…Însuşi Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel şi cu trâmbiţa lui Dumnezeu Se va pogorî din cer, şi întâi vor învia cei morţi în Cristos. Apoi, noi cei vii care vom fi rămas vom fi răpiţi toţi împreună cu ei în nori ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; şi astfel vom fi întotdeauna cu Domnul (1 Tes. 4:16-17).

Numim acest eveniment *Răpirea* Bisericii, care înseamnă venirea secretă şi neaşteptată a lui Cristos pentru ai Săi. Imediat după Răpirea Bisericii se va descoperi Anticristul şi va începe vremea celei mai mari dureri şi suferinţe pentru lume, când, timp de şapte ani, va fi Marea Strâmtorare – o perioadă de timp în care lumea va trece prin cea mai cumplită suferinţă, cele mai mari lupte, vărsări de sânge şi prăpăd din toată istoria ei. Atât de groaznic va fi măcelul încât, dacă nu ar fi scurtate zilele acelea, nicio făptură omenească nu ar scăpa. În timpul acestei perioade de tribulaţie pe pământ, Biserica va fi cu Domnul în văzduh. Apoi, la sfârşitul acestei perioade scurte dar crâncene de suferinţă, Domnul va veni din nou, în mod public, pe norii cerului, împreună cu Biserica Lui slăvită, care a fost răpită înainte de Tribulaţie. Atunci El *va fi proslăvit în sfinţii Săi, şi privit cu uimire în toţi cei care vor fi crezut* (1 Tes. 1:10), sfinţi care vor fi alături de El şi pe care lumea îi va vedea şi îi va recunoaşte, ca fiind credincioşii alături de care au trăit până la Răpire, cei de care şi-au bătut joc de atâtea ori, dar care au dispărut la Răpire şi, spre uimirea lor, acum sunt împreună cu Domnul şi asemenea Lui. Domnul va coborî împreună cu Biserica până pe Muntele Măslinilor, de pe care S-a înălţat la cer – la prima Sa venire – şi, la atingerea atotputernicelor Sale picioare, muntele se va despica în două, formând o vale de la răsărit la apus, de la Marea Mediterană până la Marea Moartă, prin care vor năvăli apele Mării Mediterane. Se va forma astfel un golf pe malurile căruia se va afla Ierusalimul – cel mai mare oraş din lume.

Atunci Domnul va nimici pe duşmanii Lui şi pe duşmanii lui Israel. El Îşi va întemeia Împărăţia pe tronul lui David şi va domni asupra pământului o mie de ani binecuvântaţi. Cei care sunt de acord şi cred în această desfăşurare a evenimentelor se numesc *premileniști*, deoarece ei cred în Cuvântul lui Dumnezeu, care spune că Cristos va veni din nou să-Şi întemeieze Împărăţia *înainte* de Mileniu. După trecerea celor o mie de ani binecuvântaţi pe pământ, va veni sfârşitul lumii, când Dumnezeu va sta pe Marele Tron Alb şi morţii răi vor fi judecaţi şi aruncaţi în iazul de foc. Răscumpăraţii Săi vor trăi cu El pe vecie, într-un cer şi un pământ reînnoite şi reîntinerite, în care nu va mai fi nici durere, nici întristare, nici moarte, ci numai pace veşnică, mulţumire şi binecuvântare desăvârşită, când noi vom fi reuniți pe veci cu preaiubiţii noştri şi cu Domnul Isus Cristos (*A doua venire a lui Cristos*, de M.R. DeHaan, pg. 11-12).

Biserica, o taină!

Prima taină pe care am studiat-o a fost taina respingerii lui Israel şi a „amânării Împărăţiei pe pământ". Apoi am studiat taina trupului lui Cristos. Acest trup al lui Cristos, care se alcătuieşte în prezent prin lucrarea de slujire şi vestire a Duhului Sfânt, se va împlini într-o zi şi atunci Biserica va deveni Mireasa lui Cristos. Ea va fi răpită când Se va întoarce Isus în văzduh, ca să-i trezească pe toţi sfinţii morţi şi să-i schimbe pe toţi credincioşii vii şi s-o scoată din lume, înainte de a se dezvălui pe pământ taina fărădelegii, în persoana Supraomului Păcatului, adică Anticrist. Noul Testament are multe de spus despre această „răpire" a Bisericii de la sfârşitul actualei perioade a Harului, în vreme ce ea nu a fost niciodată clar revelată în Vechiul Testament. De aceea, se numeşte o „taină", şi aşa se şi exprimă Apostolul Pavel: „Iată, vă spun o taină".

Iminentul eveniment

Într-o bună zi, Domnul Isus Cristos, Cel care S-a născut într-o iesle la Betleem, Se va întoarce să-Şi ia Biserica. Acelaşi Isus care a cutreierat drumurile prăfuite ale Palestinei, vindecând bolnavii, înviind morţii şi scoţând afară dracii, Se va întoarce iarăşi ca să-i învie pe toţi morţii credincioşi şi să vindece pe cei cu inima frântă şi să-l arunce pe arhi-demonul diavolilor, pe Satan, în groapa fără fund. Nu există nicio umbră de îndoială asupra acestui eveniment în învăţătura Scripturilor, dar ordinea evenimentelor era o taină. A doua venire a lui Cristos în slavă era cunoscută credincioşilor şi proorocilor Vechiului Testament, căci proorociile sunt pline de descrieri ale venirii Domnului în slavă ca să-Şi întemeieze împărăţia; dar proorocii nu ştiau nimic despre cele două aspecte ale venirii Sale, adică faptul că va veni prima dată *pentru* Biserica Sa, ca s-o scoată din lumea aceasta înainte de Marea Strâmtorare, iar apoi va veni *împreună cu* Biserica Sa, ca să domnească pe pământ. Prima fază a venirii Sale, pe care o numim *răpirea*, este o taină şi la asta se referă Pavel când zice: „Iată, vă spun o taină".

Morţii în Cristos vor învia primii

Scriptura ne dă detaliile şi ordinea acestei fericite nădejdi. Mai întâi, Domnul va coborî din cer cu un strigăt, însoţit de arhanghel şi de oştile sale; trâmbiţa va suna şi toţi morţii în Cristos vor învia. Simultan şi în mod instantaneu, toţi credincioşii care vor fi în viaţă în acel moment vor fi schimbaţi şi vor primi trupuri slăvite, pentru a se alătura sfinţilor înviaţi.

Pasajul clasic care se ocupă de acest adevăr este 1 Tesaloniceni 4:13-18:

Iată, în adevăr, ce vă spunem prin Cuvântul Domnului: noi, cei vii, care vom rămânea până la venirea Domnului, nu vom lua-o înaintea celor adormiţi. Căci Însuşi Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel şi cu trâmbiţa lui Dumnezeu, Se va pogorî din cer, şi întâi vor învia cei morţi în Cristos. Apoi, noi cei vii care vom fi rămas vom fi răpiţi toţi împreună cu ei în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; şi astfel vom fi totdeauna cu Domnul. Mângâiaţi-vă dar unii pe alţii cu aceste cuvinte (1 Tesaloniceni 4:13-18).

Negreşit, acest pasaj nu mai are nevoie să i se facă nicio expunere. Este atât de clar şi de precis, încât până şi un copil poate să-l înţeleagă. Tot ce trebuie să faci cu un astfel de text este să-l *crezi!*

Un prieten îmi spunea cu câtva timp în urmă, când i-am citit acest pasaj, „Bine, doctore, dar ce înseamnă asta?" Şi eu i-am răspuns:

Însuşi Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel şi cu trâmbiţa lui Dumnezeu, Se va pogorî din cer şi întâi vor învia cei morţi în Cristos. Apoi, noi, cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiţi toţi împreună cu ei în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; şi astfel vom fi totdeauna cu Domnul. „Asta înseamnă", i-am răspuns eu, dar el a insistat:„Mă rog, aşa spune acolo, dar care este interpretarea?"

„Aaa, acum înţeleg unde vrei să ajungi", i-am răspuns. „Vrei explicaţia teologică a pasajului! Ei bine, iat-o:

Însuşi Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel şi cu trâmbiţa lui Dumnezeu, Se va pogorî din cer şi întâi vor învia cei morţi în Cristos. Apoi, noi, cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiţi toţi împreună cu ei în văzduh; şi astfel vom fi totdeauna cu Domnul".

Da, fratele meu, n-ai ce să explici sau să expui asupra acestui pasaj. Prin el se înţelege exact ceea ce se spune: Domnul vine iarăşi! Este făgăduinţa pe care ne-a lăsat-o El:

Să nu vi se tulbure inima. Aveţi credinţă în Dumnezeu, şi aveţi credinţă în Mine. În casa Tatălui Meu sunt multe locaşuri. Dacă n-ar fi aşa, v-aş fi spus. Eu Mă duc să vă pregătesc un loc. Şi, după ce Mă voi duce şi vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce şi vă voi lua cu Mine, ca acolo unde sunt Eu să fiţi şi voi (Ioan 14:1-3; *op. cit.*, pag 88-90). Maranatha, vino Doamne Isuse!

Episodul 8:
Ce mi-a făcut Domnul şi cum a avut milă de mine

Du-te acasă la ai tăi şi povesteşte-le tot ce ţi-a făcut Domnul şi cum a avut milă de tine (Marcu 5:19). Azi dimineaţă, ca de obicei, Domnul m-a trezit din somn devreme şi primul gând pe care mi l-a imprimat în duhul meu a fost să continui mărturia mea, începută de curând. Credeţi-mă, ar fi mult mai uşor să renunţ la aceasta, să mă „protejez" de eventualele atacuri ale celui rău. Dar, după ce-am petrecut câtva timp în rugăciune, am simţit o şi mai mare încurajare, o confirmare că trebuie să scriu, primind chiar subiectele pe care trebuia să le abordez. Prin urmare, am să scriu ce mi-a făcut Domnul şi cum a avut milă de mine!

Cum spuneam, amintirile nu s-au derulat rectiliniu, de la A la Z. Am să încerc acum să reiau firul narativ de unde rămăsesem, pare-mi-se în episodul 5, după rememorarea experienţelor principale prilejuite de plecarea acasă a fratelui Aurel Popescu.

Cu ajutorul divin revelat prin sora Braika, din Riverside, California, transmis mie cu ocazia participării la o nuntă în familia fratelui Şandru, din Bonţeşti, probabil prin anul 1966 sau 67, respectiv că acum a sosit timpul să-mi însuşesc limba engleză vorbită, după ce mi-o însuşisem, în mare, pe cea scrisă, am început cu râvnă să aplic sfatul ei concret, de a asculta, şi iar a asculta, limba engleză vorbită, mai cu seamă prin intermediul radioului. Învăţam astfel engleza reală, aşa cum este ea vorbită în Anglia. L-am rugat pe tata, care era şef contabil la cooperativa Precizia, să-mi facă rost de un radio cu unde scurte, ceea ce el a făcut-o cu mare plăcere, rugând pe unii dincolegii săi de lucru să-l ajute, în acest sens.

Şi aşa a apărut în familia noastră un model vechi, dar foarte bun de radio marca Phillips „cu lămpi". La început, cum mă prevenise sora Braika, nu înţelegeam mai nimic, dar crezând în sfatul ei, ascultam în continuare, ştiind, cel puţin, că limba pe care o ascultam era engleza. După un timp, mi-am dat seama că cele mai multe programe proveneau de la BBC, dar şi de la Vocea Americii, al cărei angajat aveam să devin peste ani şi ani.

Într-o zi, mi-am luat inima-n dinţi şi am compus o scrisoare lungă redactorilor de la BBC, în care îi rugam, printre altele, să binevoiască a-mi expedia textele tipărite ale programului „English by Radio", pe care le ascultam ori de câte ori aveam prilejul. A urmat o perioadă lungă de aşteptare, în care nu mi-am pierdut nicio clipă speranţa că, într-o bună zi, am să primesc veşti de la englezi. Aşteptarea nu mi-a fost înşelată, şi într-o zi, am găsit în cutia poştală un plic gen Manila, de culoare galbenă, cu iniţialele aurii ale postului de radio BBC, imprimate în relief.

De prisos să mai spun că am fost extaziat de fericire. Deschizând plicul, am găsit o scrisoare, în care redactorul mă felicita pentru felul în care redactasem scrisoarea, după care îmi oferea instrucţiuni pentru o mai bună însuşire a limbii engleze, incluzând şi mult aşteptatele broşuri cu textul tipărit al lecţiilor transmise la radio. La început, nu am dat prea mare impor-

tanţă aprecierilor adresate mie la începutul scrisorii, zicându-mi că aşa sunt englezii: politicoşi. Parcă intuind care avea să-mi fie reacţia, autorul scrisorii a reluat ideea din primul paragraf, asigurându-mă că cele scrise nu constituie o simplă formulă de politeţe, ci reprezintă sincera lui uimire, precum şi a colegilor săi despre felul excelent în care mi-am însuşit această limbă. Şi, pentru a dovedi adevărul cuvintelor sale, mi-a inclus în plic o copie dactilografiată a scrisorii mele iniţiale, ce fusese scrisă, evident, de mână, urmată de aceeaşi scrisoare, compusă, de data aceasta, de un coleg al său după forma în care ar fi conceput scrisoarea mea iniţială un vorbitor nativ de limba engleză. Am fost sfătuit să compar cele două variante şi să observ foarte puţinele greşeli pe care le comisesem – în principal, vreo două-trei cazuri de folosire greşită a prepoziţiilor.

Năucit de-a binelea, am citit şi recitit corespondenţa primită de la BBC, într-un târziu, realizând că era reală, iar nu un contrafăcut al Securităţii, deşi ei, securiştii erau, bineînţeles, la curent cu ea, incidentul fiindu-le cunoscut „tovarăşilor", care, spre încântarea mea, deciseseră totuşi să-i dea drumul scrisorii să ajungă la destinaţie.

Nu mai reţin exact data când a avut loc acest adevărat eveniment definitoriu pentru mine, dar ştiu că am recunoscut mâna Domnului în toate acestea, zicându-mi că dacă engleza mea era bună pentru BBC, atunci va trebui să fie bună şi pentru facultatea de limba engleză! Şi aşa mi-a încolţit, pentru prima oară, gândul, speranţa de neimaginat că voi putea studia la „facultate" – o cutezanţă din cale-afară de mare, pentru cineva care abia reuşise să intre la liceul seral, după ce nu mai ştiu ce oficial de la Uzina de Vagoane abia îmi dăduse semnătura obligatorie pentru înscrierea la examen, refuzându-mi-o la început, sub pretext că... „prea vreţi să vă faceţi toţi domni!"

Căci cine te face deosebit? Ce lucru ai, pe care să nu-l fi primit? Şi dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca şi cum nu l-ai fi primit? (1 Corinteni 4 :7).

Dar fiecăruia din noi harul i-a fost dat după măsura darului lui Cristos (Efeseni 4 :7).

Sora Braika mi-a dăruit un alt secret al învăţării limbii engleze, spunându-mi: *You teach and you learn!* – adică, predând (engleza), o înveţi tu însuţi. Oricât de neverosimil mi se părea lucrul acesta, l-am crezut şi am început să-l pun în aplicare. Cum se întâmplă de multe ori în familie, „victime" ale zelului meu de dascăl în devenire mi-au căzut fratele meu, Daniel, şi sora mea, Nicoleta, cărora mama noastră, crezând în lucrarea pe care o făcea Dumnezeu în viaţa mea şi a lor şi dorind să-i antreneze şi pe ei în învăţarea limbii engleze, i-a venit ideea de a-i cointeresa pe Daniel şi pe Nicoleta, Eugen fiind prea mic pe atunci (oare?), oferind să-i plătească (pe ei, nu pe profesor!) cu trei lei ora de engleză, pentru care se supuneau, îndurând seriozitatea exagerată a fratelui lor mai mare.

Cu timpul, lui Daniel, care nu era decât cu şase ani mai tânăr decât mine, i-a venit prea greu să continue să ia lecţii de la mine, mie lipsindu-mi tactul, naturaleţea şi vioiciunea de a face lecţiile cât mai plăcute, cât mai atractive. Aşa că, după vreo câteva lecţii introductive, în care mi-amintesc, că aproape la fiecare cuvânt englezesc, Daniel îi găsea prezumtivul echivalent românesc, după asemănarea onomatopeică. Astfel, dacă reţin bine, englezescul *green* devenise, evident în glumă, *grindă*, nu? – şi aşa mai departe. Un adevărat deliciu pentru spiritul jucăuş, creativ al lui Daniel (care, în paranteză fiind spus, ulterior a învăţat engleza ca autodidact, mai târziu în America scriind şi un scenariu reuşit de film la absolvirea facultăţii

de cinematografie de la UCLA, Los Angeles, care l-a validat ca artist, pe lângă lucrările de artă plastică ce i le dăruise Dumnezeu).

Sora mea, Nicoleta, dând dovadă de mult simţ practic, semănând cu mama, s-a supus tuturor supliciilor fratelui ei mai mare, care îşi lua prea în serios noua profesie!

Şi astfel, în vara anului 1970, când au sosit din Anglia Clare şi Fenella – sper că vă mai amintiţi de ele – spre uimirea tuturor, dar mai ales a dascălului ei, Nicoleta a putut să se întreţină cu ele într-o engleză naturală, colocvială. Mai târziu, sora mea avea să intre cu brio la facultatea de limba engleză, a Universităţii din Timişoara.

Mai amintesc un episod, pe care Dumnezeu l-a folosit pentru a-mi clădi încrederea şi pentru a-mi arăta că este cu mine, că ceea ce am mi-a fost dăruit de sus. Într-o seară, am nimerit acasă la bătrânul frate Mladin, în apropiere de adunarea din Pârneava, unde locuia şi fratele Ginga. Fratele Nicolae Iovin era, de asemenea, prezent, dorind să-l salute pe fiul fratelui Mladin, Moisică, ce trăia în Canada şi venise să-şi vadă rudele. Nu mai ştiu dacă l-a prevenit fratele Ginga mai dinainte sau nu despre mine, dar canadianul Moisică m-a surprins, iniţiind o conversaţie în engleză cu subsemnatul, fără niciun preambul. În anul 1968, tata s-a învoit să plătească suma pe care o mai datoram încă Uzinelor de Vagoane pentru şcolarizare, în schimbul ieşirii de sub prevederile contractului de patru ani încheiat iniţial, acest ultim an fiind folosit exclusiv de mine pentru a mă pregăti pe două planuri: unu în vederea absolvirii liceului şi doi, al pregătirii pentru examenul cel mare de la universitate.

Le mulţumesc părinţilor pentru încrederea acordată, pentru credinţa lor că Dumnezeu avea, într-adevăr, un plan cu viaţa mea. Încă din clasa penultimă de liceu, într-o zi, din săptămâna când lucram de noapte, mergând la şcoală dimineaţa, Domnul mi-a dat curajul de a o aborda pe profesoara de engleză de la cursurile de zi, doamna Iercan – o doamnă în adevăratul sens al cuvântului, ce şi prin trăsăturile fizice, mi se părea mie, o adevărată englezoaică!

Am urcat la etaj şi, pândind-o, înainte de a intra la clasă, am acostat-o, spunându-i motivul pentru care o oprisem: un student autodidact voia să se transfere pentru ultimul an de liceu la secţia de zi, urmând să dea proba a treia la examenul de absolvire din limba engleză.

Quite a mouthful! Când, mi-am terminat pledoaria, am observat cum buzele respectabilei doamne au schiţat un uşor zâmbet ironic, crezând că cel mai simplu mod de a scăpa de acest tânăr sâcâitor era să i se adreseze direct în engleză, sperând astfel că va termina cu mine în doi timpi şi trei mişcări…

De data asta, nu am mai plâns ca la Bonţeşti, când „let's talk English"-ul sorei Braika mă lăsase, cum să spun, *speechless*, fără grai!

În aşteptarea aprobării de la Ministerul Învăţământului, ce, în final, nu avea să aprobe cererea mea de transfer la cursurile de zi, doamna Iercan m-a primit să audiez cursurile facultative de pregătire cu elevii dânsei ce urmau să dea examen din limba şi literatura engleză.

Tot în anul 1968, fratele Ginga primise, în sfârşit, aprobarea, în principiu, de a se repatria, drept care, a început să cam renunţe la lecţiile de engleză ce le preda în particular. Nu mică mi-a fost mirarea când fratele Ginga m-a rugat să preiau meditaţiile pentru o tânără creştină, după numele de familie paremi-se Aliman (nefiind însă rudă cu distinsul frate păstor Nelu Aliman, *desculţ* de mare valoare, cu patalama la mână!).

Cum? Eu, care nici nu terminasem bine cursul liceal, să-i predau engleza unei tinere venite de la o altă şcoală la un liceu din Arad, într-o clasă care studiase engleza de mai mulţi ani? Mai ales, că miza ecuaţiei era foarte mare, într-un eventual insucces tânăra soră urmând să repete clasa!

Nu trebuia să-mi fac probleme. Recomandarea unui american get-beget însemna succesul garantat. De fapt, fratele Ginga îmi spusese odată: „Măi Dorule, Dumnezeu ţi-a turnat [în cap] engleza cu tolceriu!"

Îmi făcusem probleme degeaba! La terminarea cursului particular de pregătire, domnişoara Aliman a luat examenul de echivalare cu brio.

Prima mea Biblie personală în limba română am primit-o de la doi fraţi englezi, veniţi în vizită din Viena, care au venit şi la biserica Şega, unde au fost traduşi de fratele Ginga. În seara aceea, mă aştepta un test definitoriu pentru viitoarea mea carieră de interpret/traducător din şi în limba engleză pentru care mă pregătea Domnul.

Se zice că unii au învăţat să înoate fiind, pur şi simplu, aruncaţi în apă – afirmaţie ce nu se adeverise în cazul meu, care era să-mi pierd viaţa, când, nici măcar nu fusesem aruncat în Criş, ci mă aruncasem singur, dintr-o eroare de aproximare a adâncimii apei!

Înmânându-mi ştafeta, fratele Ginga m-a trimis în seara aceea în primul meu turneu de translator din cariera ce se înfiripa aparent atât de nesigur. Ajunşi laTimişoara, m-am trezit deodată în postura de interpret al fratelui Brian Wood, unul dintre englezii sosiţi din Viena, în biserica păstorită de fratele Pitt Popovici, până la revenirea sa în S.U.A. Mi s-a reproşat ulterior că, probabil de emoţie, nu mi-am scos deloc mâna din buzunarul pantalonilor!

Toate ca toate, dar când fratele Brian a folosit, la un moment dat, formula de accentuare a adjectivului posesiv nehotărât *a*, pronunţat, de obicei, ca un *ă* românesc, cum mă învăţase Levi̧tchi, acum Brian parcă înadins ca să mă încurce, l-a pronunţat *ei*, încât n-am înţeles, la început, despre ce este vorba. Din fericire, la adunare se afla distinsa soră Doris Gongola, pe atunci studentă la engleză a Universităţii din Timişoara, actualmente Doris Laurenţiu, directoarea Societăţii Misionare Române, din Chicago.

A doua zi, după ce făcusem botezul de traducător de limba engleză, având binecuvântarea şi fiindu-mi dăruită „mantaua" de către un american, în persoana fratelui Ginga, am pornit-o în Volkswagen-ul combi al celor doi englezi spre Oradea. Şi aşa a început o experienţă cu totul inedită, de imersiune totală în mediul ambiant al unei limbi străine, în speţă, engleza, turneu care avea să mă ajute să fac saltul esenţial pentru un vorbitor autentic al unei limbi străine de la gândirea în limba română, cu traducerea în minte a echivalentului englezesc, la gândirea direct în limba engleză a ceea ce aveam de spus, fără intermediarul prealabil al conceperii în limba maternă a cuvintelor respective.

Nu numai ziua, în maşină, în drum spre Oradea, şi apoi spre Cluj, dar şi în cursul nopţii, fiind cazat în aceeaşi cameră cu englezii, am fost bombardat cu „neutroni" englezei, până când am ajuns să visez noaptea în limba engleză!

La plecarea din Arad, le spusesem englezilor de noul meu prieten, Iosif Ţon, pe care îl cunoscusem în vara acelui an, la fratele Simion Cure, insistând să treacă pe la el, englezii mulţumindu-mi, dar precizând că au şi ei un prieten, căruia trebuiau neapărat să-i înmâneze un mesaj foarte important.

Ajungând însă la adresa cu pricina, s-a dovedit a fi identică cu cea la care insistam eu să meargă englezii, ulterior vizitând şi biserica Iris din Cluj.

Îmi aduc aminte bine că mi se pusese în faţă de către fratele Ginga eventualele conflicte cu temuta Securitate. Tânăr fiind şi cam necopt în viaţă şi în credinţă, m-am avântat însă înainte, nesocotind pericolele ce mi se păreau doar imaginare la acea dată. Avem însă să aflu că totul, sau aproape totul, le era cunoscut vajnicilor apărători ai cuceririlor proletare. Destul că m-am întors acasă teafăr din această călătorie deschizătoare de drumuri, ce avea să constituie lansarea mea în lucrarea pentru care mă pregătea, până în cele mai mici amănunte, Domnul.

Episodul 9:
Cui i s-a dat mult i se va cere mult…

…şi cui i s-a încredinţat mult i se va cere mai mult (Luca 12:48). Îmi este greu să continui, de fapt, tot mai greu. Presimt împotrivire chiar din partea unora de pe acest forum. Totuşi, nu mă voi da bătut chiar aşa de uşor, ceea ce este, cred, echivalentul oarecum exact al formulării ce mi-a apărut mai întâi pe ecranul meu mental, *to throw in the towel*.

Tot ce am relatat până acum şi, cu ajutorul Domnului, sper să duc la bun sfârşit; sunt fapte reale, pe care nici prin gând nu-mi trecea că le voi povesti cândva, cel puţin, în limba română. Am spus-o deja: este cel mai greu să scrii despre tine însuţi! Cu traducerile mă obişnuisem, întrucâtva, şi cred că şi Desculţii se vor fi obişnuit şi vor fi apreciat subiectele abordate, dacă e să dau crezare emailurilor preponderent pozitive.

Aşadar, suntem în anul de graţie 1969, imediat după absolvirea liceului Ioan Slavici, când mă pregăteam să dau examen la facultate. Dorinţa mea iniţială fusese să mă duc la Bucureşti, împreună cu vărul meu, Marcel Ban, ce avea credinţă, validată ulterior, că va reuşi la Arhitectură. Şi Dumnezeu i-a răsplătit credinţa, el reuşind la admitere, în pofida unei concurenţe acerbe. De fapt, privind în retrospectivă, ştiu de ce trebuia să mă aflu neapărat în Bucureşti în toamna lui 1973 şi, de câtva timp, ştiţi şi dvs.!

În ce mă priveşte, am oscilat. Deşi, cum făcuse cu patru ani mai devreme, când îmi transmisese un mesaj clar de la Dumnezeu, să nu accept în mintea mea nicio îndoială, deoarece voi reuşi negreşit, fratele Oprea Milente mi-a înmânat şi de data aceasta un mesaj de asigurare din partea Domnului, să n-am nicio îndoială, ci să fiu convins că Dumnezeu, care îmi pusese, în primul rând, gândul să învăţ limba engleză şi mă călăuzise într-un chip atât de minunat, va avea grijă de mine şi-mi va asigura un succes şi mai mare decât la liceu!

Pe de altă parte, profesoara Iercan, ea însăşi absolventă a Universităţii din Bucureşti, deşi era convinsă de cunoştinţele mele apreciabile de limba engleză, totuşi, credea că e mai prudent „să-mi încerc norocul“ la Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iaşi, unde secţia de engleză nou înfiinţară abia absolvea prima promoţie de studenţi în anul acela.

În schimb, la Bucureşti, situaţia era cu totul alta, mi s-a spus, pretenţiile fiind mult mai mari, în condiţiile în care unii viitori studenţi luau lecţii de engleză de la o vârstă fragedă, „încă de la grădiniţă“!

Nu-mi amintesc să fi luat ore particulare de engleză, decât realmente o singură oră de la un domn maghiar din oraşul Arad şi vreo 15-20 de minute petrecute cu distinsul profesor de limba engleză, domnul Puiu Stana, care, împreună cu fratele John Ginga, îi tradusese pe fraţii americani în august 1965, când avusese loc pentru mine revelaţia de la Domnul cu privire la ce avea să facă El în viaţa mea, la numai câteva zile după ce Îl primisem pe El în inimă. Era cam prin vara anului 1969. L-am întâlnit pe profesorul Stana pe o bancă din apropierea locuinţei sale din Micălaca (Nouă). N-am uitat nici acum chestiunea de gramatică pe care distinsul profesor a discutat-o cu mine: *defining and non-defining sentences in English*. Propoziţia aleasă de dom-

nul Stana, dacă-mi amintesc bine, era declaraţia unui prelat din cadrul bisericii anglicane, „I shall not wear any clothes which will distinguish me from my fellow men“ („Nu voi purta haine care să mă distingă de concetăţenii mei“). Apoi domnul profesor Stana mi-a arătat ce mare deosebire poate face o simplă virgulă în engleză: „I shall not wear any clothes, which will distingush me from my fellow men!“ „Nu voi purta haine, ceea ce mă va distinge de concetăţenii mei“ (bineînţeles!). Nu ştiu de unde luase profesorul Stana acest exemplu, dar mie mi-a rămas întipărit în minte de atunci, gustând umorul fin al englezilor şi, prin extensie, al promotorilor culturii engleze!

Şi astfel, într-o zi din vara anului 1969, am luat acceleratul de Iaşi, urmând să petrec o zi întreagă la bordul său, pe ruta Arad-Oradea-Cluj-Vatra Dornei-Paşcani-Iaşi, acesta din urmă fiind un oraş istoric, despre care auzisem multe lucruri frumoase, dar pe care nu sperasem să-l văd atât de curând.

De un real folos s-a dovedit prietenia tatălui meu cu fratele Marcu Nichifor, care păstorea pe atunci biserica baptistă din Iaşi, de pe strada Sărăriei, pare-mi-se. (Iertare, Desculţilor, mai buni cunoscători ai geografiei, pentru memoria mea cam ruginită!)

Împreună cu sora Ada, soţia dânsului, m-au primit cu toată dragostea în apartamentul de doar două camere din spatele bisericii.

Primul examen, proba scrisă de limba şi literatura română, se ţinea într-un amfiteatru, cu locurile aşezate în trepte, pe un plan înclinat, în partea din faţă aflându-se catedra imensă, ocupând aproape toată lăţimea sălii. Tema asupra căreia trebuia să scriem era formată din două părţi: romanul istoric de *după* „marea revoluţie din 23 august, 1944“, iar partea a doua o frază de analizat morfologic şi sintactic, dacă nu mă înşel, chiar renumitul pasaj din *Amintirile din copilărie* ale lui Ion Creangă.

Dintre toate subiectele posibile care mi-ar fi putut cădea la proba de literatură română, la acesta nu mă gândisem deloc. De fapt, dacă stau să mă gândesc şi azi, nu prea au existat romane vrednice de a fi luate în seamă *după* 23 august 1944, tot ce se scrisese bun în literatura română apărând *până* la acea dată, când, într-o cuvântare rostită la începutul „războiului rece“, din 5 martie 1946, în orăşelul Fulton, din statul Missouri, fostul premier britanic Winston Churchill, ce tocmai pierduse realegerea sa în această funcţie, se deplasase la bordul unui tren, în compania Preşedintelui Americii, Harry Truman:

From Stettin in the Baltic to Trieste in the Adriatic, an iron curtain has descended across the Continent. Behind that line lie all the capitals of the ancient states of Central and Eastern Europe. Warsaw, Berlin, Prague, Vienna, Budapest, Belgrade, Bucharest and Sofia, all these famous cities and the populations around them lie in what I must call the Soviet sphere, and all are subject in one form or another, not only to Soviet influence but to a very high and, in many cases, increasing measure of control from Moscow.

(De la Stettin în marea baltică până la Trieste în Marea Adriatică, o cortină de fier a coborât de-a curmezişul Continentului. În spatele acestei linii se află toate capitalele străvechilor state ale Europei Centrale şi Răsăritene: Varşovia, Berlin, Praga, Viena, Budapesta, Belgrad, Bucureşti şi Sofia. Toate aceste faimoase oraşe şi populaţii din jurul lor zac acum în ceea ce trebuie să definesc drept sfera sovietică, toate fiind supuse, într-o formă sau alta, nu numai

influenţei sovietice, ci şi unei forţe îngrijorătoare şi, în multe privinţe, într-o măsură tot mai mare, aflându-se sub controlul Moscovei.)

Da, mi-am spus, a fost un vis frumos, dar, ca orice vis, n-a ţinut mult. Şi m-am pregătit să dau înapoi colile de hârtie şi să ies din sală, mulţumit, totuşi, că văzusem cum arată o sală de curs a unui istoric centru de învăţământ superior, pe care cei mai mulţi dintre concetăţenii mei nu aveau, poate, niciodată prilejul să-l vadă!

În clipa aceea, m-am trezit strigat de la catedră de profesoara-paznic, care m-a invitat să iau loc la masa cadrelor didactice pentru a-mi continua teza, probabil datorită temerii că aş putea copia de la vecini. Conformându-mă, mi-am zis că nu e bună graba mea de a părăsi sala. „Mai stai puţin să respiri aerul acesta elevat. Poate că e unica ocazie pe care o s-o ai să te întâlneşti cu o experienţă de felul acesteia", mi-am zis.

Şi am rămas! Mult mai târziu, mi-am dat seama că eram sub călăuzirea Duhului Sfânt, cum se spune la Isaia 30:21: *Urechile tale vor auzi după tine glasul care va zice: „Iată drumul, mergeţi pe el!" când veţi voi să vă mai abateţi la dreapta sau la stânga.*

Prin anii de liceu, am avut prilejul să-l cunosc pe fratele Cornea din Timişoara, fratele de corp al profesorului universitar cu acelaşi nume. Domnul mi-a adus aminte de unul dintre cele două lucruri pe care mi le spusese regretatul frate, care a plecat, între timp, la Domnul, cuvinte pe care le cred din toată inima, că Domnul i le-a pus în gură special pentru mine. „Când vei fi la un examen la care nu ai să ştii aproape nimic, nu te grăbi să pleci. Roagă-te Domnului să-ţi aducă în minte măcar câteva cuvinte. Apoi, aşterne pe o ciornă aceste cuvinte disparate, din care vei putea, mai târziu, alcătui câteva propoziţii bine închegate. Şi nu uita să scrii cât mai frumos posibil. Asta va avea înrâurire asupra celui sau celei care-ţi va citi teza".

Zis şi făcut. Mi-am amintit de romanul lui Mihail Sadoveanu, *Mitrea Cocor*, pe care, evident, nu-l citisem, că doar nu era să-mi cadă chiar ăsta la examen, romanul ce aveam să aflu că este cel mai slab din întreaga operă a lui Sadoveanu!

După vreo oră, am reuşit să aştern pe hârtie cam trei sferturi de pagină, redactată în poate cel mai frumos scris caligrafic de care am fost vreodată în stare.

Partea a doua a fost floare la ureche. Mi-am adus aminte că analizasem gramatical chiar textul respectiv cu sora Livia Băbuţ. Şi astfel, a renăscut în mine speranţa că poate-poate nu e totul pierdut, astfel că peste câteva zile m-am prezentat în acelaşi amfiteatru pentru proba de limba engleză. Nu mi-a venit să cred că e atât de uşoară, fiind compusă din trei exerciţii, printre care şi unul de compoziţie liberă – ceea ce-mi plăcea cel mai mult.

Mi-am dat peste gură, cum ar veni, certându-mă pentru obrăznicia de a fi corectat-o – firește, doar în gând – pe doamna, ce aveam să aflu peste vreo două săptămâni era chiar şefa catedrei de limba engleză, când dumneaei a pronunţat cuvântul *indictment* drept [indictment], când eu îl ştiam pronunţat altfel: [indaitment], într-un text politizat, de Ernest Hemigway!

Şi aşa a început cea mai lungă şi chinuitoare aşteptare. La un moment dat, am încetat să mă mai duc pe la Universitate; de fapt, chiar în ziua în care se afişaseră rezultatele cu persoanele admise pentru a participa la examenul oral, de data aceasta, doar din literatura engleză, Norica Ponta (acum soţia pastorului Beni Fărăgău, din Cluj), de la biserica din Pârneava, a fost aceea care mi-a adus vestea afişării rezultatelor, târziu spre seară, după o ploaie torenţială. În câteva minute, am alergat până sus pe

dealul Copoului, unde am început să consult lista, de jos în sus. N-a trebuit s-o parcurg din nou, ca la Arad, deoarece mi-am zărit numele imediat, sus de tot! Locul trei şi patru (al meu) aveau aceeaşi medie – cu puţin sub nouă (peste ani şi ani, aveam să mă obişnuiesc, dar cu ajutorul unui calculator primit din America, când încheiam situaţia şcolară a elevilor mei, la sfârşit de trimestru, fiind îndrăgit, şi din cauza aceasta, de colegii şi de colegele mele, cărora le împrumutam calculatorul – asta era la liceul George Enescu din capitală).

Deşi eram ca şi intrat de acuma, încă tot mă temeam! Dar am prins curaj pe coridor, aşteptând să-mi vină rândul la oral, când mi-am dat seama de nivelul cam scăzut al englezei viitoarelor mele colege, eu fiind scutit de a fi studiat măcar o singură oră în acest sistem de studiu la zi.

În sfârşit, am intrat la examenul oral. Am tras un bilet de la masa lungă din sală, unde am recunoscut-o, printre celelalte cadre didactice, pe doamna ce supervizase examenul scris de engleză. M-am simţit mustrat pentru faptul că o corectasem, fie şi numai în gând, în ziua aceea! Dar, evident, ea nu ştia nimic despre asta. În schimb, m-a uluit când a dezvăluit că eram singurul student căruia îi acordase nota zece la proba scrisă! Pentru câteva clipe, mie mi-a pierit graiul, neştiind ce să spun, în afară de un politicos „thank you, madam".

"Where did you learn such superb English, young man?" Unde ai învăţat aşa engleză [superbă], tinere?

Ce era să spun? Doar nu aveam să-i povestesc că, de fapt, urmând sfatul sorei Braika din Riverside, California, o învăţasem de la BBC, acesta fiind *the next best thing to living in England* – adică aproape ca şi când aş fi locuit în Anglia.

Şi, după ce ne-am întreţinut aşa, preţ de vreun sfert de oră pe limba lui Shakespeare, doamna Dobrovici, căci aşa o chema pe şefa catedrei de engleză, m-a invitat să termin repede cu formalitatea aceea ce mai trebuia îndeplinită, răspunzând pe tema biletului tras.

Nu am mai avut emoţii, de data aceasta, ca la examenul de limba română, cu alde Mitrea Cocor. Trăsesem biletul cu subiectul cu care începe manualul de liceu pentru clasa a unsprezecea: Geoffrey Chaucer, părintele englezei moderne, cel care găsise limba anglo-saxonilor o cărămidă şi, la moarte, o lăsase marmură!

„Din păcate, nu pot să vă dau mai mult de zece, domnule Moţ", m-a anunţat, cu părere de rău, doamna Dobrovici.

Roşu ca o ridiche, de emoţiile prin care am trecut, am bâiguit un „thank you, madam", după care am zbughit-o afară, ud leoarcă, în costumul negru de gabardină ce mi-l făcuse mama la comandă, special pentru examenul de la Iaşi.

Şi aşa a început pentru mine cea mai satisfăcătoare perioadă din viaţa mea, împlinindu-mi-se un vis: să pot studia şi iar studia, fără să mai trebuiască să muncesc în trei schimburi, la înfiorătoarea Uzină de Vagoane din Arad. Primul an de facultate, am avut regulat coşmaruri (mulţumesc, Gabi, pentru corectarea pluralului meu greşit *coşmare*) cu această viaţă grea, de care m-a scăpat Dumnezeu. Se făcea că sunt din nou la strung, că nu s-a schimbat nimic, acelaşi maistru Ceavici rânjindu-mi în faţă: „Ehei, nenicule, credeai c-ai scăpat de mine? Ei bine, uite că n-ai scăpat! Haide să-ţi dau piesele pe care trebuie să le execuţi astăzi – cât mai multe, de la o sută în sus. Uite aici bara pe care o vei secţiona", momentul în care mintea mea înfierbântată nu mai rezista şi mă trezeam brusc, într-un lac de sudoare, realizând că acum

sunt, de fapt, la Iaşi, la căminul modern de studenţi de pe dealul Copoului, unde beneficiam de bursa prezidenţială, neavând altceva de făcut decât să învăţ („învăţaţi, învăţaţi, învăţaţi“ spusese un „mare“ om de la răsărit).

Ce adevărat glăsuieşte Cuvântul lui Dumnezeu! Cum ne-a lăsat Domnul pilde similare cu ceea ce a îngăduit El să ni se întâmple, dar numai până la un moment dat: doar atât cât a permis El, nu mai mult! Exemplul lui Iosif din Geneza îmi stăruie şi acum în minte. Nu la voia întâmplării soţia şi cu mine i-am pus celui de-al treilea copil, pe care ni l-a dăruit Domnul în America, numele de „Joseph“, primul nostru american *get-beget*, pe care Maria l-a adus pe lume de ziua Sfântului Valentin, de 14 februarie 1978, la „St. Joseph's Hospital“ din Burbank, California. Slăvit să fie Domnul pentru acest dar minunat, care, de când s-a născut, nu a încetat să se minuneze de tainele inventivităţii cu care a binecuvântat Dumnezeu acest popor întreprinzător, ce ne-a primit cu braţele deschise în 1977.

În paranteză, menţionez aici experienţa deosebit de frumoasă a naşterii lui Joseph. Trebuie să spun că la început m-au speriat medicii americani, când mi-au oferit să asist la naşterea celui de-al treilea copil al nostru! M-au trecut toate sudorile, numai la gândul acesta. Din fericire, Maria, ştiind ce slab de înger sunt, m-a salvat de acest supliciu, rugându-i pe medici să mă scutească de acest „privilegiu“, cu care eram total neobişnuit, mai ales că la maternitatea Giuleşti nu mi se permisese nici măcar să intru în spital, decum să şi asist la naşterea lui David sau a Estherei! Mi-amintesc că trebuia să arunc cu o pietricică în geamul de la etajul doi, în salonul în care se afla soţia, ori de câte ori voim să vorbesc cu ea.

Mă rog, eram în România! La Burbank şederea în spital nu a durat decât vreo două zile. Nu numai eu i-am putut vizita, pe Maria şi pe îngeraşul de copil ce ni-l dăruise Domnul, ci oricine, inclusiv fratele şi sora Paul Popov, de la *Evangelism to Communist Lands* (azi *Door of Hope*), pe atunci vice-preşedintele misiunii unde lucram eu, şi alte persoane din birou, care au umplut camera de florile ce exprimau dragostea lor.

În seara de ajun a externării Mariei, gestul managementului spitalului ne-a dat, pur şi simplu, gata: ne-au poftit într-o cameră elegantă cu pluş albastru şi lumini discrete, unde ne-au servit un dineu (filet mignon) numai pentru noi doi! N-am să uit niciodată gestul lor. Am mulţumit Domnului pentru aşa oameni, pentru aşa ţară!

Şi ceilalţi doi copii, David şi Esther, născuţi în Bucureşti, la de-acum binecunoscuta maternitate Giuleşti, datorită tragicului accident petrecut anul acesta acolo, au adus multă bucurie părinţilor lor. Şi credincioasa, aleasa Esthera, plecată acasă la Domnul în 2001, ne va rămâne veşnic în amintire, până o vom revedea din nou în slavă, când va veni Domnul să ne ia şi pe noi. Maranatha, vino Doamne Isuse!

Dar, până atunci, mă mângâi cu gândul ales pe care ni l-a transmis sora Cocian, soţia regretatului frate păstor Marţian, de la Atlanta, când a afirmat cam aşa: „Cine suntem noi să protestăm, dacă Grădinarul Ceresc a găsit cu cale să ia acasă acest trandafir ales, să-i savureze parfumul?!“ Noi ne mulţumim şi cu cei aproape 24 de ani pe care ni i-a dăruit Domnul să-i fim părinţi.

David, numit astfel de noi, părinţii, în amintirea străbunicului său, David Ban, credincios slujitor al Domnului – fiul nostru cel mare, care avea cu puţin de doar doi ani şi jumătate când sosea în această ţară binecuvântată, este şi el bucuria părinţilor săi, cu o bună dispoziţie şi cu

un dar deosebit de la Domnul de a se bucura de viaţă.

Toate aceste binecuvântări, inclusiv cea mai mare dintre ele, Maria, mă aşteptau în viitor. Nu ştiam de ce trebuia să mă mut la facultatea de limbi străine a Universităţii din Bucureşti, peste doar un an, dar El ştia!

Din primul semestru al anului întâi de facultate, am pornit cu tot avântul în aventura de descoperire a celorlalte taine pe care le avea această fascinantă limbă. Şi astfel, am ajuns să petrec ore nesfârşite în somptuoasa şi impunătoarea bibliotecă universitară Mihai Eminescu, unde, printre alte cărţi, am descoperit exact ce-mi trebuia mie cel mai mult: „A Practical English Grammar" de A.J. Thompson şi A.V. Martinet, pe care am copiat-o de mână, pagină cu pagină, în timp record.

Anul 1969-70 a coincis cu descoperirea de către prietenul meu mai mare, pe atunci şi el student la engleză, în oraşul de pe Bega, Cristian Moisescu, primul primar creştin al Aradului (mulţumesc, din nou, Cristian, pentru corectură) după 1989, şi fiul savantului Vasilică Moisescu, un strălucit credincios şi membru de frunte al grupului de credincioşi unde m-a dus tata de mic, la adunarea de pe strada Oituz, din Arad.

Fire generoasă, Cristi nu a ţinut pentru el secretul descoperirii acestor cărţi valoroase primite din Anglia – gramatici, dicţionare, etc., cum era şi renumitul *Oxford Advanced Learner's Dictionary of English* al lui Hornby şi multe, multe alte cărţi trimise la cerere, absolut gratuit, direct din Anglia. Curând Cristi m-a trecut şi pe mine pe listă, aşa că am început să primesc şi eu aceste adevărate comori, scrise integral în engleza contemporană, aşa cu se vorbea în Anglia. Spre meritul profesoarelor şi, mai ales, al asistentelor de limba engleză de la Universitatea Alexandru Ion Cuza din Iaşi, acestea nu au dat amploare diferenţelor lingvistice dintre engleza predată de dânsele şi engleza mea, decât rareori. Îmi aduc aminte că în vara lui 1970, la Iaşi, la examenul cursului practic de limba engleză, m-am prezentat cu două genţi pline cu manualele sosite din Anglia, pregătindu-mă de o posibilă confruntare cu asistenta. Dar dumneaei nu mi-a dat satisfacţia unei astfel de încăierări! Eram şi eu cam îngâmfat. Uitasem de unde plecasem!

Dar ce era să fac? Eram confruntat mai la tot pasul cu diferenţe substanţiale între engleza de Iaşi a dascălilor mei universitari şi engleza pe care mi-o însuşisem eu însumi direct, în principal, prin intermediul emisiunilor radio.

Îmi amintesc de un incident semnificativ ce avusese loc în anul doi, după ce mă transferasem la Facultatea de limbi germanice a Universităţii Bucureşti, când, la un seminar de limba engleză, am îndrăznit să susţin că verbele modale *used to* şi *would* nu sunt sinonime perfecte, primul exprimând o acţiune obişnuită, care s-a întrerupt însă, spre deosebire de al doilea, care exprimă continuitatea acţiunii, fără nicio întrerupere.

Problema a fost prompt rezolvată în cancelarie, când profesorul Leviţchi a susţinut punctul de vedere exprimat de studentul cam îndrăzneţ, un adevărat iconoclast!

Şederea de un an la Iaşi a fost o experienţă fascinantă, în multe privinţe. Şi pe plan lingvistic prezenta noutăţi nebănuite. Mi se părea că sunt într-o ţară străină. De pildă, am fost admonestat odată de bibliotecara Mihai Eminescu pentru folosirea pronumelui personal *dânsa*, considerat de mine până atunci drept veritabil pronume de politeţe. Nu la Iaşi însă, unde era pe picior de egalitate cu „ea" sau „el"!

Episodul 10:
Trist, foarte trist!

Poate o să vă şocheze ceea ce veţi citi acum, dar dacă e să fiu cinstit cu mine şi drept în expunerea mea, nu pot ocoli episodul 10. Poate unii din voi nu veţi mai voi să aveţi de a face cu mine. Mă rog, e dreptul vostru. Eu însă nu am de ales, dacă vreau să rămân credincios Mântuitorului. Iată o scurtă mărturisire, tristă, care mi-a fost mai greu să o scriu decât toate celelalte, sugerate de introducerea la autobiografia regretatului meu tată:

Oamenii au tendinţa să înflorească lucrurile sau să omită pe unele, atunci când scriu istoria. Dorinţa inimii mele este să le scriu cât mai reale şi aşa cum le vede Domnul. Când Duhul Sfânt i-a inspirat pe scriitorii Bibliei, aceştia au scris vieţile sfinţilor în sfânta carte aşa cum au fost ei – oameni ca toţi oamenii, cu părţile lor bune şi rele, dar din care străluceşte măreţia lui Dumnezeu. Dacă noi am fi scris viaţa lor, poate am fi ascuns părţile lor re1e, dar ce caricaturi am mai fi scos! Aşa se întâmplă de multe ori cu unii vestitori ai Cuvântului lui Dumnezeu. Fie că nu citesc unele pasaje din Cuvântul lui Dumnezeu – din Biblie – fie că le modifică cu privire la viaţa sfinţilor, fără să-şi dea seama că schimonosesc viaţa acelor sfinţi şi ciuntesc Cuvântul lui Dumnezeu – din introducerea la cartea **Pe calea crucii, în slujba Regelui**, de Simion Motz, editura Multimedia, Arad.

Spre sfârşitul anilor ’80, m-a vizitat din nou prietenul meu Puiu Cocian, la locuinţa noastră închiriată din Fairfax, o suburbie a oraşului Washington D.C., şi a rămas surprins de *băutura gârlă* ce curgea în casa noastră. Mai cu seamă ştiu că mă văzuse cu un pahar de cognac în mână, despre care mi-a zis doar atât: „Nu cred că este cam mult?“

Da, nu este niciun secret pentru cei care mă cunoşteau în perioada aceea, că mă îndepărtasem de Domnul. În iureşul vieţii moderne, cu o anumită faimă, ce mi se urcase la cap, implicat în tot felul de „proiecte“, îmi pierdusem ţelul pe care-l avusesem la sosirea în America.

Soţia s-a rugat mult pentru mine. Îi mulţumesc că nu m-a părăsit, cum, de bună seamă, meritam. Odată cu băutura şi fumatul, pătrunsese lumea în inima mea şi pe alte căi.

Era cât pe aci să-mi pierd mâna cu un borcan mare de vişinată, pe care o produceam singur în garaj, ce s-a spart. Măcar de m-aş fi trezit atunci! Am fost transportat de urgenţă la spital. Dumnezeu a trebuit să mă treacă prin şcoala amară a suferinţelor de tot felul, să învăţ că suntem în lume, dar nu *din* lume, că nu pot să mă joc cu păcatul!

Domnul m-a iertat demult pentru acele fapte, şi pentru altele, mărturisite unor fraţi de încredere, pentru că am dat cu piciorul în toate lucrurile sfinte, întristându-l pe Cel care Şi-a vărsat sângele scump pe Golgota şi pentru mine, un păcătos mare, dar iertat!

„Nu ştia [Samson] că Domnul Se depărtase de el“ (Judecători 16:20).

Episodul 11:
„Şi nimeni nu le va smulge din mâna Mea“

Psalmul 30:5:

Căci mânia Lui ţine numai o clipă, dar îndurarea Lui ţine toată viaţa: seara vine plânsul, iar dimineaţa veselia.

Galateni 1:6-8:

Mă mir că treceţi aşa de repede de la Cel ce v-a chemat prin harul lui Cristos, la o altă Evanghelie. Nu doar că este o altă Evanghelie; dar sunt unii oameni care vă tulbură şi voiesc să răstoarne Evanghelia lui Cristos. Dar chiar dacă noi înşine sau un înger din cer ar veni să vă propovăduiască o evanghelie, deosebită de aceea pe care v-am propovăduit-o noi, să fie anatema!

Ioan 10:27-29:

Oile Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc, şi ele vin după Mine. Eu le dau viaţa veşnică, în veac nu vor pieri, şi nimeni nu le va smulge din mâna Mea. Tatăl Meu, care Mi le-a dat, este mai mare decât toţi; şi nimeni nu le poate smulge din mâna Tatălui Meu.

„Oile Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc, şi ele vin după Mine“. Aceasta este o frază declarativă, care ne spune cine sunt oile lui Cristos. Sunt oamenii care ascultă (aud) Cuvântul Lui, răspund la glasul Lui din Evanghelie şi sunt mântuiţi. El îi cunoaşte şi-i recunoaşte ca fiind ai Săi. El îi deosebeşte de necredincioşi şi de cei cu mărturia mincinoasă. El ştie unde este credinţa adevărată, chiar acolo unde noi nu am bănui-o, cum este cazul lui Lot (2 Petru 2:7) şi al lui Samson (Evrei 11:32).

Ele vin după El (sau Îl urmează). Asta nu este o condiţie. El *nu* spune că ele sunt oile Sale *dacă* Îl urmează sau *atâta timp cât* Îl urmează. Mai degrabă, aceasta îl caracterizează pe credinciosul adevărat. În mod caracteristic, el Îl urmează pe Cristos (vezi Ioan 10:4-5). Spun „caracteristic“ deoarece nimeni nu face acest lucru la perfecţie.

Încă suntem „tentaţi să ne abatem... tentaţi să-L părăsim pe Dumnezeu, pe care-L iubim“. Dar Păstorul Îşi ia răspunderea de a readuce oaia rătăcită la calea cea dreaptă.

Eu le dau viaţă veşnică. Din nou, avem o făgăduinţă necondiţionată sau fără precondiţii.

Viaţa veşnică este un dar. Or, un dar cu precondiţii nu mai e deloc un dar! Oricine s-a predat pe sine Domnului Isus Cristos, ca să-i fie mântuit sufletul, poate şti, bazându-se pe Cuvântul lui Dumnezeu, că are viaţa veşnică.

În veac nu vor pieri. Gândiţi-vă o clipă la consecinţele care ar urma, dacă o singură oaie a lui Cristos ar pieri vreodată. Ar însemna atunci ca Cristos să-Şi fi călcat promisiunea! El nu ar mai fi Dumnezeu, Sfânta Treime ar înceta să mai existe şi nu ne-am mai putea bizui deloc pe Biblie. Iar noi ne-am afla mai departe în păcatele noastre. Dar asemenea lucru nu se poate întâmpla, întrucât împlinirea acestei făgăduinţe depinde în întregime de Cristos, iar nu de oile Sale.

Şi nimeni nu le va smulge din mâna Mea. Isus Cristos, Fiul veşnic al lui Dumnezeu, garantează că oile Sale sunt ţinute în mâinile Sale puternice; şi nimeni nu le poate smulge, oricât ar încerca!

Ce Temelie Tare!

Ce temelie tare, voi, sfinţi ai Domnului,
E pusă la temelia credinţei voastre
în excelentul Său Cuvânt!
Ce-ar mai putea El spune decât ce v-a spus,

Vouă, care în Isus aţi găsit adăpost?
„Nu te teme, căci Eu sunt cu tine,
O, nu fi descurajat,
Căci Eu sunt Dumnezeul tău şi-ţi voi veni
în ajutor;
Te voi întări, te voi ajuta şi te voi face
să stai în picioare,
Sprijinit de atotputernicul,
îndurătorul Meu braţ.

Când prin încercări de foc te va purta cărarea,
Harul Meu îţi va fi îndeajuns în toate;
Flacăra nu te va atinge, căci Eu am lăsat-o
Zgura să ţi-o mistuie, aurul purificându-l.

Sufletul ce în Isus s-a rezemat
Eu nicicând nu-l voi lăsa pe mâna
vrăjmaşilor lui;
Sufletul acela, iadul întreg de s-ar sili
să-l clatine,
Eu niciodată, niciodată, da, niciodată
nu-l voi părăsi!“
– de K în *Selection of Hymns* a lui Rippon, 1787

Suveranul Har asupra păcatului abundând

Suveranul Har asupra păcatului abundând,
Sufletelor răscumpărate, vestea bună aducând;
E un adânc ce nu cunoaşte margini,
Cine poate lăţimea ori lungimea
să i-o cuprindă?
În ale sale glorii, în ale sale glorii,
Sufletu-mi pe veci să locuiască!

Ce-ar putea de Cristos
sufletul să mi-l despartă,
Legat fiind cu veşnicele legături?
Odată în El, pe veci în El,
Aşa stă neclintit veşnicul legământ.
Nu te va smulge nimeni,
nu te va smulge nimeni
Din ale Mântuitorului puternice braţe!

Moştenitori ai lui Dumnezeu,
co-moştenitori cu Isus,
Demult, de foarte mult, din veşnicie a-nceput
a noastră unire cu Domnul slăvit.
Numelui Său celui sfânt veşnice laude
să-I fie aduse,
O, ce sfinte, minunate comori
dragostea Ta ne-a adus!
Una cu Isus, una cu Isus,
Prin eterne legături de El suntem legaţi.

De-o iubire-aşa măreaţă,
sufletu-mi uimit pe veci va fi,
Dragoste atât de mare, atât de bogată
şi fără plată!
O, spune-mi, cuprins de sfântă-nfiorare,
O, Doamne, oare cum de M-ai iubit?
Aleluia! Aleluia! Etern domni-va Harul Tău.
–John Kent
din *Odată în Cristos, pe veci în Cristos*, de William MacDonald.

Episodul 12:
Şi-a venit în fire şi şi-a zis: „Câţi argaţi ai tatălui meu au belşug de pâine, iar eu mor de foame aici!“

Am căzut într-o lucrătură a celui rău, luându-mi privirile de la Cristos, uitându-mă la mine însumi. Dar Domnul nu m-a lăsat. Cu dragoste nesfârşită, El m-a ridicat şi m-a adus înapoi în staul, slavă Numelui Său!

Ne ridicăm privirile spre Cel ce a spus: *În veac nu vor pieri şi nimeni nu le va smulge din mâna Mea!*

Cu ajutorul Domnului şi prin mijlocirea voastră, iubiţi Desculţi, la Tronul de Har, îndrăznesc să continui „să-mi depăn amintirile“, luându-L, din nou, pe Domnul Isus Cristos, ca redactor (sau *editor*, cuvânt care în română are sens puţin diferit de cel englez).

Nu am renunţat la scrierea în ordine cronologică, dar, de dată mai recentă, am socotit că e mai util şi pentru mine să le redau cum mi le dă Domnul, ca să nu uit acele amintiri pe care mi le-a pus El în minte în dimineaţa fiecărei zile, cum a fost şi astăzi, pe când îmi făceam plimbarea de dimineaţă, bucurându-mă de părtăşia nespus de aleasă a celui mai bun Prieten al meu: Isus Cristos!

Mi-a amintit Domnul de distinsul frate Ioan Bunaciu, dascăl şi fost director al Seminarului din Bucureşti. Ştiaţi că Dumnezeu S-a folosit de acest frate scump pentru a duce la îndeplinire planul Său de a mă transfera în capitală, unde, de la bun început, îmi spusese Domnul că îmi era locul?

Ei bine, vă spuneam într-un episod anterior, cum Domnul mi-a făcut harul să-l cunosc pe iubitul frate Cornea, care fusese invitat în familia noastră de scumpa mea mamă, într-o duminică la noi acasă, la Arad, şi care îmi dăduse două sfaturi (poate îmi dăduse mai multe, dar eu pe acestea mi le amintesc): unul privitor la examene în general, despre care am vorbit în episodul referitor la examenul de admitere de la Iaşi. Iată-l şi pe al doilea:

Nu este niciun lucru bun pe care Dumnezeu să ni-L refuze, mi-a spus fratele Cornea. Mai mult decât un tată omenesc, El ne doreşte fericirea maximă, cum ne spune Cuvântul la Matei 7:9 : *Cine este omul acela dintre voi, care, dacă-i cere fiul său o pâine, să-i dea o piatră?* Dar, a continuat fratele Cornea, primul lucru pe care trebuie să-l facem este să-I mărturisim Lui starea noastră reală şi orice păcat nemărturisit, iarăşi cum mi-am amintit eu acum de Cuvântul, care zice la 1 Ioan 1:9: *Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nelegiuire*.

Apoi, în aceeaşi rugăciune, spunea fratele Cornea, să avem îndrăzneala, în continuare, să-I formulăm cererea, fiind absolut convinşi că, dacă e, unu: spre slava Lui, şi doi: spre fericirea noastră, El ne-o va acorda. Ca un tată care ştie dinainte că dacă-l lasă pe copilaşul său să alerge în direcţia pe care a pornit-o, chiar dacă el, copilaşul, nu ştie că mai departe îl paşte un pericol real, căci acolo se află o prăpastie, tatăl îl va opri pe copil din drum!

Deci am urmat întocmai sfatul fratelui Cornea, aducând înaintea Lui cererea mea de a mă transfera la Bucureşti, primind deja în cugetul meu o bucurie şi o încredinţare că mă aflu pe drumul cel bun!

Bunul meu tată, Simion, care, ca şi mama, de altfel, îmi doreau fericirea maximă, şi-a adus aminte că la biroul de la cooperativa Precizia, unde era (încă, până când l-au destituit comuniştii din funcţie, tocmai pe când era la un curs de reciclare în Bucureşti, organizat de UCECOM cu cei mai buni şefi contabili din ţară!) coleg cu o doamnă, al cărei frate era asistent universitar de limba franceză la facultatea din Iaşi, unde urma să solicit eu transferul la Bucureşti, asistent a cărui prietenă intimă era secretara decanului facultăţii de filologie!

Ne-am împrietenit repede, domnul asistent de limba franceză oferindu-se să-mi predea limba franceză, eu încercând să-l învăţ din modestele mele cunoştinţe de engleză pe care mi le însuşisem până la data aceea.

Fac iarăşi o paranteză, relatându-vă un incident care se petrecea la începutul lunii mai, la Washington, când tocmai făcusem cunoştinţă cu distinsul şef al serviciului român al Vocii Americii, domnul Andrei Brezianu, care m-a ales, pe baza unui examen (nu scăpăm de ele!) de intrare la această instituţie americană de prestigiu, care a contribuit mult la eliberarea României de sub jugul comunismului, examen pentru care aveam să aflu mai târziu comisia de examinare îmi acordase punctajul aproape maxim, de 97 de puncte. Înainte să săriţi pe mine, criticându-mă pentru „mândrie ascunsă", trebuie să spun că şi intrarea mea la VOA fusese aprobată de Domnul, eu nefăcând altceva decât să-L rog pe El ca, dacă e voia Lui şi spre slava Sa, atunci să mă ajute să reuşesc, concurenţa fiind acerbă. Cu credinţă de copil, cu încredere neclintită că se va face cum va voi El, că dacă El voia să lucrez la Vocea Americii, atunci voi primi subiecte la examenul de intrare pe care le voi rezolva satisfăcător, iar dacă nu era voia Lui, voi fi confruntat cu subiecte prea dificile, pe care nu le voi putea rezolva în întregime.

Bineînţeles, că toate probele de engleză/română mi s-au părut o joacă de copil, dar testul hotărâtor, care mi-a asigurat succesul definitiv, a fost proba definitorie pentru munca de jurnalist aspirant: să scriu un reportaj *original*, pe o temă aleasă de mine. Dumnezeu mi-a spus să scriu despre ce simţeam eu pentru patria adoptivă, America, cum, dacă ea n-ar fi existat, trebuia, neapărat, inventată!

(Nu intru acum într-o nouă divagaţie, doar menţionez aici că, deşi nu s-a modificat părerea mea de bază despre *America*... [whom] *God shed His grace on thee... from sea to shining sea*, cum sună renumitul imn patrioric, în care mai cred şi astăzi, totuşi, în prezent nu pot să ascund că în ultimul timp, noi, americanii, L-am pus pe Dumnezeu pe planul doi, nu-L mai recunoaştem de Lider al nostru, cum reflectă şi cântarea compusă de artistul creştin Chuck Girard, *Give us back the heart of America*, http://www.chuck.org care m-a mişcat până la lacrimi, cum ar trebui să-l mişte pe orice american *worth his salt!* (vrednic de numele pe care-l poartă).

În acea memorabilă primă întâlnire, cu cel care avea să-mi fie şef, dar şi îndrumător, până la pensionarea dânsului, un credincios catolic, cu vaste cunoştinţe *din aproape orice domeniu*, mai târziu, când „şedinţa" noastră se mutase la restaurantul de *fast-food* de vis-à-vis de Vocea Americii, domnia sa m-a luat dintr-odată pe... franţuzeşte, încât m-am întrebat dacă am dat examen la română-engleză, iar nu la română-franceză!

În clipa aceea, interlocutorul meu – cum să spun? – m-a pierdut! Bineînţeles că franceza

nu-mi era străină, cum poate nu e străină unei părţi însemnate a populaţiei *culte* a acestei ţări eminamente francofone, România. Dar, fiind confruntat cu franceza impecabilă a interlocutorului, care urmase cursurile liceului francez din Bucureşti, mi-a pierit graiul!

Dar să continui: Şi am făcut o nouă călătorie cu trenul de Iaşi, o adevărată desfătare, prin locurile cele mai încântătoare ale minunatei noastre patrii, ce Dumnezeu, în dragostea Sa, ne-a dăruit-o, întâlnind, aşa cum spuneam, pe binefăcătorul meu, asistent de franceză, care i-a prezentat cazul meu secretarei domnului decan. Problema era deja rezolvată, cererea fiindu-mi aprobată unanim! Pe de o parte, mă încerca un sentiment de regret, să părăsesc frumosul oraş moldovenesc, în care se petrecuse o însemnată parte din istoria României. Pe de altă parte, îmi aduc aminte, că mulţi mi-au urat „drum bun", printre care şi un asistent de-al meu, de la secţia de engleză, domnul Dorobăţ, care mi-a strâns mâna cu amândouă mâinile sale la despărţire, într-atât se bucura că a scăpat, în sfârşit, de mine! Amintesc doar un amănunt: la o teză supervizată de *dânsul*, termen pe care-l folosesc în accepţia lui ardelenească, a obiectat despre începutul lucrării mele: *Dwelling on the subject of...,* nerealizând polisemantismul limbii engleze (*dwell* însemnând şi *a locui*, dar şi *a stărui!*).

Fratele Bunaciu s-a oferit în scris, printr-un referat pe care l-am ataşat la dosarul înaintat decanatului facultăţii de limbi germanice, Universitatea din Bucureşti, în cererea mea de a mi se aproba transferul. Era un lucru aproape nemaiîntâlnit ca un student să se transfere de la o facultate la alta, total diferit de sistemul din America!

Iarăşi, Dumnezeu mi-a încercat credinţa. Mi s-a admis să particip la cursuri, dar mi s-a precizat că eram doar un observator, până ce-mi sosea aprobarea sau, dimpotrivă, respingerea cererii mele de la senatul universităţii.

Şi astfel, eram student şi nu eram! Bine că aveam unde dormi şi mânca, fratele Bunaciu şi sora Bunaciu punându-mi la dispoziţie o cameră confortabilă de la ultimul etaj, al clădirii dinspre stradă a Seminarului Baptist de pe strada Berzei 29, din Bucureşti. I-am cunoscut pe toţi seminariştii din anul acela de studii de la Seminar, între care şi pe regretatul frate Petre Dugulescu, pe care-l cunoşteam mai dinainte. În felul acesta, seminarul îmi era un adevărat loc de refugiu şi de părtăşie, în oraşul frumos, dar cam rece, care se dovedea a fi capitala ţării, mai ales pentru un student (şi nu prea), cu accent „ardelenesc" ce putea fi depistat de la primele cuvinte de interlocutorii mei. Mult timp mi-a luat să scap de acest accent, atât de dulce mie, ba şi pentru gramatica şi vocabularul acestei regiuni, ce li se părea bucureştenilor ca o ţară străină, lucru pe care nu mi-l ascundeau. În plus, şederea de un an la Iaşi îmi complicase şi mai mult viaţa, la examenul de limba română, după ce mi se aprobase, prin noiembrie 1970, cererea de transfer, spunându-mi-se, fără menajamente, că la Bucureşti ei nu aprobau limba română vorbită la Iaşi! Cu alte cuvinte, eu, ardeleanul de mine, eram de două ori „vinitură", cum s-a exprimat Florian Guler, descriindu-se pe sine, în raport cu şeganii mai vechi. Bine că la limba engleză nu aveau ce obiecta, trebuind să se supună dovezilor palpabile ale probităţii subsemnatului.

Acceptarea mea în societatea bucureşteană nu a fost deloc uşoară, dar şi când a venit, a fost trainică, ei, bucureştenii, fiind foarte pragmatici, asemenea unui film sovietic pe care-l vizionasem pe vremuri, cu titlul aproximativ, pe care sunt nevoit acum să mi-l traduc din

engleză: „Moscova nu crede în lacrimi!“

Dacă n-ar fi fost călăuzirea Domnului şi părtăşia fraţilor şi a surorilor, care m-au înconjurat cu toată dragostea, nu ştiu ce aş m-aş fi făcut. Am devenit membru al bisericii Mihai Bravu, al cărei păstor era un alt ardelean, Vasile Alexandru Taloş, cel care avea s-o boteze pe Maria, unde era membru şi fratele de curând plecat Acasă, Aurel Popescu.

Îi mulţumesc Domnului că mi-a a scos în cale această familie binecuvântată, Popescu, în care, pe lângă căldura şi părtăşia care au revărsat-o din plin asupra mea, mi-au oferit şi prilejul în plus să cunosc atâţia fraţi şi surori din toată ţara, ba chiar de peste hotare!

Era într-o seară aproape de sfârşitul anului 1973, când fratele Aurel şi sora Valerica Popescu s-au oferit să ţină locul părinţilor mei, mergând într-un taximetru, în care încăpuserăm şi Maria şi eu, până hăt departe, tocmai la celălalt capăt, de apus, al oraşului, în cartierul Militari, aproape de strada Armata Poporului, să le ceară permisiunea domnului şi doamnei Chirilov, ca fiica lor cea mai mică, iubita inimii mele, Maria, să se cunune cu ardeleanul Doru Moţ.

Şi plecând la drum lung, în călătoria, presărată cu cântări duhovniceşti, care mă făceau să-mi mai uit teama şi emoţiile ce mă încercau, în faţa acestui „examen“ dintre cele mai grele pe care aveam să-l dau în viaţă, dar care avea să-mi aducă şi cea mai mare bucurie, am ajuns, într-un târziu, pe strada Drenajului nr. 6, din apropierea Seminarului Penticostal, ce avea să se ridice în viitor (cine ar fi bănuit, în acei ani!).

Fratele Aurel, nu numai un credincios de „clasa întâi“, dar şi un om cult, cu un umor irezistibil şi un şarm cuceritor, a creat în familia viitorilor mei socri, Dumitru şi Anisia Chirilov, o atmosferă destinsă şi plăcută, dându-le asigurarea că şi peţitorii, cât şi ardeleanul, ce i se făcuse inima cât un purice, sunt creştini adevăraţi. În ciuda faptului că eram încă „un amărât de student“, în plus, „vinitură“ din Ardeal, părinţii Mariei mi-au dăruit-o, dându-ne binecuvântarea lor.

Ce fericit am fost! Mi se luase o povară de pe inimă. Câtă dragoste mi-au arătat soţii Popescu, prin gestul lor plin de credinţă!

Nu am pierdut timpul, de parcă nu voiam să se răzgândească părinţii Mariei, şi am luat bilet de tren la clasa întâi, pentru Arad, părinţii ei motivând că nu pot veni la logodna noastră.

Şi astfel, la cumpăna dintre ani, am sosit în Arad, unde ne aşteptau tata, fratele meu Daniel, împreună cu sora mea, Nicoleta, seara târziu. (Pare un vis şi acum pentru mine!)

Nu mai îmi era frică de nimic. O cunoşteam, întrucâtva, pe Maria şi ştiam ce giuvaer de preţ era. De cum a coborât din tren, i-a îmbrăţişat pe tata, pe Daniel şi pe Nicoleta, fratele meu mezin Eugen rămânând, pare-se, acasă. Cu surpriză minunată a fost Maria, mai ales pentru fraţii şi sora mea, care, în prima prezentare de la Bucureşti pe care-o făcusem viitoarei mele soţii, Maria, li se păruse acestora că am călcat cu stângul. Cum, se vor fi întrebat ei, nu a găsit Doru destule fete în Arad, printre ai lui, de şi-a luat iubită tocmai în Bucureşti, şi pe deasupra şi *bioloagă*, care, după stereotipia românească, trebuia, neapărat, să fie „scundă, bondoacă şi, pe deasupra, şi mioapă!“

Wow! Ce surprinşi au fost cu toţii, de frumuseţea şi spiritul ales al viitoarei lor nurori şi surori!

Acasă bucuria a continuat, mama, de fericire că i-a adus fiul cel mare o aşa mândreţe de fată, ştiu că ne-a întins o masă ca-n poveşti, în miez de noapte, cu curcan la cuptor şi alte bunătăţi ardeleneşti.

Maria, cu un veşnic spirit temerar, cum aveam s-o cunosc, a spus, spre terminarea mesei: „Aş vrea să văd oraşul vostru!" Numai atâta le-a trebuit lui Daniel şi Nicoletei, şi, parcă, şi fratelui meu Eugen! Am ieşit pe la orele patru dimineaţa, în frumosul oraş de pe Mureş, peste care se aşternuse, între timp, un strat de zăpadă albă şi pufoasă, ce te umplea de bucurie, în liniştea nopţii, în care locuitorii săi dormeau duşi. Nu mai văzusem propriul oraş în care mă născusem şi crescusem în veşmântul acesta feeric, cu fulgii mari de zăpadă, ce alunecau alene peste clădiri, peste pomi şi peste bătrânul Mureş, dând străvechiului oraş imaginea unei file dintr-un basm fermecat...

La adunarea din Şega, ce se aduna pe atunci în localul bisericii adventiste, care ne găzduia, cu dragoste, până la terminarea lucrărilor de reconstrucţie, ce bucurie a fost pentru Maria să-i cunoască pe noii fraţi şi surori ale ei în Domnul Isus Cristos, bucurie repetată şi acasă la noi, unde i-a cunoscut pe fraţii aşa-zişi „moisişti", (deşi ei nu s-au intitulat niciodată aşa!). Mama, iarăşi, mi-aduc aminte cum s-a jertfit şi a gătit pe lângă mâncărurile favorite ale ardelenilor, şi un adevărat belşug dintre cele mai alese prăjituri, ce nu-şi mai găseau loc, încât a trebuit să fie aşezate pe *acoperişul* (nu mai ţin minte cum i se spune termenului acesta în română, iertaţi-mă) dulapului masiv din prima cameră.

Dar mâncarea pământească aleasă a fost întrecută de mâncarea şi mai aleasă, despre care Isus a spus: *Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis şi să împlinesc lucrarea Lui* (Ioan 4:34). După ce petrecuserăm trei zile în această părtăşie scumpă, despre care apucase Nelu Pribac să-i spună Mariei, la Borsec, când ea a întrebat: „Mai sunt oameni aşa de minunaţi ca voi în toată România asta mare?", a venit timpul să ne întoarcem la Bucureşti, unde ne aştepta cea mai mare încercare pentru viaţa ce aveam s-o petrecem împreună, aşa cum se întâmplă mai întotdeauna în viaţa credincioşilor, după o mare bucurie.

Vrăjmaşul nostru nu doarme, ci ne pândeşte, ca, dacă se poate, „să-i smulgă până şi pe aleşii Domnului" de lângă El. Dar, cum veţi vedea, nu a reuşit, ci... *failed miserably*, a eşuat lamentabil!

La sfatul, de altfel bineintenţionat, al fratelui Aurel Popescu, am hotărât, într-o seară, să n-o mai însoţesc pe Maria până acasă, în Militari. Mi-aduc aminte că era un ger cumplit. Maria suferea nespus. Acasă, în fiecare seară veneau în camera ei mai multe persoane, în frunte cu „cumnatul" ei, securist notoriu, ca să ducă „muncă de lămurire" s-o determine să-l părăsească pe „pocăitul" de logodnic al ei, ameninţând-o în fel şi chip. A doua zi, când ne întâlneam în centrul Bucureştiului, Maria îmi povestea toate acestea. În pofida acestor lucruri, în seara aceea, dând ascultare sfatului primit, am lăsat-o pe Maria să se desprindă cu greu de mine, rezistând oricăror rugăminţi ale ei de a o însoţi până acasă.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, Maria a adus problema în faţa Celui care avea răspunsul, Singurului care o mai putea ajuta în disperarea şi nedumerirea ei. I-a spus Domnului cam aşa: „Doamne, Tu ne-ai călăuzit minunat până acum. Şi-n încercarea în care mă aflu acum, când nu mai înţeleg nimic, când Doru a spus că nu mai vine să mă vadă decât peste o săptămână, iată eu pun semn înaintea Ta, ca dacă el îmi este soţul dăruit de Tine, atunci, Doamne, fă Tu

ca să vină până la miezul nopţii de astăzi la mine acasă“.

Nu ştiam, bineînţeles, de rugăciunea Mariei. M-am trezit de dimineaţă, hotărât să-mi înfrâng toate sentimentele de compasiune la adresa Mariei, repetând întruna că „trebuie s-o laşi singură să se hotărască“, după cum fusesem sfătuit să procedez.

Dar toată ziua aceea a fost un chin cumplit pentru mine. Îmi revenea în minte chipul drăgălaş al Mariei, acum doborât de întristare, care mă ruga s-o însoţesc până la ea acasă în seara aceea atât de geroasă, dar eu „nu şi nu!“, rezistasem, chiar şi atunci când şi-a desprins cu greu mâna din mâna mea, la capătul liniei de autobuz.

Spre seară n-am mai putut rezista. Duhul lui Dumnezeu m-a înfrânt, mustrându-mă pentru „împietrirea“ mea. Realmente, simţeam că inima îmi era un sloi de gheaţă. „Cum am putut da dovadă de atâta nesimţire, s-o las să se întoarce acasă singură“, mai ales că mă rugase stăruitor să n-o las singură?!

În clipa următoare, m-am trezit în autobuzul ce mă ducea în Militari. Era noapte de-a binelea şi pe afară nu mai era ţipenie de om. Ajuns chiar la marginea oraşului, am deschis încetişor poarta ce dădea în curtea casei. Când, ce să vezi, de cum am păşit în curte, am înlemnit: fără să scoată niciun scâncet măcar, lângă mine era Léu, câinele de lup, credincios al familiei Chirilov.

Dumnezeu mi-a dat îndemnul să-l mângâi. Din clipa aceea, am devenit nedespărţiţi.

Bineînţeles că mi-a permis să înaintez, dar n-a trebuit să merg mult, pentru că, de după colţ mi-a sărit de gât Maria, plină de fericire, spunându-mi că de-acum şi s-o taie, nimic n-o va mai putea despărţi de mine!

Episodul 13:
Harul Lui, care a fost neobişnuit de bogat cu mine

Cu ajutorul lui Dumnezeu, am ajuns la episodul al treisprezecelea din istoria umblării mele cu Domnul, uneori şchiopătând, mai mult târându-mă, iar alteori, ca în ilustraţia pe care am văzut-o cu ani în urmă, când din două perechi de urme pe nisip, nu se mai distingeau, la un moment dat, decât urmele Domnului Isus, El luându-Şi oaia în braţe, fie-I Numele binecuvântat!

Nici nu ştiu cu ce să-ncep, într-atât de multe amintiri mi-a adus Domnul în minte, despre harul Lui, care a fost neobişnuit de bogat cu mine. Cam de duminică dimineaţa, 7 noiembrie, am început acest episod, când n-am mai putut rezista, ci, în timpul cântărilor comune de la Zoan Baptist Church (*Ţoan* fiind echivalentul românesc al denumirii *Zoan*; vezi, de ex., Psalmul 78:12: *Înaintea părinţilor lor, El făcuse minuni în ţara Egiptului, în câmpia Ţoan*), am început să-mi notez gândurile pe o coală de hârtie, cum citim în Psalmul 45: *Cuvinte pline de farmec îmi clocotesc în inimă, şi zic: „Lucrarea mea de laudă este pentru Împăratul!" Ca pana unui scriitor iscusit să-mi fie limba!*

De atunci, am umplut multe ciorne, până când mi-am dat seama că trebuie să dezvolt ideile respective „pe curat" şi să mă apuc *odată*, în sfârşit, de scris!

Iarăşi, tehnica scrierii mele nu este rectilinie. Aştern gândurile aşa cum îmi aduce Domnul aminte de ele. Asta nu înseamnă că scriu „oricum". O, nu, ci caut să dau dovadă de cât mai multă disciplină, rugându-mă, cum spuneam anterior, ca Domnul să-mi fie *editor* = „*a person who edits material for publication, broadcasting, etc... a person who has charge of the running and particular section of the publication; a person who is responsible for the style and content of a reference book*. adică e persoană care editează/redactează material pentru publicare, transmitere la radio/televiziune, etc... o persoană care răspunde de publicarea şi de o anumită secţiune a unei publicaţii; o persoană care răspunde de stilul şi conţinutul unei cărţi de referinţă (după *The New Shorter Oxford English Dictionary*).

În partea a doua a primului an de studenţie, 1969-70, la Iaşi, am reuşit să mă mut de la căminul studenţesc din Copou, la o gazdă particulară, prin mijlocirea regretatului frate Marcu Nichifor, la familia Macovenschi, de pe strada Scăricica. Sora era o credincioasă bună din biserica baptistă păstorită de fratele Marcu, căreia domnul Macovenschi îi permitea şi ei şi fiului lor, să vină la biserică.

Îmi amintesc cum odată a venit un „domn", despre care am simţit intuitiv că era de la Securitate, pe când ascultam ştirile de la BBC la tranzistorul personal. M-a cuprins frica imediat, oprind radioul şi intrând în casă. Dar mai târziu mi-am dat seama că tovarăşul venise în recunoaştere generală, întrucât, într-o zi, trecând pe lângă hotelul Unirea, văzusem un anunţ în vitrina biroului ONT prin care se căutau candidaţi pentru ghizi de limba engleză la staţiunea Eforie Nord de la mare. A fost o ocazie pe care n-o puteam scăpa şi astfel, în ziua stabi-

lită, m-am prezentat la examen, examinator fiind chiar un student din anul V de la aceeaşi facultate, ale cărei cursuri le frecventam şi eu, ca „boboc" în anul întâi.

Examenul a constat dintr-o discuţie purtată în întregime în limba engleză. Mi-aduc aminte că la proba de cunoştinţe politice m-am poticnit niţel, neştiind că Ceauşescu manifestase o linie oarecum independentă faţă de Uniunea Sovietică, el, aflând de la examinator, opunându-se planului sovieticilor de a transforma oficial republica română într-un stat eminamente agricol.

Aşadar în vara anului 1970 eram ghid la Eforie Nord, fiind cazat la unul din cele trei blocuri turn, Meduza, urmând să preiau turiştii britanici veniţi la Marea Neagră pentru un sejur de o săptămână sau două, eu urmând să le fac cât mai plăcut acest sejur, organizând tot felul de excursii, inclusiv la obiectivele istorice, cum e, de exemplu, vechea cetate Histria.

Mă întâlneam destul de des cu prietenul meu, Puiu Cocian, care la absolvirea facultăţii de engleză din Timişoara, primise repartiţie în domeniul turismului, având loc de muncă permanent la Eforie Nord. De la el am aflat de moartea fulgerătoare a prietenului nostru comun şi membru al orchestrei de coarde de la Şega, Dorel Boar, ce cânta în vremea aceea, într-o formaţie muzicală de la mare. Vestea înecării lui ne-a lăsat fără grai de îndurerați ce eram. Mi-aduc aminte că în seara acelei zile, Puiu m-a invitat la el acasă, unde ne-am rugat până seara târziu Domnului, încredinţându-ne în mâna Lui cea bună. Eu fiind angajat doar temporar, pentru sezonul estival, am decis să mă retrag cât mai curând, mediul din hoteluri fiind total nepotrivit cu viaţa creştină, drept care am depus cerere de demisie la ONT Litoral, cu un preaviz cam de două săptămâni.

În ultimele zile ale angajării mele pe litoral, îmi amintesc cum am ajuns într-o seară la un hotel din staţiunea Neptun şi am dat peste un grup de studenţi americani din statul Texas, veniţi în cadrul schimburilor iniţiate pe vremea aceea de autorităţi, numite *Ambasadorii prieteniei* sau ceva asemănător. Bineînţeles, că schimbul de turişti era unilateral, în România venind o mulţime de grupuri de tineri americani, în timp ce în America mergând foarte puţini tineri aleşi pe sprânceană. Printre conducătorii acestor schimburi era şi Ştefan Giripescu, cel pe care aveam să-l am coleg de redacţie la Vocea Americii, peste ani şi ani, care se numea acum Mr. Sutton.

Prima tânără cu care am luat legătura era Patti, o studentă din Houston, care stătea într-un colţ al sălii şi, după mărturisirea ei ulterioară, tocmai se ruga, cam în felul următor: „Doamne, Tu ştii că am venit în excursia aceasta cu gândul expres de a întâlni fraţi şi surori din România. Dar iată că mai sunt puţine zile până ne vom întoarce în America, şi încă n-am întâlnit niciun credincios. Doamne, te rog ascultă-mi rugăciunea şi fă să întâlnesc câţiva copii ai Tăi. Îţi mulţumesc, Amin".

N-a terminat bine această rugăciune, că şi-a şi făcut apariţia Doru. Am mulţumit amândoi, după care am luat masa împreună cu ei, Patti prezentându-mă colegilor şi colegelor ei, mulţi dintre ei fiind creştini veritabili. Cu durere mi-au împărtăşit cum au rugat-o pe domnişoara de la ONT care răspundea de ei să-i duce a doua zi, duminică, la o biserică creştină, de preferinţă baptistă, din Constanţa, să se închine lui Dumnezeu cu fraţii şi surorile lor din România. Dar ghida le-a spus că, din păcate, nu exista nicio biserică baptistă în Constanţa! Ce bucuros am fost să le spun că *este* biserică baptistă în Constanţa, pe al cărei păstor, fratele

Dăduică, îl cunoşteam personal. Drept care, le-am dat adresa bisericii. Studenţii americani au plecat a doua zi spre biserica baptistă din Constanţa, numai cu şoferul autocarului, fără s-o mai informeze pe tovarăşa ghidă. Eu am ajuns mai repede la adunare. Mai târziu, ce bucurie a fost când i-am văzut pe americani că intră în biserică! Peste puţine zile, s-a împlinit preavizul dat şefilor mei de la ONT şi eu am plecat, fără niciun regret, dar cu bucuria de care mi-a făcut parte Domnul, ca de plecare să întâlnesc creştini americani.

Reiau firul povestirii de unde l-am lăsat, cu evenimentele descrise anterior, despre felul cum m-a călăuzit Dumnezeu, ajutându-mă să mă mut în capitală, prin transfer. Viaţa în capitală în anul 1970 era la cote maxime, atât pe planul trăirii personale, cât şi ca eră ce a adus un anumit vânt de libertate pentru poporul român. Era înaintea „tezelor din iulie", respectiv discursul pe care l-a ţinut Nicolae Ceauşescu pe data de 6 iulie 1971, care curmase, destul de brusc, „primăvara" de la Bucureşti, ce adusese oarecare speranţă populaţiei înrobite de comunism. Îmi amintesc că depusesem o cerere la sediul central ONT, de pe bulevardul Magheru, în apropiere de hotel Lido, oferindu-mi serviciile ca ghid pentru relaţia cu ţările vorbitoare de limba engleză, aşa-numitele „relaţii IV" după clasificarea în vigoare pe atunci. „Lăsaţi-o aici, iar noi vă vom chema când vom avea nevoie de dvs." Dacă nu s-ar fi alăturat grupei mele de la facultatea de limbi germanice domnul Voicu pe la mijlocul anului, după ce fusesem singurul băiat din grupă, cererea mea ar fi rămas fără răspuns. Domnul Voicu, un bărbat între două vârste, îmbrăcat elegant, mi s-a adresat odată, în pauza dintre cursuri: „Măi Moţ, tu de ce nu vii la mine să-ţi dau o acţiune cu turişti de limba engleză, cum fac colegele tale?" La început, nu am ştiut la ce se referă domnul Voicu, nedumerirea citindu-mi-se pe faţă, până când el mi-a venit în ajutor. „Tu nu ştii cine sunt eu?" „Nu", i-am mărturisit eu. Şi atunci el mi-a explicat că lucrează la biroul central ONT, de pe Magheru, conducând chiar biroul pentru relaţii IV! „O, dar, domnul Voicu, eu am depus o cerere, oferindu-mi serviciile ca interpret", la care el a zâmbit ironic, parcă spunându-mi că nimic n-ar fi ieşit din treaba asta, dacă nu „s-ar fi nimerit" să ajungem colegi de grupă. „Noi avem nevoie de oameni ca tine, cu cunoştinţele tale de engleză", mi-a spus el. Şi în zilele următoare, m-a prezentat personal angajaţilor de la ONT Carpaţi, cum se numea, dacă îmi amintesc bine, eu intrând pe uşa din faţă, larg deschisă, cum avea să se exprime, mai târziu, domnul Voicu. Iar, în ce priveşte „acţiunile" de duzină, cum ar fi turul capitalei, de acestea nu am avut parte. În schimb, m-a informat domnul Voicu, tocmai se înfiinţase un corp special de ghizi pentru preconizatele turnee „Dracula" ce urmau să înceapă peste puţin timp. Autorităţile române şi-au dat seama ce mare capital stătea, practic, neutilizat: istoria ţării, cu acest aspect pitoresc pentru străinii ahtiaţi după senzaţional, al domnitorului Vlad Ţepeş, cuplat cu sumedenia de cărţi şi filme (vezi Bela Lugoji, care interpretase rolul contelui Dracula, ecranizare după romanul irlandezului Bram Stoker), foarte gustate de publicul de limbă engleză. Aşadar, am fost scutit imediat de la cursuri, pornind într-un turneu prin toată ţara, în compania câtorva tineri şi tinere, din protipendada oraşului Bucureşti, fiind însoţiţi de cadre din conducerea ONT, adevăraţi experţi din domeniul istoriei, economiei şi lingvisticii, etc., care ne-au însoţit, într-un autocar ultra modern prin oraşe cheie din traseul ce urma să-l parcurgem în viitorul apropiat cu turişti din Anglia, mai ales în primele acţiuni după inaugurarea seriilor Dracula. Îmi aduc aminte că am fost repartizat la unul din aceste grupuri, având printre turişti membri ai parlamentul britanic, ziarişti şi

alţi oficiali de rang înalt, dornici să se înscrie în aceste turnee, mai ales că pe ei nu-i costa nimic, cheltuielile, inclusiv cazarea în cele mai bune condiţii, fiind asigurate în comun de Ministerul Român al Turismului în colaborare cu liniile aeriene britanice, care se numeau pe atunci BOAC. Bineînţeles, la mijloc era un târg, aceste personalităţi britanice urmând să facă, conştient sau inconştient, publicitate turismului românesc şi biroului BOAC. Din fericire, ni s-a dat nouă ghizilor multă latitudine în prezentările pe care urmam să le facem acestor turişti, pe lângă aspectele hollywoodiene, a-la-Dracula, şi istoria reală pe care se bazau aceste legende. *In search of Dracula*, scrisă cu multă competenţă de autorii americani Raymond T. McNally şi Radu Florescu, ne-a fost de foarte mare folos în acea perioadă. Mai târziu, când în ultimul an de facultate, 1973-74, după ce mă căsătorisem cu aleasa inimii mele, Maria, care nu se putea deloc obişnui cu programul meu relaxat de student, care lipsea cu săptămânile de la cursuri, fiind plecat în turnee, din ce în ce mai speciale, ajungând să fiu interpret la grupuri selecte, cum era şi cel de ofiţeri americani de elită din conducerea academiei militare West Point, ca să se liniştească în cugetul ei că nu am „trombonit-o", ci sunt realmente student la secţia engleză-română a universităţii din Bucureşti, s-a hotărât, la un moment dat, să se ducă la sediul facultăţii de pe strada Pitar Moş să verifice personal dacă povestea mea, oricât de neverosimilă i se părea ei, era, totuşi, adevărată. În ultimul an de facultate, l-am zărit odată pe decanul meu, dl Dumitru Chiţoran, în compania şefului meu de la ONT, „tovarăşul" Fleancu, acesta din urmă spunându-mi pe faţă că totul e în ordine cu mine, eu urmând să lucrez după absolvire la ei. Chiar şi un ofiţer sub acoperire, un domn tânăr, m-a atenţionat odată, la hotelul Union, să fiu deosebit de atent ce vorbesc şi cum mă comport, în vederea angajării mele la ONT, ce urma să aibă loc după absolvire. Vis frumos, dar nu în România acelor ani! Se apropia încheierea anului universitar şi absolvirea. Am trecut pe la domnul Fleancu, întrebându-l cum rămâne cu angarea mea la ONT? Mai trec pe la comisia de repartiţie, sau nu, din moment ce eu ştiam – sau *credeam* că ştiu – unde voi lucra. S-a prefăcut că nu înţelege despre ce vorbesc. „Aaa, posturile acelea de care ţi-am vorbit erau pentru absolvenţi de liceu, nu de facultate!" Şi a plecat grăbit, lăsându-mă cu gura căscată. Am încercat să aflu lămuriri de la decanul meu, căruia i-am solicitat o semnătură să-mi aprobe să funcţioneze ca profesor de limba engleză la noul institut pentru însuşirea limbii engleze în regim rapid pentru cadrele de partid care urmau să lucreze în străinătate. De unde înainte îmi era aproape ca un prieten intim, aranjându-mi să se deplaseze acasă la noi o dactilografă de la ONT, ce mi-a bătut la maşină întreaga lucrare de diplomă în doar două-trei zile (e drept că lucrarea era gata demult, subiectul fiind pregătit în mintea mea de multă vreme – *Ambiguitatea în limba engleză*), acum domnul Chiţoran m-a dat afară cu brutalitate din birou, într-atât de nerecunoscut era! Nu pot să închei acest episod fără să menţionez experienţa pe care am avut-o acum două zile, care m-a asigurat că Domnul vrea să apară şi acest episod, al treisprezecelea: Cum stăteam şi meditam la cele întâmplate, m-am gândit ce bine ar fi dacă Domnul mi-ar aduce aminte de cuvintele scrise de mine pe fiecare din cele aproximativ 70 de cărţi, confiscate de Securitate în 3 decembrie 1974, care stăteau acum la sediul Securităţii din strada Beldiman şi mă priveau acuzator (nu mai speram să ies de acolo curând!), colţ cu bulevardul 6 martie, pe care „tovarăşii" securişti mi-au pus în vedere să le semnez. Şi până să bage ei de seamă, eu am scris pe fiecare din ele cam aşa; „predată de mine...", restul propoziţiei neputând să mi-l amintesc. „O, Doamne,

ce bine ar fi dacă Tu mi-ai aminti cuvintele exacte ce le-am rostit atunci!" – m-am rugat eu. Imediat după aceea, m-am gândit să-mi verific emailul (cum obişnuiesc să fac de mai multe ori pe zi). Şi ce credeţi? Primul mesaj pe care l-am citit a fost din partea fratelui Doru Radu, pe care îl reproduc întocmai: «Eu am avut o carte de la tine: "The God Who is There" (G.I. Patrick?) pe care scriai: predata de mine organelor de Secu.. . la cerere. Am dedus ca ti s-a facut perchezitie (*sublinerea îmi aparţine, Doru Motz*). Doru Radu».

Şi încă un mesaj de la fratele Doru Radu: "Doru Motz a Recunoscut in ancheta Securitatii ca a tradus cartea Originea omului, destinul omului si ca 3(?) copii ale traducerii se afla la Caraman". La subsol scrie: Doru Motz e numele dupa care e cunscut Dorin Motz care traieste in DC si care a tradus numeroase carti in Ro... Despre Caraman mai scrie ca cu toate ca Secu stia asta, el n-a recunoscut si nu le-a dat copia manuscrisului... Nu mi se pare ca scrie rau de tine. Spune clar ca ai recunoscut in ancheta si nu ca l-ai fi turnat... pe Caraman.

Mulţumesc, frate Radu, şi pentru „răscumpărarea" memoriei mele, în legătură cu cartea *The God Who Is There*, scrisă de regretatul Francis Shaeffer.

Episodul 14:
No ax to grind

Inima îşi cunoaşte necazurile, şi nici un străin nu se poate amesteca în bucuria ei (Proverbe 14:10).

Pe vremuri se spunea, mai ales despre scriitorii consacraţi, că uneori stăteau în faţa colii albe de hârtie şi nu că nu ştiau ce să scrie, ci le era greu să se apuce de scris. Cam aşa sunt eu acum, cu deosebirea că nu am în faţă o coală de hârtie, ci veşnicul ecran, tot alb şi el, de computer. Mi se perindă prin minte tot felul de amintiri, de reflecţii, de conexiuni, etc. „Dacă vei scrie despre asta, îţi vor sări în cap cutare şi cutare....“

Desigur că aţi observat intervalele tot mai mari de timp dintre episoade. Totuşi, persoane bine intenţionate de pe Desculţi şi din alte surse mă îndeamnă să... scriu în continuare; un astfel de mesaj a sosit chiar acum câteva minute. Aşadar, rugându-mă lui Dumnezeu, ca de obicei, ca El să-mi fie Editor, am luat din nou pana de scris sau, mai precis, am deschis un nou fişier pe calculator, intitulat Episodul 14....

I have no ax to grind – „nu am nici un topor la pisa“ este definiţia pe care-o mi-o dă Google, dar sensul ei adevărat este oarecum diferit, eventual „nu urmăresc să-mi reglez niciun fel de conturi cu nimeni“ sau „nu vreau să spun decât adevărul, pur şi simplu“.

Se pare că sosise momentul adevărului pentru mine. Prea fusesem apreciat, prea mă bucurasem de stima autorităţilor, mai cu seamă cele de la ONT, încât uitasem aproape că „noi nu suntem din această lume“ şi că „prietenia cu lumea este vrăjmăşie cu Dumnezeu“.

De unde mi se dăduse să înţeleg că serviciile mele sunt de un real folos ţării, crezând că se poate trăi în mod civilizat chiar în România comunistă, cu condiţia să nu fac „propagandă religioasă“, să păstrez credinţa într-un compartiment separat, dându-i Cezarului ce e al Cezarului, şi lui Dumnezeu ce e al Lui, m-am amăgit singur, până când a venit lovitura aceasta şi altele, mult mai mari, pentru care mai târziu I-am mulţumit lui Dumnezeu că a îngăduit să fiu „cernut“ şi că El n-a îngăduit să mi se piardă credinţa.

Rămânând „în aer“, m-am prezentat la repartiţie şi am fost repartizat la o şcoală generală din oraşul siderurgic Hunedoara, stabilindu-mi domiciliul temporar în oraşul Deva. La şedinţa inaugurală cu toate cadrele didactice din judeţul Hunedoara, mai-marele peste judeţ a întrebat clar: „Este vreun sectant printre voi (sau poate a spus «dumneavoastră», nu mai îmi aduc aminte acum)? Politica partidului nostru este clară: niciun sectant nu poate funcţiona ca profesor! Deci, mai bine sculaţi-vă în picioare acum de la început, decât să aflăm noi mai târziu“.

Cuprins de frică, am găsit scuza convenabilă: „Dar eu nu sunt sectant (auzi ce jignire!), ci membru ai celor 14 culte recunoscute din România“, mi-am zis, în sinea mea. Şi am rămas jos. Mult am regretat pierderea ocaziei de a da slavă lui Dumnezeu, printr-o mărturie deschisă pentru El! A fost prima şi ultima dată când m-am lepădat de El!

În cursul verii anului 1974, eram pregătit să întrerup orice legătură cu ONT. Într-o zi, am

redactat cererea de demisie oficială din postul de angajat al acestei instituţii. Am introdus-o în geanta diplomat şi am pornit spre sediul central de pe bulevardul Magheru. Prima persoană care mi-a ieşit în cale a fost „tovarăşul" Fleancu, care m-a poftit în biroul lui să-mi explice „care e treaba".

„Măi Moţ, ştii că aveam de gând să te luăm la noi, să lucrezi aici, unde e crema interpreţilor, din care chiar tovarăşul Ceauşescu îşi selectează traducătorii".

„Da, tovarăşul Fleancu. Pe urmă, n-am înţeles ce a intervenit, de s-au schimbat brusc lucrurile. S-a întâmplat ceva?"

„Desigur că s-a întâmplat! Primesc un telefon într-o zi de la tovarăşul…, care mă cheamă urgent la etajul 4, să-mi arate «ce şarpe am ţinut la sân»! Şi uite aşa un dosar de gros mi-a înmânat despre adevăratul Moţ. Noi te ştiam doar din Bucureşti, unde eram conştienţi că frecventezi biserica anglicană, dar ne-am spus că nu e nimic rău în asta, că te duci doar pentru a-ţi perfecţiona limba engleză. Când însă a venit dosarul tău din Arad, ne-am îngrozit! Nu numai că erai din părinţi sectanţi, dar tu însuţi erai membru activ al bisericii baptiste (din Şega, adaug eu acum!), ba chiar ai predicat şi ai tradus câteva cărţi!

Uite ce e, nimic nu e pierdut încă. Aşează-te colea la biroul acela şi dă o simplă declaraţie: că nu crezi în Dumnezeu, şi totul va fi în ordine după aceea. Noi vom ţine la sertar această declaraţie, n-o vom arăta la nimeni. Dar trebuie să ne asigurăm că eşti de-al nostru. După aceea, poţi să continui cu activitatea religioasă. Ba chiar să mergi mai departe la biserică, eventual şi să predici!"

Şi mi-a zâmbit cu subînţeles, sperând că m-a ajutat să sar pârleazul. Însă, spre consternarea sa, m-am trezit rostind cuvintele Domnului de la Matei 10:33 ...*dar de oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda şi Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri.*

Din clipa aceea, „tovarăşul" Fleancu m-a privit ca pe un străin, ca pe un intrus în rândurile lor, ceea ce, de fapt, şi eram!

„Şi acum ce doreşti? Ai venit cumva să-ţi dau vreo nouă acţiune?"

Fără să rostesc niciun cuvânt, mi-am deschis geanta şi i-am înmânat cererea de demisie. A primit-o mirat, după care m-a plimbat prin toate birourile, anunţând cu glas tare:

„De azi înainte Dorin Moţ nu mai are ce căuta printre noi. Îi interzic să mai pună piciorul în această instituţie". Singura dată după aceea, când am mai pus piciorul în acea clădire, a fost prin 1991, după Revoluţie, când urma să le solicit celor de la ONT cooperarea în vederea unei preconizate excursii a unui grup din biserica mea, pe atunci, Parkwood Baptist Church, din Annandale, Virginia. Dar nu s-a realizat nimic. E adevărat, se schimbase regimul, însă oamenii au rămas tot aceiaşi. I-am recunoscut. pe mulţi dintre ei.

O după-amiază liniştită de vară, petrecută în compania minunată a soţiei mele şi a sorei mele Nicoleta, în casa din strada Drenajului nr. 6, din Bucureşti. Şi pe atunci mă ocupam cam cu aceleaşi îndeletniciri: traduceam şi iar traduceam, pe atunci o predică înregistrată pe bandă de magnetofon, în camera din faţă, când deodată a venit mama soacră, Anisia, puţin agitată, spunându-mi că eram căutat de un domn!

Nu ştiu cum, dar în clipa aceea am ştiut că e Securitatea. Duhul Domnului mă anunţa din timp, pentru ceea ce avea să se dovedească un test greu de înfruntat. Era luni, şi cu o zi înain-

te, abia mă despărţisem de David Lyon şi de grupul său de fraţi şi surori care se întorceam acasă în Anglia.

Primul gând care mi-a venit în minte a fost că autorităţile române le-au făcut percheziţie la graniţă, găsind asupra lor o mulţime de documente compromiţătoare. În primul rând, sora Puşa Răscol venise la noi în cartierul Militari, rugându-mă să-i traduc o scrisoare către fraţii din Vest, în care le solicita sprijinul pentru soţul ei, fratele Vasile Răscol, ce fusese arestat distribuind biblii. Un aşa-zis „frate" îi dăduse telefon, întrebându-l dacă nu are să-i dea o Biblie.

„Sigur că am. Daţi-mi adresa, şi vin să v-o aduc îndată".

A venit la adresa indicată şi Securitatea l-a luat „ca din oală", cu o mulţime de biblii în portbagajul maşinii.

Neavând timp să traduc scrisoarea sorei Puşa Răscol pe hârtie, am hotărât s-o traduc oral pe casetofon, în microbuzul Volkswagen al fraţilor englezi, într-un parc din comuna Roşu, unde m-am temut că am fost reperat, când am zărit un ofiţer în uniformă de militar, care însă nu avea nimic de a face cu această chestiune. Era cu familia la iarbă verde.

De un alt lucru de care mă temeam era că a fost descoperită la vamă scrisoarea ce i-o scrisese tatăl meu, Simion, prietenului său Richard Wurmbrand, rugându-l pe acesta să-l ajute să iasă din România, cu familia, ceea ce s-a dovedit că a şi făcut fratele Richard, înmânându-i preşedintelui american Gerald Ford o listă cu persoanele care doreau emigrarea, pe care acesta i-a dat-o lui Ceauşescu în vizita sa din 1975, la Bucureşti.

Pe lângă acestea, mai erau în posesia englezilor şi alte documente ce mi-ar fi cauzat multe neplăceri, dacă ar fi fost descoperite. Dar, Domnul mi-a descoperit că securitatea nu-i prinsese la graniţă. Era o pură coincidenţă vizita colonelului de securitate în după-amiaza acelei zile de luni la locuinţa noastră din strada Drenajului.

Însă starea mea de spirit era tulburată. Simţeam pentru prima oară în viaţă pe pielea mea ce înseamnă contactul cu aceşti oameni. O forţă malefică, ce se ascundea în spatele aparentei amabilităţi, dar şi curiozităţi – „ce aveaţi acolo? Aaa, un magnetofon!"

După un timp, în care Maria şi cu Nicoleta se rugau fierbinte în camera alăturată, mi-a mai trecut spaima şi, rugându-mă ca Domnul să mă liniştească, l-am întrebat, într-un târziu, pe domn cu ce scop venise.

„Păi, vă invit la o plimbare, ca să discutăm ceva" – mi-a spus el.

Eu nu mă simţeam deloc apt pentru o asemenea discuţie, mai ales că nu avusesem timp să-mi anunţ părinţii, fraţii şi surorile să se roage pentru mine. Aşa că, i-am sugerat să ne întâlnim a doua zi.

„Foarte bine, ne întâlnim mâine le ora 10 dimineaţa, la staţia de autobuz din faţa Sălii Palatului", mi-a zis el şi a plecat imediat.

Am răsuflat uşurat şi am mulţumit Domnului toţi trei pentru ajutorul şi paza Sa. A fost o perioadă intensă de rugăciune până a doua zi la ora 10. Simţeam cum Satan încerca să mă arunce în disperare, sădindu-mi tot felul de gânduri, de scenarii care de care mai prăpăstioase. Dar rugăciunea fierbinte mă ţinea pe genunchi, înaintea Domnului, care mă ajuta prin Duhul Său.

A doua zi, cum am coborât din autobuz, acelaşi colonel m-a întâmpinat, fiind însoţit de un alt ofiţer de securitate, mai tânăr, în haine civile, postându-se de o parte şi de alta a mea, şi

s-au îndreptat drept spre una din clădirile securităţii, abia când am fost gata să intrăm schimbând brusc direcţia, îndreptându-se spre parcul Cişmigiu, unde m-au invitat să iau loc pe scaunele individuale ce străjuiau aleea, ei ocupând loc de o parte şi de alta, pe scaune alăturate.

După o discuţie introductivă, în care au ţinut să mă avertizeze că ştiu totul despre mine, inclusiv cele două dăţi când dintr-o joacă, la îndemnul unor „prieteni", m-am dat drept englez, precum şi întâlnirile pe care le aveam regulat la apartamentul din Drumul Tabereai, în care locuia fiica fratelui Popescu, Marta, împreună cu soţul ei, Mihai Enea, părtăşie la care mai veneau şi alţi fraţi şi surori (de unde or fi aflat securiştii despre asta nici în ziua de azi nu ştiu!).

„Bun, le-am spus, şi cu ce vă pot ajuta în toate astea?"

„O, dvs. sunteţi un om cult, cu mare influenţă printre baptişti. În primul rând, să ţineţi legătura cu noi, anunţându-ne dacă este ceva în neregulă. Cu alte cuvinte, să-i păziţi pe fraţii dvs. de credinţă de eventuale încălcări ale legii, nu neapărat intenţionate".

În clipa aceea, mi-am adus aminte de sfatul bunului meu tată. „Doru dragă, să nu le dai nicio unghie, pentru că nu se vor opri aici. Îţi vor lua degetul, apoi mâna întreagă şi pe urmă vei fi cu tot trupul al lor. Să nu accepţi niciun târg cu ei, preferând să te aresteze".

Şi, întrebându-i încă o dată unde e mandatul lor de arestare, şi văzând că nu au aşa ceva, ci, dimpotrivă, protestau, dându-se drept prieteni, m-am sculat să plec. Dar colonelul nu-mi slăbea mâna din strânsoare, insistând în permanenţă să spună: „Când ne întâlnim data viitoare?", încât a trebuit să-mi smulg mâna din mâna lui.

„Domnul Moţ, nu scăpaţi, totuşi, de noi. Aveţi grijă!"

Repetându-le că nu mă vor mai prinde stând de vorbă cu ei decât chemat cu mandat, am plecat, în cele din urmă.

În data de 4 octombrie a aceluiaşi an, 1974, securitatea a descins la locuinţele a vreo zece credincioşi, între care şi Aurel Popescu, făcându-le percheziţie şi confiscându-le cărţi, între care şi manuscrisul traducerii mele *Originea omului, destinul omului*, de A. E. Wilder-Smith, pe care fratele Popescu o reţinuse până la apariţia cărţii tipărite, ce o aşteptam să sosească din Vest.

Îmi dădeam seama că nu e decât o chestiune de timp până mă va lua şi pe mine securitatea în colimator.

Dar, pentru a vă reda ce s-a întâmplat în zilele de 3, 4 şi 5 decembrie 1974, sar peste vreo 10 ani. În 1984 locuiam în strada Annapolis Court, din oraşul Fairfax, care e un fel de cartier al capitalei americane, Washington.

Despre felul cum am ajuns în America, călăuziţi de Domnul, într-o postare viitoare.

În anul 1984 era tipărit deja *Noul Testament parafrazat*, sponsorizat de Living Bibles International, din Naperville, Illinois. Fraţii de acolo mi-au propus să fac o călătorie cu ei în România, să-i ajut să facă prezentarea Noului Testament frăţietăţii din ţară, ca traducător al lucrării respective. Dar eu, ştiind că de când am plecat din România, am vorbit pretutindeni, la radio, televiziune, în biserici, precum şi în presa scrisă, despre adevăratele condiţii în care trăiau fraţii noştri de credinţă din România, de aceea, primul meu răspuns a fost un hotărât

nu. Nu eram pregătit să-mi risc libertatea. Iată însă cum a pregătit Domnul plecarea mea în prima vizită în România. În vara aceea, am primit un telefon de la Denton Lotz, secretarul general al Alianţei Baptiste Mondiale, care mi-era prieten şi pe care îl tradusesem de multe ori în România. Denton, care locuia nu departe de mine, avându-l şi pe regretatul Gerhart Claas, preşedintele Alianţei, m-au informat că la Denton acasă au sosit Mihai Huşanu şi Vasile Talpoş, pe atunci preşedintele şi, respectiv, secretarul general al Uniunii Baptiste din România. Pe semne că fraţii americani doreau să-l audă pe fratele Huşanu fiind tradus de Doru Motz, în loc de fratele Talpoş!

A doua zi, fraţii americani m-au rugat să-i iau pe oaspeţii români de la hotelul în care erau cazaţi şi să le fac un tur al oraşului Washington, ceea ce am făcut-o cu plăcere.

La un moment dat, în cursul vizitei prin Washington, oaspeţii români şi-au exprimat dorinţa de a face o vizită de curtoazie la ambasada României din Washington.

„Nicio problemă", le-am spus. „Numai că eu nu pot să intru acolo".

„Nu face nimic. Doar să ne duceţi până în apropiere, şi mergem noi singuri".

Aşadar, le-am indicat clădirea ambasadei, rămânând să-i aştept lângă Sheridan Circle până ies de acolo. Dar ei nu mai ieşeau. Se făcuse târziu, eu urmând să-i duc ulterior la o altă recepţie. Văzând că nu mai vin, m-am gândit să sun la poarta ambasadei, cerând să-mi fie aduşi fraţii de la Uniune.

Socoteala de acasă nu potriveşte cu cea din târg. N-am apucat bine să sun, că am şi fost poftit înăuntru de portar.

„Domnul Moţ, poftiţi vă rog în salon". Şi până să mă dezmeticesc bine, m-am şi trezit în salonul în care se întreţineau fraţii de la Uniune cu un domn tânăr, ce semăna leit cu fiul lui Billy Graham, Franklin. Parcă se numea Stambert.

Ce a urmat a fost o manevră clasică de „ademenire" a lui Doru Motz, cu amabilităţi şi elogii la adresa mea, că, vedeţi, ce multă cinste fac eu ţării mamă prin comportarea mea exemplară în patria adoptivă, etc., etc.

„Cu ce vă putem servi, domnule Motz?"

„Cu nimic", am răspuns eu sec. Dar imediat mi-am adus aminte de invitaţia fraţilor de la Living Bibles, de a merge cu ei în România, cu Noul Testament. Or, această ocazie ce mi se oferea nu era ea oare de la Dumnezeu?

Şi am menţionat dorinţa de a vizita România.

„Sigur că da, aveţi paşaportul la dvs.?"

„O, nu, nu îl am", am răspuns.

„Nu face nimic. Veniţi mâine din nou, direct la intrarea principală a ambasadei, şi vă vom pune viza imediat".

Se vede treaba că domnii de la ambasadă erau perfect informaţi cu privire la situaţia mea, de vreme ce mi-au spus să aduc paşaportul american, pe care să-mi pună viza, iar nu cel românesc, pe care, oricum, nu-l mai aveam.

În 18 noiembrie, 1982, când am devenit cetăţean american, împreună cu Maria şi David şi Esther, cei doi copii ai noştri născuţi în România, am întreprins imediat o călătorie prin America, în efortul de a cunoaşte mai bine patria ce ne-a primit cu braţele deschise. Menţionez, în treacăt, o parte din mesajul judecătorului ce ne-a administrat jurământul, care ne-a spus să

nu ne uităm ţara în care ne-am născut, nici cultura ei. America câştigă mereu prin venirea noilor emigranţi, care adaugă ceva în plus peisajului multicolor al naţiunii!

Prin luna decembrie 1982, am rugat pe un cunoscut de la FBI să mă însoţească la consulatul român, să nu mi se întâmple ceva, el rămânând într-o maşină, parcată vizibil în faţa ambasadei române. Când m-am prezentat consulului cu cererea de renunţare la cetăţenia română, acesta s-a deplasat la fereastră şi a subliniat prezenţa maşinii FBI, care mă păzea afară.

Apoi, mergând prin New York, pe strada a treia, deodată am zărit biroul consulatului român. Întrucât avea şi o expoziţie cu nu mai ştiu ce eveniment cultural, având o vitrină şi intrare din strada a treia, m-am gândit să le fac o vizită. Înăuntru surpriza: aşezat la un birou modern, se afla chiar Petre Sipciu, ce-mi fusese unul dintre şefii mei de la ONT din Bucureşti, dar şi prieten, fiind doar cu puţin mai în vârstă decât mine.

Ce m-a frapat imediat a fost tonul rece, distant, dacă nu chiar ostil al domnului Sipciu. Invitaţia mea, un act de pură naivitate, ca să ieşim în oraş să servim o cafea şi să depănăm amintiri dintre momentele nu tocmai neplăcute de la începutul anilor şaptezeci, a fost întâmpinată cu totală indiferenţă – parcă eram picat de pe lună!

Am realizat îndată că-mi răcesc gura de pomană, că aparţin, de-acum, unei naţiuni pe care guvernul comunist de atunci al României o numea „imperialistă", dar iată că era mai liberă decât multe alte ţări din lume. Am spus politicos la revedere, ieşind imediat pe stradă, cu un sentiment de imensă uşurare, de libertate copleşitoare, nedorind să mai am de a face nimic cu acei reprezentanţi oficiali ai României, ce-mi închiseseră tatăl, în lagărele lor de tristă amintire.

Iată însă că acum, în Washington, mi se oferea şansa de a vizita din nou România, de data aceasta, ca american.

Proaspăt înarmat cu viza de intrare în România, mi-am anunţat prietenii de la Living Bibles, care l-au delegat pe Jörgen Edelgård, directorul pentru Europa al editurii menţionate, să meargă împreună cu mine în România, să prezinte *Noul Testament parafrazat* frăţietăţii.

Şi astfel mi-am luat bilet de tren în circuit *Eurorail Pass*, cu gând să întreprind un turneu pregătitor prin Europa de Vest, urmând să mă îmbarc apoi la Viena, împreună cu Jörgen, pentru ultima parte a călătoriei.

O adevărată psihoză m-a cuprins de îndată ce şi-a luat avionul liniilor aeriene austriece zborul de pe aeroportul Schwechat din Viena, potenţată de realizarea că de-acum nu mai este cale de întoarcere, că avionul la bordul căruia călătoream mă ducea inexorabil spre Bucureşti, de unde nu ştiam dacă mă voi mai întoarce vreodată!

Temerile mele au părut să se adeverească, de îndată ce am aterizat pe aeroportul Otopeni. Nici nu am păşit bine pe scara avionului, că ne-au întâmpinat soldaţi cu armele automate îndreptate asupra noastră!

„Ăştia au venit să te aresteze", a fost primul gând de teamă pe care mi l-a sădit cel rău în inimă.

Dar arestarea întârzia! Am ajuns la ghişeul de *passport control* şi, spre uimirea mea profundă, m-a întâmpinat vocea amabilă a ofiţerului român, care – culmea! – ştia cum mă cheamă.

„Bine aţi venit, domnule Motz! Vă dorim un sejur plăcut“.

După care, am mai făcut câţiva paşi, până în zona controlului bagajelor, unde, după ce am răspuns pozitiv, confirmând că, într-adevăr, domnul înalt şi prezentabil ce era în spatele meu călătoreşte împreună cu mine, ni s-a făcut semn larg cu mâna să trecem mai departe, ofiţerul vamal neatingându-se măcar de valizele noastre.

Mergând cu autocarul în drum spre centrul capitalei, s-a petrecut ceva ciudat cu mine. Nu-mi puteam smulge din cap nicidecum impresia că cei aproape opt ani petrecuţi în America fuseseră doar un vis, că nu plecasem deloc din România! Toată realitatea sumbră, ba chiar de un cenuşiu şi mai accentuat de cum o cunoscusem când emigrasem la 3 august 1977. Feţele trecătorilor ce înaintau tăcuţi şi sobri pe trotuar. Niciun zâmbet nu puteam zări nicăieri.

La scurt timp după ce ne-am instalat la hotelul Intercontinental, am auzit o bătaie uşoară la uşă. Era Jörgen, care, cu degetul la buze, mi-a făcut semn să nu rostesc niciun cuvânt, conducându-mă apoi pe balconul camerei, îndreptat spre strada Batiştei, şi a scos dintr-o geantă aparent banală vreo zece exemplare ale *Noului Testament pe înţelesul tuturor*. M-am bucurat, dar, în acelaşi timp, m-au trecut fiorii, gândindu-mă ce s-ar fi întâmplat, dacă ne prindeau comuniştii intrând în ţară cu aceste articole interzise mai abitir decât cele mai periculoase arme!

Apoi am coborât la parter, luând un taxiu, împreună cu Jörgen, pentru a ne deplasa în Drumul Taberei, la cumnatul meu Vasile Chirilov. Din start, am observat, dar n-am spus niciun cuvânt, că şoferul getaxului nu pornise ceasul ce ar fi urmat să măsoare distanţa parcursă, aşa încât, la sosire ni s-a cerut o sumă enormă, şi pe deasupra, în dolari! Mă rog, cum spuneam, *câte bordeie, atâtea obiceie*. Am luat gestul ca pe un al doilea *Welcome to Romania*.

De acolo, ne-am deplasat pe jos până la locuinţa fratelui Vasile Taloş, care ne cununase, pe Maria şi pe mine, la 9 februarie 1974, şi cu care fusesem coleg în corpul didactic al Seminarului Baptist din strada Berzei 29, unde poposiserăm, de asemenea, în cursul acelei zile lungi din cadrul primei vizite în România, unde fratele Bunaciu ne primise cu căldură, primind Noul Testament, dar arătându-ne şi Manualul Biblic al lui Halley, care, spre surprinderea mea, ajunsese deja în ţară.

Îmi amintesc cu bucurie de câteva poeme creştineşti, de cea mai bună factură, pe care fratele Taloş ni le-a citit din cele câteva volume ale poetului consătean cu dânsul, Ioan Alexandru, de care, spre ruşinea mea, auzeam acum pentru prima oară.

Apoi seara târziu ne-am îmbarcat pe trenul accelerat ce avea să ne aducă în Aradul meu mult visat, unde aveam să-mi revăd puţinele rubedenii rămase în ţară, şi mulţi fraţi şi surori, ce ne-am primit cu dragoste sinceră şi caldă.

Ieşind într-o seară în oraş, în compania verişorului meu Vasile Ţifrea şi al altor credincioşi, mi-au dat lacrimile în faţa spectacolului dezolant ce mi se desfăşura în faţa ochilor: vitrine goale, pe trotuar aproape nu se zărea nicio persoană, totul fiind cufundat într-o negură lugubră, doar cu câte un bec de mică intensitate ici şi colo.

La hotelul în care am fost cazat, pe malul Mureşului, în apropiere de *alma mater*-ului meu de odinioară, liceul Ioan Slavici. ajuns în cameră, n-am mai putut să-mi stăpânesc plânsul, petrecând clipe îndelungi pe genunchi, rugându-mă pentru scumpii mei fraţi şi surori, care mă primiseră cu atâta căldură, în pofida condiţiilor mizere în care erau obligaţi să trăiască.

„Parcă nu era chiar aşa de rău, când am plecat noi din ţară“, mi-am zis.

A doua zi dimineaţa, la micul dejun în restaurantul hotelului, unde, cum am spus, eram obligat să stau, am comandat, sau mai bine zis, am încercat să comand o mâncare favorită: cremvurşti cu muştar. „N-avem", mi s-a răspuns sec chelneriţa. Din fericire, regretatul frate Grecu, păstorul bisericii baptiste din Curtici, tocmai atunci m-a căutat şi, auzind ce dorisem să comand, a spus, revoltat: „Bineînţeles că au cremvurşti!", ajutându-mă să-mi satisfac această dorinţă (egoistă!) ce mi-o doream împlinită, ştiind că nu mâncai acest produs românesc cum se prepara el la Arad! Nu pot să uit dragostea şi prietenia manifestate de Oliviu Moga, care mi-a asigurat transportul cu Dacia sa până la locuinţa lui Puiu Caciora, maşină ce făcea faţă la condiţiile nu tocmai prielnice alte şofatului de iarnă, după cum spunea el, reuşind să ruleze doar într-o singură viteză, a treia (sau întâia, mulţumesc, Oliviu), singura în care mai mergea! După scurta şedere în Arad, unde i-am făcut o vizită – ultima oară când aveam să-l mai văd aici pe pământ – fratelui Vasilică Moisescu şi fiului său celui mare, prieten din copilărie, Cristian Moisescu, a sosit timpul să mă despart (cu greu, cu foarte multă durere!) de fraţii şi surorile mele din Arad, care m-au condus până la gara din Arad, unde ne-am făcut cu mâna un ultim rămas bun, pe mulţi dintre ei, văzându-i pentru ultima oară this side of Heaven (de partea aceasta a Cerului?). Nu ştiam ce mă aşteaptă în Bucureşti. Făcând o vizită familiei binecuvântate a sorei Ica din Bucureşti, sora lui Puiu Caciora, cu care am împărtăşit clipe frumoase de părtăşie, am fost readus la realitatea nu tocmai roză a primei vizite în România. Mi-am amintit cum înainte de a pleca din Viena spre Bucureşti, Maria îmi telefonase din Washington să-mi spună că pe fratele ei, Vasile, îl contactase telefonic un oarecare domn de la „ambasada americană" din Bucureşti, lăsându-mi un număr la care să sun când voi ajunge la Bucureşti. Nu puţin intrigat de vestea, confirmată de cumnatul meu, am sunat la numărul indicat. Nici vorbă de „diplomaţi" de la ambasada americană! Erau neobosiţii securişti, vajnici apărători ai cuceririlor revoluţionare, care, după ce îmi acordaseră o perioadă de acomodare, acum aveau să-şi spună, destul de apăsat, cuvântul! Am încercat aceeaşi tehnică a amânării unei întâlniri imediate cu domnul, de altfel destul de amabil, de la ministerul de externe al României, mai precis, pentru a doua zi la ora 10, urmând să mă ia de la locuinţa cumnatului meu, din Drumul Taberei. Realizând că a doua zi era 3 decembrie, 1984, când, cu exact zece ani în urmă, pe trei decembrie 1974, căzuse asupra mea sabia lui Damocles, eu fiind luat în colimatorul securităţii timp de trei zile; prevalându-mă de noul statut cetăţenesc pe care-l dobândisem de curând, am dat fuga la ambasada americană, ca, cel puţin, să mă înregistrez ca cetăţean american şi să-i previn cu privire la ce mi s-ar putea întâmpla în zilele următoare. Nu ar fi trebuit să mă tem (sau, dimpotrivă, trebuia să mă tem, căci era cea mai insidioasă cursă ce mi se întinsese, cu mult mai periculoasă decât încercările relativ uşoare pe care le avusesem când eram cetăţean român), cetăţeanul respectiv, al cărui nume nu-l mai reţin, a venit să mă ia, conform înţelegerii, a doua zi, oferindu-mi mai multe opţiuni de instituţii pe care le puteam vizita, de parcă eu aş fi fost cine ştie ce oaspete important! Şi domnul de la ministerul de externe al României mi-a înşirat mai multe posibilităţi – vreun scriitor sau minister, chiar patriarhul României. Cum nu eram obişnuit cu această largheţe, m-am agăţat de o altă instituţie ce mi-a fost propusă: sediul centrului cultural din Bucureşti, de care ştiam din SUA că scoate publicaţia lunară „Tribuna României". Se pare că alegerea i-a convenit de minune gazdei mele. În câteva minute am şi ajuns la sediul organizaţiei amintite, care se ocupa cu încercarea de racolare a cetăţe-

nilor americani proveniţi din România, în cel mai bun caz ca agenţi de influenţă ai guvernului comunist al României. Vizita la sediul organizaţiei cu pricina a decurs, în aparenţă, în mod normal, eu aproape înecându-mă sub potopul de amabilităţi rostite la adresa mea şi a noii mele patrii, deşi nu au lipsit nici câteva remarci acerbe la adresa lui Richard Wurmbrand! Peste câteva zile, a sosit clipa plecării mele din România, la bordul unui avion al companiei Tarom, care, după ce făcea o escală de scurtă durată la Bruxelles, îşi continua zborul spre punctul final, Londra, de unde, după o şedere de câteva zile, aveam să-mi continui drumul spre Washington. Pe vremea aceea aveam dinţii buni, dar era cât pe-aci să mi-i sparg încercând să consum chiflele tari ca piatra ce ni s-au servit pe avion! Despre descinderea securităţii la casa socrului meu, Chirilov Dumitru, din strada Drenajului nr. 6, am mai scris, dacă îmi amintesc bine, chiar în episodul precedent, nr. 13. Acum vreau să completez anumite goluri din acea relatare. Într-o dimineaţă de iarnă, cu soare, dar cu dinţi, pe data de 3 decembrie 1974, îl ajutam pe socrul meu la tăiatul porcului, când am văzut intrând pe poartă doi domni, despre care socrul meu a afirmat către ceilalţi cetăţeni ce-l ajutau la pârjolitul porcului că „uite, sunt pocăiţi de-ai săi!", şi a arătat cu mâna spre mine. Eu însă am ştiut din clipa în care i-am zărit că sunt oamenii statului. Nu m-am înşelat, când am fost poftit în apartamentul nostru, din casa pe care o construise cu mijloace proprii socrul meu. Înăuntru, ofiţerii mi-au spus că, având în vedere situaţia specială în care ne aflam, cu soţia ce avea să nască doar peste câteva zile, la 11 decembrie 1974, pe primul nostru copil, David Emanuel, soţia fiind plecată chiar atunci la un ultim control medical, ei nu ne vor deranja. Veniseră la mine să-mi ceară doar manuscrisul primei lucrări a lui Iosif Ţon, intitulat, parcă, Locul creştinului în socialism, despre care ştiau precis că posed un exemplar (de unde ştiau oare aceasta?!). Deci, nu aş fi aşa de amabil să le înmânez manuscrisul, după care ei, oameni manieraţi, se vor retrage cuviincioşi? Fiind un babe in the woods adică o persoană tânără, naivă şi lipsită de apărare, i-am rugat să aştepte puţin şi le voi aduce manuscrisul solicitat, după care am ieşit, ducându-mă întins spre magazia de cărbuni, în care, Anisia, mama soţiei, femeie înţeleaptă, ascunsese toate cărţile şi manuscrisele creştine, după ce avusese loc descinderea din 4 octombrie 1974 la locuinţa a zece fraţi, după care ştiam sigur că îmi va veni şi mie rândul. N-am apucat să dau la o parte decât câţiva cărbuni, că m-am şi simţit dat la o parte cu brutalitate de agenţii securităţii. După care, au schimbat placa, prezentându-mi mandatul de arestare emis în numele meu. Şi, fără alte tergiversări, ne-am îmbarcat la bordul unei Dacii, oprindu-ne la unul din sediile Securităţii, de pe strada Beldiman, colţ cu bulevardul 6 martie. Am fost sfătuit, ca dacă doream să am parte de o sentinţă mai blândă, să cooperez cu ei. A urmat un joc diabolic cu forţele întunericului, în care eram tot timpul în alertă, încercând să parez toate loviturile lor verbale. Mai târziu, mi-am dat seama că în aceeaşi clădire, deşi în camere separate, se aflau fraţii mei de credinţă, între care Aurel Popescu, Pavel Nicolescu precum şi fratele Caraman. Securiştii se plimbau din celulă în celulă, uzând foarte abil orice informaţii puteau smulge de la un deţinut, folosindu-le apoi asupra altui frate aflat în detenţia lor. Dumnezeu mi-a dat harul să fiu eliberat pe durata nopţii, pe durata nopţii, urmând apoi să revin la securitate (1 Cor, 10:13). N-am să uit niciodată dragostea fratelui Alan Scarfe, care m-a vizitat noaptea târziu, acasă la socri, îmbărbătându-mă. De atâtea lupte şi confruntări cu forţele întunericului, la început, nici să mă rog nu mai puteam! De această încercare a credinţei mi-am amintit în luna decembrie a anului 1984, când

dădeam curs invitaţiei autorităţilor române, făcându-le o vizită la sediul organizaţiei de propagandă comunistă „România", o oficină a partidului comunist pentru consum extern. O, dacă aş fi vegheat atunci! Trebuia să fiu treaz şi să nu mă las amăgit de măgulirile Satanei, care erau mai periculoase acum, când eram cetăţean american, decât fuseseră cu zece ani în urmă, când mă temeam suficient de comunişti, ca să nu admit niciun compromis. Aflându-mă într-o călătorie cu maşina, în oraşul Lynchburg am făcut un popas pentru a o suna pe Maria, soţia mea dragă. Boy, did I get an earful! Ce mânie am sesizat în tonul şi în cuvintele Mariei adresate mie! În absenţa mea, sosise acasă un nou număr al revistei, tipărite în condiţii grafice excelente, dar cu conţinut insidios de nociv: Tribuna României, în care ei mi-au tipărit, cuvânt cu cuvânt, scrisoarea mea de „mulţumire" pe care o adresam, ca un american politicos, domnilor de la Tribuna României. Toată apa Potomacului nu a reuşit să spele ocara ce o adusesem în primul rând soţiei mele, pe care o făceam, implicit, părtaşă la actul meu de trădare, dar şi celorlalţi fraţi de credinţă, doi dintre care mi-au făcut mult bine, avertizându-mă în scris asupra pericolului ce-l prezenta orice cochetare cu autorităţile române: regretatul frate Aurel Popescu şi fratele Pavel Nicolescu, de la New York.

Episodul 15:
Petru Trutza, omul care m-a adus în America

Cu ajutorul Domnului, iată-ne la Episodul 15. Când mi-a pus Dumnezeu pe inimă să dau mărturie despre felul minunat cum a lucrat El în viaţa mea şi a familiei mele, nu mă gândeam că voi avea chiar atâtea de spus! Dar, constat cu bucurie, că *writing comes with writing*, adică de ce scrii, de ce eşti îndemnat să scrii mai mult.

Am fost nu puţin tulburat zilele acestea pentru ruptura ce s-a iscat în rândurile frăţietăţii române, din România şi de aici din America. Am realizat că ne paşte pe toţi, pe unii mai mult decât pe alţii, un pericol grav, după cum spune Cuvântul: *„Luaţi seama bine ca nimeni să nu se abată de la harul lui Dumnezeu, pentru ca nu cumva să dea lăstari vreo rădăcină de amărăciune, să vă aducă tulburare, şi mulţi să fie întinaţi de ea"* (Evrei 12:15). Abia în cursul dimineţii de azi, 30 noiembrie 2010, Dumnezeu m-a eliberat de duhul de critică, de nelinişte şi de îngrijorare care mă ţinea legat, de nu puteam nici să mă rog.

Am povestit în episoadele anterioare despre felul în care m-a călăuzit Dumnezeu să învăţ limba engleză, când abia absolvisem şcoala profesională a uzinelor de vagoane din Arad, în anul 1965, la doar câteva zile după ce mă întorsesem la Dumnezeu, la Sibiu, fiind şi botezat în ultima duminică a lunii iulie, împreună cu prietenul meu, Puiu Cocian, care, prin mărturia sa, dublată de vestirea Cuvântului lui Dumnezeu de către tatăl său, pastorul Marţian Cocian, la biserica Şega, m-a câştigat la Cristos (vezi episoadele 1 şi 2).

Tot la începutul acestei mărturii, am relatat despre vizita la Bonţeşti, frumoasa comună din apropiere de Gurahonţ, a sorei Braika, cetăţeană americană din Riverside, California, originară de pe aceleaşi meleaguri pitoreşti ale văii Crişului Alb, prietenă din copilărie a regretatei mele bunici, Agrima Moţ, mama tatălui meu, Simion Moţ, amândoi plecaţi la Domnul, unde vom pleca şi noi, dacă nu Se va întoarce Domnul, între timp, să ne ia la El, în cadrul Răpirii, ce va preceda cu şapte ani a doua venire vizibilă şi publică a lui Cristos, care îl va nimici pe Anticrist, „cu suflarea gurii Sale", punând capăt Marii Strâmtorări şi inaugurând domnia Sa de o mie de ani, când El va domni pe pământ de la Ierusalim (vezi, de exemplu, 1 Tesaloniceni 4:13-18 şi Zaharia 14;2, 9-10, 16).

Reamintesc aici cu recunoştinţă rolul extrem de benefic jucat de sora Braika, în însuşirea limbii engleze vorbite. În mai puţin de un an de la momentul Bonţeşti, m-am deplasat în comuna, acum oraşul, Curtici, important punct de intrare în România pe calea ferată, să-l întâlnesc şi să-l cunosc pe renumitul frate Petru Trutza, vestitor neîntrecut al Cuvântului lui Dumnezeu, în principal, pe calea undelor radiofonice.

Ce m-a îndemnat într-acolo nu ştiu exact, dar ştiu că a fost mâna Dumnezeului Atotştiutor, care avea un plan binedefinit cu viaţa mea, cum are cu viaţa fiecăruia din copiii Săi.

Cum e obiceiul în bisericile noastre, fraţii şi surorile mai zăbovesc niţel la terminarea serviciului divin, pentru a se bucura de părtăşia creştină. Aşa şi eu, m-am strecurat până în apropierea fratelui Trutza, la ieşirea laterală din curtea bisericii din Curtici, umbrită de pomi stră-

vechi, şi... l-am abordat direct în limba engleză! M-am prezentat fratelui Trutza, care a fost surprins să poată conversa în limba ce îi devenise limba numărul unu de exprimare, respectiv engleza americană, şi care acum locuia în oraşul Hollywood, din sudul Floridei. Pentru a nu monopoliza discuţia ce o purtase înainte de sosirea mea cu ceilalţi fraţi şi surori de la biserica baptistă din Curtici, fratele Trutza, cu multă amabilitate, m-a invitat să vin din nou la Curtici în cursul săptămânii ce tocmai începuse, la rudele sale, din apropierea bisericii, unde era cazat domnia sa.

Continui azi, 2 decembrie şi-I mulţumesc Domnului pentru că nu a îngăduit să-mi pierd de tot vederea. Mulţumesc şi pentru gândurile exprimate de fratele Vasile Taloş pe blogul său. De asemenea, şi lui Titi Moga, pentru îndemnul de a continua mărturia. *Last but not least*, în ultimul, dar nu în cel din urmă rând ca importanţă, ţin să-i mulţumesc fratelui John Bonca, în casa căruia am început iniţial să-mi deapăn amintirile în vara lui 2008, care m-a inspirat să scriu. Mulţumesc, frate John.

Aşadar, m-am prezentat la Curtici, în casa sorei fratelui Trutza, unde dânsul m-a primit cu toată dragostea. Bineînţeles că toată starea noastră de vorbă s-a purtat în limba engleză. Din predica fratelui Trutza, rostită în duminica aceea la adunarea din Curtici, reţin, printre multe alte învăţături şi experienţe binecuvântate din viaţa şi activitatea fratelui Petru, desfăşurată pe tot globul, şi frumoasa istorioară pe care ne-a relatat-o despre un fiu risipitor, ce se întorcea acasă, după mulţi ani de pribegie, având nu puţine ezitări la perspectiva că tatăl lui l-ar mai primi înapoi cu aceeaşi dragoste ce o manifestase dintotdeauna. Aflând despre neliniştea fiului său, tatăl a aranjat să fie dispuse pe traseul urmat de trenul în care se întorcea fiul său flori şi mesajul: „Bine ai venit, fiul meu, acasă!“

Este şi mesajul încurajator de dragoste infinită cu care m-a primit înapoi în staul Mântuitorul meu Preaiubit, după căderea ce o avusesem în America, când m-am depărtat de El. După ce m-an pocăit, El m-a asigurat că toate păcatele mele, trecute, prezente şi viitoare, au fost iertate, fiind aruncate în fundul mării, că jertfa Lui e de ajuns de cuprinzătoare ca să mă ierte şi pe mine, după cum e scris:

Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nelegiuire (1 Ioan 1:19).

Oile Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc, şi ele vin după Mine. Eu le dau viaţa veşnică, în veac nu vor pieri, şi nimeni nu le va smulge din mâna Mea. Tatăl Meu, care Mi le-a dat, este mai mare decât toţi; şi nimeni nu le poate smulge din mâna Tatălui Meu (Ioan 10:27-29).

De aceea îţi spun: Păcatele ei, care sunt multe, sunt iertate; căci a iubit mult... (Luca 7:47).

Şi această strofă din cartea regretatului frate William MacDonald: *Odată în Cristos, pe veci în Cristos,* apărută în foileton pe Desculţi:

Ce acuze ar putea să-mi azvârle-n faţă
Pârâşul sufletului meu?
Le ştiu şi eu prea bine şi alte mii de rele;
Iehova nu găseşte însă niciuna.
– Samuel W. Gandy

Iată că te-am săpat pe mâinile Mele, şi zidurile tale sunt totdeauna înaintea ochilor Mei! (Isaia 49:16).

Am citit într-o carte, că şi în veşnicie Domnul nostru va purta semnele cuielor în palmele mâinilor Sale binecuvântate, ca semn veşnic al răscumpărării noastre eterne.

Aşa că, nu e locul meu acum să mă pronunţ în actuala dispută ce ţine pagina de titlu a blogurilor creştinilor din România de vreo două săptămâni încoace. Sunt alţii mai pricepuţi decât mine s-o facă.

Dar să reiau firul povestirii. După întâlnirea cu fratele Petru Trutza din anii '60, a doua oară când l-am întâlnit, împreună cu Maria de data asta, a fost în vara anului 1976, la locuinţa noastră din strada Theodor Aman nr. 11, din Bucureşti. Fratele ne-a făcut semn să ieşim în stradă, dându-ne de înţeles că pereţii apartamentului nostru „au urechi". Ajunşi în stradă, şi-a aşezat braţele pe umerii noştri, spunându-ne:

„Doru şi Maria: am sosit din America să vă invit să veniţi acolo, să mă ajutaţi, continuând lucrarea ce am început-o la Societatea Misionară Română. Voi veni la voi peste o săptămână, ca să-mi daţi răspunsul".

M-am uitat spre Maria, rostind apoi într-un singur glas:

„Frate Trutza, nu trebuie să aşteptaţi o săptămână, pentru că vă putem da răspunsul chiar acum. Suntem recunoscători să acceptăm invitaţia dvs. generoasă şi să ne încredinţăm Domnului cu privire la acest pas mare pe care-l urmează să-l facem".

Fratele Trutza s-a întors apoi în patrie, iar nouă nu veneam să credem felul minunat cum a lucrat Dumnezeu.

Dar, înainte de asta, fiind încă în anul şcolar 1974-75, am făcut cerere de transfer la Bucureşti, unde îmi era familia, însă, neaprobându-mi-se, am părăsit benevol postul de profesor titular unde fusesem repartizat, la Hunedoara. Întâmplător l-am întâlnit pe bulevardul Magheru pe domnul Sam Burgess, directorul biroului agenţiei britanice a liniilor aeriene British Airways, pe care îl cunoscusem cu prilejul unui banchet în onoarea unor oaspeţi britanici de rang înalt sosiţi în Bucureşti cu ocazia inaugurării zborurilor „Dracula", în colaborare cu Ministerul Român al Turismului, care mi-a făcut o invitaţie mai mult decât generoasă: să lucrez pentru el la biroul firmei de pe bulevardul Magheru. Cum oricum eram şomer, am acceptat pe loc şi s-a demarat procesul de angajare, după tipicul vestic. Am completat cererea, furnizând numele mai multor cunoştinţe din străinătate, care puteau da referinţe despre mine.

Contrar uzanţelor române, persoanele solicitate au dat cu toate referinţe foarte pozitive, astfel că Sam era, de-acum, sigur că voi lucra pentru el, oferindu-mi un salariu mai mult decât adecvat.

Dar mai rămânea un pârleaz de trecut, unul mai mult decât formidabil: avizul ODCD-ului (adică al Oficiului pentru Deservirea Corpului Diplomatic). Prezentându-mă personal la biroul cu pricina, nu am stat mult acolo. Aproape că am fost dat afară şi mi s-a vorbit pe un ton răstit, nepoliticos, de parcă eram mai rău decât un salahor. Nici vorbă să-mi aprobe! Erau cu toţii înţeleşi, după toate întâmplările avute cu Securitatea: nu mă mai puteam aştepta la niciun post respectabil, corespunzător cu pregătirea mea şi cu nota obţinută la examenul de

stat al Universităţii din Bucureşti, 10. Cu regret reciproc, i-am comunicat lui Sam decizia.

Mai târziu, în 1978, la Londra Sam îmi spunea ceea ce nu putea să-mi spună în România: el mă reperase încă de la dineul oficial de la restaurantul Bucur din Bucureşti, când fusesem interpret oficial al părţii române, traducându-i pe oaspeţii britanici. Pe lângă intuiţia sa, aşa-numitul său *gut feeling* că eram cinstit şi i-aş fi putut fi un subaltern „nevândut", păstrându-mi loialitatea faţă de el, contrastând cu celelalte angajate române ale biroului său din capitală, despre care domnul Burgess ştia precis că lucrau pentru securitate – în fond, le aruncase momeala ca în filmele de spionaj, convingându-se indubitabil că aveau alt şef: securitatea!

Şi astfel, la începutul anului şcolar 1975-76 mi s-a dat un post de profesor suplinitor de limba engleză tocmai la liceul de fizică atomică de la Măgurele, unde făceam naveta cam o oră cu autobuzul.

Ca să fie tacâmul complet, mi s-a oferit şi am acceptat şi un post suplimentar de profesor la şcoala tehnică post-liceală din aceeaşi localitate, pentru cursanţii din domeniul fizicii nucleare. Cum s-ar fi spus pe vremea aceea, „eram ca şi făcut"! Între timp, obţinusem o cameră de închiriat în apartamentul unui frate de la aceeaşi adunare pe care o frecventam şi eu, respectiv biserica baptistă din şoseaua Mihai Bravu, păstorită de fratele Vasile Taloş. Stăteam deci în Drumul Taberei la fratele Teodor Popa.

Fiind doar suplinitor, nu avem niciun cuvânt de spus în întocmirea orarului, astfel că aveam cam multe „ferestre" între orele de predare la clasele mele.

Cum mergeam într-o zi cu autobuzul spre şcoală, mă rugam şi-I spuneam Domnului cam aşa: „Doamne, Îţi mulţumesc pentru acest post de suplinitor, dar parcă prea mult timp pierd cu el, ajungând acasă doar seara. Dacă s-ar putea să-mi dai un alt post, în care să Te pot sluji cu mai mult folos. Însă facă-Se voia Ta în toate. Eu Îţi mulţumesc pentru că-mi porţi de grijă în chip aşa de minunat. Amin".

Nici nu am ajuns bine la liceu în ziua aceea, că Dumnezeu mi-a şi răspuns la rugăciune – în felul Său!

Urcând treptele spre cancelarie, am întâlnit o domnişoară, având la subsuoară catalogul clasei mele. În chip caracteristic, am înţeles pe dată ce s-a întâmplat: că nu mai eram profesor la liceul de fizică atomică! Postul meu de suplinitor fusese transformat în post de profesor cu titulatură, eu fiind pus în faţa unui fapt împlinit, fără a mai avea drept de apel. Intrând în cancelarie, am fost înconjurat de-acum de foştii mei colegi, care şi-au exprimat regretul, spunându-mi că soţia fusese informată deja, aşa că nu trebuia să-mi fac probleme la întoarcerea acasă.

Mi-a mai rămas să-mi iau rămas bun de la şcoala tehnică, unde atât directorul, cât şi cursanţii au stăruit de mine să rămân în continuare, mai ales că se legaseră de mine, poate şi pentru că nu folosisem manualele insipide ale Ministerului Învăţământului, ci metoda proprie de predare. Cu părere de rău însă a trebuit să spun „nu" ofertei lor amabile, mai ales directorului, care mi-a promis un post plin. Nici acum nu ştiu dacă am procedat bine, rupând-o definitiv cu varianta Măgurele.

Ducându-mă din nou la inspectoratul de învăţământ din capitală, am solicitat un post de profesor suplinitor la una din şcolile din capitală, nemaiexistând posturi bune pentru profesorii suplinitori la aproape două luni de la începerea anului şcolar. Aşteptând să fiu primit la tovarăşa inspectoare, aflându-mă în camera secretarei, am asistat, fără să vreau, la o convorbi-

re telefonică pe care a purtat-o secretara cu cineva de la liceul de muzică George Enescu, din Strada Lemnea, colţ cu strada sau calea Victoriei. Astfel când am intrat la doamna inspectoare şi mi s-a oferit să o suplinesc pe o profesoară ce urma să lipsească de la catedra unei şcoli din Colentina pe timp de cinci luni, timp în care ea intrase în concediu de maternitate, eu am spus că aş dori să iau, în schimb, postul de suplinitor la liceul George Enescu, ce tocmai devenise vacant, datorită îmbolnăvirii unei respectabile profesoare mai în vârstă, După ce s-a informat de la secretară că, într-adevăr, lucrurile erau aşa cum le-am descris, doamna inspectoare m-a sfătuit totuşi să iau postul din Colentina, doamna profesoară de la Liceul de Muzică urmând să revină din concediul de boală după un scurt timp şi astfel, mi s-a spus, rămâneam iar şomer.

Un sentiment de abandon, o chemare interioară m-a făcut să insist să mi se dea postul de la liceul de muzică.

Asta se întâmpla vineri. Sâmbătă o surpriză mare: soţia depusese cu mult timp în urmă cerere la ICRAL pentru acordarea unei locuinţe personale ca angajată a Institutului de Genetică de la Grădina Botanică. Au trecut anii, şi autorităţile nu păreau înclinate să-i satisfacă cererea. Până în acea toamnă a anului 1975, când deodată au anunţat-o pe Maria că cererea ei a fost rezolvată favorabil, acordându-i-se un apartament într-o casă mare de stil vechi, de pe strada Theodor Aman, la câţiva paşi de catedrala Sfântul Iosif.

Iar duminică – ce să vezi – o altă surpriză: un frate englez, reporter la BBC, a sosit în România expres ca să afle răspunsul nostru la invitaţia ce ne-o făceau fraţii din vest să emigrăm. Cum şi soţia, deşi îi apăruse numele în calitate de co-autoare pe câteva cărţi de prestigiu în domeniul geneticii, publicate în străinătate, şi-şi desfăşura în continuare activitatea ca geneticiană, în cadrul colectivului condus de profesorul Petre Raicu, factorul principal în dezvoltarea geneticii în România, i s-a refuzat încheierea procesului de acordare a doctoratului, pe motiv că nu era şi nici nu intenţiona să devină membră a partidului comunist. În plus, cum aţi putut afla din episoadele anterioare, tratamentul acordat subsemnatului nu a fost cu nimic mai bun. Ni se refuzase, astfel, accesul la cultură şi la un post corespunzător cu pregătirea noastră profesională.

Luni m-am prezentat la noul loc de muncă, liceul de muzică George Enescu. Plecând de la noua noastră locuinţă, de pe strada Theodor Aman, am făcut doar cincisprezece minute până la liceu, mergând pe jos, la pas lejer. Tot de la noua locuinţă, mergând pe bulevardul Ştirbei Vodă, având în stânga Parcul Cişmigiu, iar în dreapta strada Nuferilor, ajungeam în doar alte zece-cincisprezece minute până la Seminarul Baptist de pe strada Berzei 29, unde mi se oferise post secundar de limba engleză şi română.

Ultima încercare de racolare

Derulez în urmă scurgerea timpului la momentul în care locuiam în apartamentul fratelui Teodor Popa din Drumul Taberei şi funcţionam ca profesor de engleză la liceul de fizică atomică din Măgurele. Într-o dimineaţă, venind de la magazinul de lapte, pare-mi-se, am dat în bucătărie peste un domn, care mă aştepta, încercând să ne convingă pe Maria şi pe mine că ar fi fost un coleg de-al tatălui, de la serviciu, venit la cursuri de perfecţionare în Bucureşti! Ce gogoaşă, mi-am zis!

„Vă rog prezentaţi-mi mandatul de arestare“, l-am luat eu din scurt pe domnul respectiv.

Neaşteptându-se la reacţia aceasta, cetăţeanul m-a poftit să ieşim în parcul din faţa blocului, spunându-mi că asupra mea nu mai planează nicio acuzaţie, că urmărirea penală a lui Ţon se încheiase. Arătând spre blocul în care locuiam şi, evident, referindu-se la condiţiile modeste în care trăiam, mi-a dat de înţeles că depinde de mine să ofer condiţii de trai mult superioare soţiei şi copilului nostru, David.

Iarăşi m-a lăsat să înţeleg că îmi cunoaşte foarte bine istoria. Apoi m-a asigurat că acum mi s-a aprobat cererea de a lucra la biroul British Airways, dar că ei aveau ceva mai bun pentru mine.

„Vă stau la dispoziţie cu traduceri din şi în limba engleză“, i-am răspus eu.

„O, domnul Moţ, pentru munca aceasta avem destui colaboratori! Sunteţi mult prea valoros ca să vă folosim numai pentru asta. Tovarăşul Fleancu de la ONT a greşit când v-a cerut să vă lăsaţi de credinţă. Vedeţi, prietenului dvs. englez, Alan Scarfe, nu i-a cerut nicio autoritate din ţara sa să se lase de credinţă. Dimpotrivă, el îşi slujeşte patria chiar şi în România, servind serviciile engleze de specialitate. Dumneavoastră de ce n-aţi face la fel ca un bun cetăţean român, care vă iubiţi patria, nu-i aşa? Sunteţi în măsură să ne ajutaţi, prin cunoştinţele dvs. de engleză, primite la şcolile patriei, prin pregătirea deosebită care o aveţi“.

Nu era tocmai aşa, primisem engleza în dar de la Dumnezeu, fiind ajutat de oameni ai Săi, cum a fost sora Baika, dar, treacă-meargă, am lăsat afirmaţia sa fără răspuns.

L-am rugat pe domnul respectiv să elucideze puţin, concret, ce se aştepta de la mine. Şi mi-a spus:

„Vă vom trimite în Anglia, unde veţi putea trece drept englez – de această capacitate ne-am convins! – şi mai departe vă vom spune ce aveţi de făcut. Numai să acceptaţi oferta noastră!“

Dându-mi seama de pericolul de a continua discuţia cu ofiţerul de securitate, am căutat s-o curm cât mai repede cu putinţă, motivând că, în pofida aparenţelor, Dumnezeul în care cred nu-mi permite să-mi vând fraţii de credinţă. Apoi m-am pregătit să plec, ca să nu se îngrijoreze soţia.

Ca la oferta din parcul Cişmigiu din anul 1974, mi-a spus că ei nu acceptă un nu categoric din partea mea, ci-mi acordă timp de gândire o săptămână, urmând să ne întâlnim la aceeaşi oră, în acelaşi parc. Şi, bineînţeles, m-a avertizat că din clipa aceea deţineam un secret de stat, pe care nu aveam voie să-l divulg, nici măcar soţiei ori părinţilor, în caz contrar făcându-mă pasibil de rigorile legii.

Dar eu, de cum m-am întors acasă, i-am relatat în amănunt Mariei întâlnirea cu aşa-zisul „coleg de serviciu“ al tatălui meu, venit în capitală la „cursuri de reciclare“ – ce legendă năstruşnică, cusută cu aţă alb, poveste numai bună de adormit copiii! De altfel, Dumnezeu îi descoperise soţiei identitatea reală a „înaltului oaspete“, Maria susţinându-mă tot timpul în rugăciune.

Apoi i-am informat imediat pe tatăl meu şi pe păstorul meu, Taloş Vasile, aruncând-mi în aer toate podurile, cum s-ar spune, ca nici dacă aş vrea, să nu mai pot să mă răzgândesc.

Aşadar, suntem în anul şcolar 1975-76, la vreo două luni de la începerea sa, când m-am

prezentat la liceul de muzică George Enescu, de pe strada Lemnea. Prima oră care am ţinut-o a fost la clasa a noua A, la parter. Intrând în clasă, m-a întâmpinat o scenă de mare veselie, oricum, de hărmălaie, ce numai a şcoală nu aducea! Vreo doi-trei elevi erau în curs de a sări pe ferestrele clasei, în râsetele şi încurajările ceilalţi colegi.

Nu mi-am putut suprima un zâmbet ironic, la colţurile gurii, gest ce nu a trecut neobservat de inteligenţii tineri, care se obişnuiseră cu libertatea prilejuită de îmbolnăvirea respectabilei şi vârstnicei lor profesoare pe care, chipurile, venisem s-o suplinesc.

Nu mai reţin toate testele la care m-au supus noii mei elevi, proveniţi mai toţi din familii privilegiate de bucureşteni. Reţin doar unul: încercarea lor de a mă pune la punct, intimidându-mă, dacă vor putea, prin conversaţia lor într-o engleză colocvială, de un nivel mult superior cunoştinţelor pe care le-ar fi putut obţine un elev, chiar premiant, studiind doar manualul politizat şi insipid, furnizat de autorităţile comuniste. Mulţi dintre elevi, am aflat mai târziu, erau odraslele unor personalităţi de seamă din România, ce-şi petrecuseră vacanţele în compania părinţilor lor, în diverse oraşe ale Europei de vest. Bunăoară, „capul răutăţilor" – eufemism pentru un tânăr foarte ager la minte, sofisticat şi, evident, un adevărat muzician – era fiul dirijorului corului Madrigal, Constantin Marin, devenit, între timp, el însuşi, Ion Marin, un celebru dirijor la academia Chigiana din Siena, locuind în prezent în Elveţia, ca cetăţean austriac.

Şi aşa, pornind de la această joacă nevinovată de copii, am continuat să le vorbesc elevilor mei numai în engleză, obicei pe care l-am extins şi la celelalte clase la care predam, inclusiv cele de curs primar. Dumnezeu m-a făcut plăcut acestor tineri, pe care i-am câştigat, devenind prietenul lor, făcându-le lecţiile de engleză cât mai plăcute, aducând la clasă materiale diferite de cele cuprinse în programa şcolară, cu exerciţii, jocuri şi situaţii prin care căutam să aproximez predarea într-o şcoală get-beget engleză. Dacă mi-amintesc bine, l-am avut ca model pe renumitul şi talentatul actor american de culoare, Sidney Poitier, protagonistul filmului britanic *To Sir, With Love* (1967). Mi-am adus aminte atunci de sfatul doamnei profesoare Iercan, de la liceul Ioan Slavici din Arad, respectiv că trebuie să mă mulţumesc cu engleza de Iaşi, deoarece la Bucureşti sunt unii copii pregătiţi de mici în limba engleză şi s-ar putea să nu reuşesc acolo!

Disciplina n-a mai fost o problemă pentru elevii clasei a 9-a A, căreia le-am devenit şi diriginte, nu după mult timp, când profesoara pe care o suplineam s-a retras la pensie. În şedinţele profesorale, ţinute în amfiteatrul şcolii (numărul profesorilor îl egala pe cel al elevilor), colegii mă rugau să le împărtăşesc şi lor secretul prin care am reuşit să-i fac pe elevii cu cele mai multe probleme să devină, deodată, cuminţi ca mieluşeii. Dădeam din umeri, neştiind să exprim în cuvinte metoda adoptată, decât faptul că Dumnezeu era cu mine şi mă făcea plăcut tinerilor mei studenţi, pe care îi tratam ca pe oameni maturi, ca pe adevărate personalităţi în devenire, iar nu ca pe nişte roboţi. În plus, îi apăram în faţa unor profesori – din fericire liceul George Enescu nu avea decât vreo doi dintre aceştia – retrograzi sau cum să le spun. De pildă, câtă muncă de lămurire a trebuit să duc cu profesorul de matematică, să nu-mi lase corigent un elev, de altfel foarte talentat, la vioară. Mi se părea o crimă să-l lase repetent pe un adevărat geniu, ce avea să aducă glorie muzicii româneşti.

Un caz mai dificil, pe care mărturisesc neputinţa mea de a-l fi rezolvat onorabil, era pro-

fesoara de ştiinţe naturale, care se lega de o elevă, ce provenea dintr-o familie de credincioşi, culmea fiind că aceasta era elevă fruntaşă şi la învăţătură, şi la purtare! Singurul ei „defect" era credinţa în Dumnezeu!

Nu a trebuit să-mi fac probleme însă, deoarece colegii profesori, deşi prudenţi faţă de profesoara de ştiinţe naturale, tacit o sprijineau pe eleva respectivă.

Era să uit: mai erau două colege profesoare de limba engleză, dintre care una, al cărei nume nu mi-l mai amintesc acum, era pusă pe scandal. Nu ştiu cum a aflat de obiceiul meu de a le pune la dispoziţia elevilor mei materiale atractive, provenite din străinătate, cum ar fi *New Concept English, First Things First*, de L.G. Alexander şi altele. Ceea ce era şi mai grav, în ochii stalinistei profesoare – culmea de limba engleză! – era faptul că-i introdusesem pe elevii mei în cultura viitoarei mele patrii, învăţându-i cunoscute melodii americane, cum ar fi *Yankee Doodle Dandy*, ce încă mai putea fi auzită de ascultătorii postului de radio Vocea Americii. Emisiunile acestui post se mai deschideau încă pe fundalul acestei melodii, în primii ani după angajarea mea la acest post de radio, până când conducerea sa a încăput pe mâinile unor adepţi ai „corectitudinii politice", ce au curăţat aproape toate emisiunile de patina americană ce dădea culoare acestui post de radio cu adevărat american!

Iarăşi, profesoara respectivă a pierdut terenul în faţa majorităţii profesorilor, ce erau oameni cu o cultură vastă, fiind, în primul rând, domni şi doamne, în adevăratul sens al cuvântului. Bunăoară, şcoala era condusă, pe lângă cei doi directori adjuncţi, de Doamna Cameniţă, care, cel puţin cât am funcţionat eu acolo, în 1975-76, a invitat un cor american din cadrul schimburilor culturale româno-americane (schimburi ce erau însă doar într-un singur sens!) „Ambasadorii Prieteniei" la care m-am referit în episodul 13.

În vara anului 1976, terminându-mi-se stagiul de profesor suplinitor, am încetat să mai frecventez această şcoală, ce-mi va rămâne cea mai frumoasă experienţă din scurta mea carieră de profesor în sistemul românesc. Aveam să primesc scrisori în care elevii, dezolaţi de faptul că i-am părăsit, mă rugau insistent să revin la clasă. Ulterior chiar doamna Cameniţă, aflând de demisia mea, a intervenit, ca să fiu reprimit, ca profesor cu normă întreagă. Dar totul era în zadar. Zarurile fuseseră aruncate, prin oferta ce ne-o făcuse fratele Trutza în vara anului 1976.

Am început anul şcolar 1976-77, ajungând în cartierul bucureştean îndepărtat Colentina, de data aceasta la o şcoală generală obişnuită, neavând nimic din strălucirea liceului George Enescu. Nu aveam să rămân în acest post multă vreme.

Pe 18 septembrie 1976 ni s-a născut al doilea copil, o drăgălaşă de fetiţă, Esther Elizabeth Motz, ce acum este în Cer, la Tatăl ceresc.

Fratele Trutza ne dădea mereu telefon din Florida, nerăbdător să ne întrebe când venim; însă noi nici nu depusesem încă actele de plecare definitivă din ţară! Într-un fel, deşi credeam în oferta ce ne-o făcuse fratele Trutza, eram, totuşi, într-o inerţie, parcă fiindu-ne lehamite să ne angajăm în ceea ce anticipam că va fi o bătălie crâncenă. Cum să demarăm procesul? Să ne părăsim ţara natală? Ni se părea straniu. Până într-o zi de joi, când după ce ne-am rugat, am simţit o linişte deplină cu privire la această acţiune temerară.

M-am deplasat pe jos la biroul de paşapoarte de pe strada Nicolae Iorga, la mică distanţă

de locuinţa noastră. Spre mirarea mea, nu mai era nimeni la acest birou. S-a deschis o ferestruică şi o voce m-a întrebat direct:

„Ce doriţi?“

Luat prin surprindere, am spus adevărul, fără ocolişuri:

„Vreau să plec definitiv din România“, după care am tăcut, fiindu-mi teamă că voi fi arestat imediat!

Nu s-a întâmplat însă aşa, ci domnul de la ghişeu, fără să scoată un cuvânt, s-a întors pe călcâi, alegând un vraf de hârtii – aveam să aflu că acestea se numeau „formularele mici“ – pe care mi le-a înmânat, ordonându-mi mai mult decât rugându-mă să le completez integral.

După care paravanul de lemn al ghişeului s-a închis la loc. Ulterior aveam să aflu că joia era ziua programată pentru fericiţii solicitanţi cărora urma să li se dea paşaportul, la capătul a ceea ce avea să se dovedească şi în cazul nostru un proces anevoios, de adevărată măcinare a nervilor.

La şcoala generală din Colentina, pentru prima dată în anul acela mi s-a cerut să aduc adeverinţă de la şcoala unde predam cu normă parţială, o chestiune de pură rutină pentru cei mai mulţi colegi, nu însă şi pentru mine. Fiind întrebat unde mai predau limba engleză, am răspuns fără ezitare:

„Seminarul Teologic Baptist“, după care s-a lăsat o tăcere stânjenitoare.

„Aşteptaţi, vă rog, aici, că pentru asta trebuie să cer aprobarea tovarăşei directoare“. Şi dusă a fost, lăsându-mă să aştept vreo jumătate de oră!

Într-un târziu, a reapărut secretara, care mi-a comunicat că sunt aşteptat în cabinetul directoarei.

Prezentându-mă acolo, am fost întâmpinat de trei doamne: directoarea, secretara de partid pe şcoală, şi a treia, care nu mai ştiu ce pălărie purta.

Avuseseră timp să se pregătească de ceea ce credeau simpaticele dudui că va fi doar o formalitate, eu doar predând la Seminarul Baptist, nefiind eu însumi – nu-i aşa? – credincios baptist.

Aflând însă că eram eu însumi credincios baptist, doamnele şi-au ascuţit săbiile, pregătite de o bătălie de combatere a religiei, negreşit, cu scopul de a mă readuce la „calea dreaptă“!

Mi-a fost jenă în faţa acestor doamne, de altfel, cumsecade, dar argumentele cu care fuseseră învăţate să mă combată erau de-a dreptul puerile, putând fi lesne combătute şi de un elev de clasa a şaptea al şcolii duminicale, darmite de un credincios bine informat, cu un volum impresionant de traduceri la activ, printre care şi *Originea omului, destinul omului*, de A. E. Wilder-Smith.

Stimabilele doamne, care se vede treaba că-şi făceau doar datoria, necrezând o iotă din ceea ce afirmau, mi-au spus, la urmă:

„Domnul Moţ, ne lăsăm păgubaşe, dându-ne seama că sunteţi un credincios prea convins ca să sperăm că vom reuşi să vă înduplecăm să vă schimbaţi poziţia. Avem sarcina de a vă informa că vă stau înainte două opţiuni. Una, să persistaţi în convingerile dvs. religioase, în care caz va trebui să înaintăm situaţia dvs. secţiei de învăţământ, căci ordinele venite de la tovarăşul preşedinte Ceauşescu sunt clare: nu vom permite niciunui sectant să funcţioneze ca profesor. În acest caz, vor urma şedinţe publice de „demascare“, după care vi se va desface

contractul de muncă şi de plecat tot veţi pleca, dar cu tinichele de coadă.

Sau, în cadrul variantei a doua, pe care sincer v-o recomandăm, va daţi singur demisia fără se precizaţi motivul".

Am optat pentru varianta nr. doi, atrăgându-mi ulterior regretul unui lider baptist, ce studiase la Oxford, care ar fi afirmat: „Ce mare greşală a făcut Doru, când putea să-i apară poza pe copertele revistelor *Time* sau *Newsweek*, cu notorietate mondială!"

Când m-am prezentat la secţia de învăţământ de care aparţineam s-a uitat la mine inspectorul ca la un om care nu e întreg la minte. Auzi, să-şi dea demisia din postul de profesor tocmai în capitală, când alţii ar fi dat aproape orice, ca să prindă acest post atât de râvnit!

Lunile treceau cu greu şi „formularele mari", semn definitiv că cineva era pe punctul de a pleca din ţară, întârziau să apară.

Apoi a urmat cutremurul din ziua de vineri 4 martie 1977, de la ora 9:20 seara. Venind de la biserică, tocmai mă despărţisem de fratele Aurel Popescu, în dreptul sediului central CEC din calea Victoriei, fredonând populara melodie „Whatever will be will be..." (*Ce va fi va fi*, sau în spaniolă *Que Sera Sera*). După câteva minute, am urcat în autobuzul care urma să mă ducă în piaţa Palatului, în apropiere de casă. Dar în clipa următoare, autobuzul a început să se clatine, oprindu-se, pentru ca pasagerii să se poată da jos. Am zărit un bloc mare de lângă magazinul universal de pe Calea Victoriei prăbuşindu-se într-un morman de moloz. Oameni îngroziţi îngenuncheau în mijlocul străzii, rugându-se cu mâinile ridicate spre cer, implorând mila şi îndurarea lui Dumnezeu. Mergând pe jos pe calea Victoriei spre piaţa Palatului, am văzut scene apocaliptice de groază, cu oameni în pijama, ce reuşiseră să se salveze din calea prăpădului, nemaiîndrăznind să se întoarcă la locuinţele lor, chiar în clădirile rămase în picioare.

Gândul mi-a zburat imediat la buna mea soţie, Maria, ce rămăsese acasă. Mi-a povestit ulterior cum Domnul trimisese un somn adânc peste David şi Esther, încât aceştia au dormit pe timpul cutremurului. Intrarea în clădire era blocată de moloz, dar înăuntru am găsit pace deplină. Ne-am luat pături şi haine groase şi am ieşit în parcul Cişmigiu, unde ieşiseră şi alţi bucureşteni, de la care am putut audia postul de radio Europe Liberă, care transmitea live.

Tot în iarna lui 1977, probabil pe la sfârşitul lunii februarie, a avut loc congresul baptiştilor români. Ca profesor la seminar, am fost şi interpret la Uniunea Baptistă. În această calitate, ne-am deplasat împreună cu fratele Ţunea Ioachim şi Nicolae Covaci şi cu domnul Sorin de la departamentul cultelor la aeroportul Otopeni, ca să-i facem primirea fratelui Arsenie Lucaci din Detroit, SUA. În holul hotelului Ambasador, domnul Sorin m-a rugat să-l ajut pe fratele Lucaci să-şi ducă bagajul în cameră. În lift, am îndrăznit, spunându-i cazul meu, că nu primesc formularele mari pentru emigrare, ştiind că domnia sa urma să aibă convorbiri cu oficialităţile române şi rugându-l să intervină în numele nostru. Mi-a promis ca o va face, dar m-a întrebat de ce mă duc la fratele Trutza? De ce nu vin, mai degrabă, la el, la Detroit? I-am spus că fratele Trutza m-a invitat primul şi, ca urmare, n-am de ales. Mi-a spus că-mi respectă alegerea, promiţând să mă ajute, totuşi. Şi, într-adevăr, până nu se înapoiase fratele Lucaci în patrie, am fost chemat la serviciul de paşapoarte şi mi s-au înmânat formularele mari.

Completând de urgenţă aceste formulare şi predându-le la serviciul paşapoarte, am început să vindem lucrurile din casă, aşteptându-ne să plecăm cât de curând. Lucrurile trenau însă. În dimineaţa zilei de 2 iunie 1977, am avut o stare de vorbă mai îndelungată cu Domnul,

căruia I-am spus cam aşa: „Doamne, Tu ne-ai răspuns şi ne-ai călăuzit până aici. Dar iată că autorităţile amână să ne dea răspunsul. Dacă totuşi ne-am înşelat, şi nu e voia Ta să plecăm din ţară, atunci ne vom supune voii Tale. Dacă, dimpotrivă, Tu ne arăţi că vom pleca din ţară, dă-ne, Doamne, un semn clar să ştim şi să avem răbdare să aşteptăm".

Apoi, până ce nu m-am sculat de pe genunchi, am primit îndemnul să deschid cartea *Daily Light, on the Daily Path*, cu texte din Biblie pentru lectura zilnică, dimineaţa şi seara, la data aceea de 2 iunie. Versetul pe care l-am citit din versiunea Living Bible, în care era redactată cartea, era din Mica 2:10: „Up! Go away! This is no more your land and home" („Sus! Plecaţi! Aceasta nu mai e ţara şi casa voastră"). Wow! Nu se putea răspuns mai direct la rugăciune!

În zilele următoare, văzând că nu primesc răspunsul, conform textului clar ce îl primisem din Cuvânt în 2 iunie, am luat-o pe Maria şi împreună ne-am deplasat la alt birou guvernamental, solicitând o audienţă cu un general, care ne-a spus că în ziua de 2 iunie cazul nostru fusese analizat şi s-a decis că nu avem motive întemeiate să fim lăsaţi să părăsim ţara. Atunci m-am trezit spunându-i domnului general:

„În data de 2 iunie, Dumnezeu ne-a spus că vom părăsi ţara. Noi ne încredem în acest Dumnezeu, care ne va scoate din ţară cu braţ întins, cu mână tare". Şi am plecat imediat, de frică să nu fim arestaţi.

Am primit apoi un telefon de la hotelul Intercontinental, de la fratele Curtis Nims, pe care îl mai întâlnisem de câteva ori în Bucureşti. Dânsul mi-a comunicat la telefon că venise special pentru mine, şi că era pregătit să meargă la forurile cele mai înalte, întrebându-le de ce nu ne dau drumul să plecăm. Mi-a precizat că fiul său făcea parte din delegaţia condusă de preşedintele Carter, care era atunci în capitala Finlandei, Helsinki, pentru a semna acordurile de la Helsinki. Domnul Nims avea nevoie de asentimentul nostru pentru a pune problema atât de tranşant în faţa autorităţilor române, întrucât, cine ştie, puteau să reacţioneze violent la un astfel de ultimatum.

Dar, până să ajung eu la Intercontinental, am fost împiedicat de un individ în haine civile, astfel că nu m-am mai întâlnit cu Curtis Nims, ducându-mă, în schimb, acasă, unde la scurt timp am primit un telefon de la biroul de paşapoarte, prin care eram anunţat să mă prezint pentru achitarea taxei de ieşire din ţară!

De bucurie, mi-a pierit graiul, încât cetăţeanul de la celălalt capăt al firului a vrut să se asigure că mai sunt pe recepţie.

Într-o jumătate de oră, eram cu paşapoartele în mână, fiind avertizaţi să nu vorbim împotriva statului român, odată ajunşi în America!

Fac o paranteză aici: În 1978, locuind în Glendale, California, am întreprins un turneu de o lună în Marea Britanie. S-a dovedit că avertismentul primit la primirea paşaportului nu fusese o vorbă în vânt. Nu ştiu exact cum am fost contaminat, înainte de plecare de acasă, ori pe avion, dar peste tot în Anglia am avut o stare depresivă, încât doream să-mi iau viaţa, ca să scap de coşmar. Efectul puternicului drog a continuat destulă vreme, chiar după revenirea acasă. Nu ştiu ce m-aş fi făcut, dacă nu ar fi fost Maria, care să mă înconjoare cu dragoste şi cu rugăciuni!

Înainte de a pleca din România, am trecut pe la fratele Aurel Popescu, pentru a-mi lua rămas bun. Acolo era un tânăr domn, ce purta barbişon. Aflând cine sunt, s-a bucurat mult, spunându-mi că pretutindeni prin ţară auzise de mine. Apoi mi-a dat un număr de telefon, rugându-mă să sun la acest număr de îndată ce vom sosi în Statele Unite. Atât şi nimic mai mult!

Nu am găsit bilete la compania americană Pan Am mai devreme de 3 august. Sora Peştenaru din Detroit, care era în Bucureşti atunci, ne-a împrumutat 100 de dolari, să avem bani de cheltuială pe drum.

Şi astfel, în dimineaţa zilei de 3 august 1977, însoţiţi de multe rude, de fraţi şi surori care veniseră să ne petreacă la aeroportul Otopeni, am trecut de partea cealaltă, în zona neutră, înainte de a ne îmbarca pe avionul ce urma să ne ducă până la Frankfurt, Germania de Vest, de unde urma să ne îmbarcăm pe avionul Boeing 747, cu care aveam să traversăm oceanul.

După ce am plâns, luându-ne rămas bun de la iubiţii pe care-i lăsam în urmă, trecând de cealaltă parte, copilul nostru cel mare, David, care avea doi ani şi jumătate, a avut o ezitare, uitându-se în spate la cei pe care-i lăsam în urmă, parcă nehotărât dacă să plece spre o altă lume sau nu. Dar, fiind strigat de noi, ni s-a alăturat şi astfel am urcat în avion.

Episodul 16:
„Şmecherie americană“

Dimpotrivă, fiţi buni unii cu alţii, miloşi, şi iertaţi-vă unul pe altul, cum v-a iertat şi Dumnezeu pe voi în Hristos (Efeseni 4:32).

Continui istorisirea felului cum a lucrat Dumnezeu în viaţa noastră cu momentul fericit, al îmbarcării pe avionul cursei Pan Am, dar şi cel trist al despărţirii de toţi cei dragi ai noştri, de familie şi de fraţi.

Când avionul a făcut escală la Belgrad, nu m-am simţit încă în largul meu – eram tot în lagărul comunist, deşi de o nuanţă diferită, mai îndulcită decât cea din România. Abia la Frankfurt, Germania de Vest, am respirat mai uşurat. Privind jos din avion, am văzut cu uimire vehiculele care, mi se părea că se deplasau cu o viteză ameţitoare pe autobahn. Era doar o avanpremieră la ceea ce aveam încă să vedem în ziua aceea lungă, nesfârşită, de trei august 1977. Dar Domnul mi-a adus aminte de o altă ţară, pe care o vom vedea în curând, prin harul Său, privindu-L cu încântare pe Cel ce ne-a răscumpărat, prin Sângele Său scump: *Ochii tăi vor vedea pe Împărat în strălucirea Lui, vor privi ţara în toată întinderea ei* (Isaia 33:17).

La Frankfurt ne-am îmbarcat pe un avion ce mi s-a părut (şi aşa şi era) de-a dreptul uriaş: jumbo jet-ul Boeing 747 al companiei Pan American. Ce bine că Domnul le-a dăruit un somn adânc celor doi copilaşi ai noştri, David şi Esther! Maria, ca o mamă iubitoare, s-a jertfit total pentru ei, în timp ce eu mă delectam cu un roman al Agathei Christie! La New York era tot zi, unde am completat formalităţile de intrare în America. Aveam toate actele în regulă, inclusiv testele medicale, făcute în ţară, care dovedeau că nu sufeream de nicio boală ce ne-ar fi barat intrarea în America.

După aceea, am făcut o incursiune prin aeroportul, ce mi se părea un adevărat oraş, ignorând nevoia de a sta lângă Maria şi a o ajuta cu copiii, lăsând tot greul asupra ei!

După un timp, ce trebuie să i se fi părut Mariei o veşnicie, am reapărut, aflând că pentru următoarea porţiune a zborului, trebuia să ne deplasăm la un alt aeroport, La Guardia, urmând să ne îmbarcăm pe un avion al companiei Eastern, cu destinaţia Fort Lauderdale, Florida.

Totul ni se părea uriaş în America, inclusiv taxiul companiei Yellow Cab, cu care ne-am deplasat la cel de-al doilea aeroport.

După vreo două-trei ore de zbor, soseam, în sfârşit, la destinaţie, cum spuneam, pe aeroportul Fort Lauderdale, situat la numai câteva mile sud de oraşul Hollywood.

Oraşul Hollywood, la nord de Miami, ca de altfel întreaga Floridă, era şi este o grădină minunată a lui Dumnezeu, cu vegetaţie luxuriantă, cu spaţii verzi şi climă subtropicală. Încercăm că ne imaginăm cum va fi fost în Grădina Eden, dar şi cum va fi în Mileniu, când… *pustia şi ţara fără apă se vor bucura; pustietatea se va veseli, şi va înflori ca trandafirul; se va acoperi cu flori, şi va sări de bucurie, cu cântece de veselie şi strigăte de biruinţă, căci i se va da slava Libanului, strălucirea Carmelului şi a Şaronului. Vor vedea slava Domnului, măreţia Dumnezeului nostru* (Isaia 35:1-2).

Ne aştepta totul pregătit cu grijă de fratele şi sora Trutza: două apartamente din care se făcuse unul singur, la 1629 Madison Avenue, nu departe de *Young Circle*. Vă spuneam că totul părea şi era, de fapt, uriaş, în comparaţie cu ce lăsasem în ţară, inclusiv frigiderul înţesat de bunătăţi şi, bineînţeles, fratele Trutza, nedezminţindu-şi proveniența din Curtici, patria celor mai buni pepeni verzi sau *lubeniţe*, cum li se spune în limbaj ardelenesc; ei bine, dânsul ne pusese la rece din timp cea mai mare lubeniţă ce o găsise! Apă rece de la frigider, doar să pui paharul să ţi-l umple – şmecherie americană, cum o numea sora Trutza, o americancă get-beget, care vorbea surprinzător de bine limba română, mă rog, cu un uşor accent ardelenesc! O mulţime de alte „şmecherii americane" aveam să descoperim, şi încă mai descoperim şi acum după mai bine de 33 de ani, în această ţară binecuvântată de Dumnezeu!

Clădirea de apartamente în care locuiam era ocupată aproape în întregime de români proveniţi din Banatul yugoslav.

„Mami, vreau acasă!"

Seara târziu, David a început să se tânguiască sfâşietor: „Mami, vreau acasă, vreau acasă!" Din fericire (sau nefericire?) acasă al nostru, al tuturor, era acum irevocabil rămas în urmă, la mii de kilometri depărtare, aceasta fiind acum patria noastră! A doua zi, vecinii încă nu-şi reveniseră din puternicele emoţii ce le răscoliseră fiinţa! Ne-au povestit cum li se umpluseră ochii de lacrimi la strigătul deznădăjduit al copilului nostru cel mare.

Frânţi de oboseală cum eram, am adormit, într-un târziu, când în România era deja dimineaţa zilei de joi, 4 august 1977, ziua de naştere a tatălui meu. În timpul nopţii, cu cearşaful ud de transpiraţie, m-am mutat dintr-una din multele încăperi ale apartamentului în camera de zi, unde Maria cu Esther şi cu David, se culcaseră direct pe mochetă în apropiere de aparatul de aer condiţionat, ce era dat la maximum, şi tot mi se părea insuportabil de cald!

Ca într-un veritabil roman de aventuri, până ce nu se sculaseră copiii, am ieşit în oraş să fac cunoştinţă cu „băştinaşii". Am intrat la un magazin obişnuit, numit *drug store*, ce avea de toate, unde am rămas vreo două ore. Din banii împrumutaţi de la sora Peştenaru, am făcut prima achiziţie, o altă şmecherie americană – un aparat fotografic de tip Polaroid ce scotea pozele pe loc. Sper să găsesc într-o zi primele poze făcute în America anului 1977.

A venit şi prima duminică petrecută la biserica Sheridan Hills Baptist Church – o altă experienţă unică pentru nişte români sosiţi nu doar din Europa de Est, dar de pe alt continent cu totul şi cu totul diferit. Biserica, pe lângă *auditorium*-ul somptuos, era compusă dintr-un complex de clădiri şi săli menite să găzduiască multiplele activităţi ce se desfăşurau nu numai duminica, dar şi în restul săptămânii, o perfectă întruchipare a expresiei din Faptele Apostolilor: *erau nelipsiţi de la adunare*.

Lăcaşul propriu-zis de închinăciune, mai ceva decât orice sală de spectacole pe care o văzusem în România, era dispus în semicerc, în faţă având scena cu corul şi amvonul de unde predica pastorul Billingsley. Deodată am fost strigaţi să păşim în faţă, în lumina puternică ce însoţea camerele de luat vederi, pentru un scurt interviu. Din păcate, nu au cerut o copie a interviului, fiind prima oară când apăream la televizor şi, culmea, într-o biserică!

Piaţa locală de legume şi fructe era încărcată cu de toate, de la produsele cunoscute nouă, europenilor, până la cele mai exotice fructe şi legume, cele mai multe necunoscute de mine,

printre care şi fructul mango, ce aproape îmi ratase prima ieşire în public, ca interpret al fraţilor Lotz şi Metzger, oaspeţi ai Uniunii Baptiste în 1971.

La câtva timp după ce mă transferasem de la Iaşi la Bucureşti, prin concursul fratelui Bunaciu, directorul Seminarului Baptist din strada Berzei 29, care îmi oferise şi cazare la ultimul etaj al clădirii dinspre stradă al numitei instituţii, am fost invitat de fratele Nicolae Covaci, preşedintele cultului, la dânsul în apartamentul din acelaşi corp de clădire. Acolo m-a rugat două lucruri: unu, să-i predau limba engleza, deoarece acum putea călători în străinătate, împreună cu fratele Ţunea Ioachim, secretarul general al cultului, dar ce păcat că datorită necunoaşterii limbii engleze, nu putea comunica şi împărtăşi problemele frăţietăţii. Mai târziu, după ce i-am câştigat încrederea, mai cu seamă prin discreţia de care am dat dovadă, a început să-mi deschidă oportunitatea de a sluji fraţii baptişti în calitate de interpret pentru oaspeţii de limba engleză, atât în cadrul serviciilor bisericeşti, cât şi în discuţiile purtate la nivelul departamentul cultelor.

Cred şi acum că fraţii de la conducerea Uniunii Baptiste intenţionat mă trimiteau pe mine să-i însoţesc pe fraţii străini în diferite turnee prin oraş, fiindu-le un fel de ghid turistic, pentru ca să le pot arăta situaţia reală de teroare comunistă, despre care fraţii de la conducere nu le puteau vorbi deschis.

Ca student ce pierdusem bursa prezidenţială avută la Iaşi, pierzând-o prin transferul la Bucureşti din 1970, m-au ajutat orele de engleză predate fratelui Covaci, mai ales că dânsul a dublat suma ce i-o propusesem iniţial ca remuneraţie.

Şi astfel au demarat lecţiile noastre de engleză. Fratele Covaci, în ciuda vârstei destul de înaintate, dădea dovadă de un lăudabil efort de a-şi însuşi această limbă, rugându-mă să-i vorbesc tot timpul numai în engleză, când eram la lecţii. Ba, în iarna lui 1972, fratele Covaci a făcut rezervare la un hotel din Predeal, unde să avem lecţiile de engleză într-un climat de imersie totală în mediul englezesc – o metodă foarte avansată de predare a unei limbi engleze.

Încetul cu încetul, pe măsură ce-i câştigam încrederea, fratele Covaci a început să-mi încredinţeze şi corespondenţa dumnealui în limba engleză, fraţii din străinătate mirându-se de progresele uimitoare ce le făcuse dintr-odată fratele Covaci!

Astfel, în primăvara anului 1971, am făcut botezul de foc al traducerii în public prin venirea unor fraţi din străinătate, pe care i-am tradus la biserica Basarab. Apoi ne-am deplasat la Arad, cu avionul, unde am fost întâmpinaţi de fratele Ionel Truţa, păstorul bisericii Speranţa, şi de fratele Julean din comitetul bisericii. Îmi amintesc bine neliniştea fratelui Truţa, nepotul fratelui Petru Trutza, exprimată mie pe aeroportul din Arad, că nu găsiseră până atunci interpret pentru limba engleză!

Pe de altă parte, eu nu mai tradusesem niciodată în public în oraşul Arad şi mă temeam, cum era şi normal, de un posibil eşec, cunoscând din spusele tatălui, care nu mi-a dat niciodată nume, cât de împotrivitori îmi erau unii, ce nu se sfiiseră, bunăoară, să-l informeze pe tatăl meu în 69, când am dat examen la facultate la Iaşi că „nu am reuşit“ şi că de aceea întârziam să revin la Arad, fiindu-mi ruşine. De ce fabulaţii erau unii în stare!

Astfel l-am ascultat în tăcere pe fratele Ionel, rugându-mă în gând să nu mă lase Domnul să dau greş în dificila sarcină ce-mi stătea înainte de a-i traduce pe fratele Lotz, dar mai ales, pe fratele Metzger, la biserica din Speranţa, ce-şi ţinea serviciile pe vremea aceea în vechiul local

de lângă podul spre Grădişte. Îmi dădeam seama că nu mai era cale de întoarcere, că avionul se întorsese deja la Bucureşti, urmând acum să-mi dau examenul în faţa unei biserici înţesate de oameni.

Toate au decurs minunat, cei mai mulţi fraţi şi surori fiind foarte binevoitori, susţinându-l în rugăciune pe tânărul de douăzeci şi doi de ani. Şi, bineînţeles, în sală erau şi părinţii mei, care mă susţineau, de asemenea, în rugăciune. Cum spuneam, toate au mers foarte bine, reuşind să-i fac pe ascultători să şi râdă de unele momente pline de umor ale fratelui Metzger, ce avusese o viaţă plină de experienţe bogate ca misionar trimis de *American Baptists* în Africa.

Prinsesem ceva curaj şi îmi spuneam că mă temusem degeaba, până când deodată am primit ceea ce americanii numesc *a curved ball*, o minge pe traiectorie curbată, când distinsul oaspete a folosit cuvântul *mango*, pe care-l auzeam pentru prima oară.

Vorbitorul nu pricepea cum de nu ştiam un termen aparent atât de comun!

Până la urmă am fost ajutat să ies din impas, vorbitorul explicându-mi că era vorba de fructul unui pom ce creşte în ţinuturile calde ale Africii.

Mai îngăduiţi-mi o întoarcere în timp (doar vă preveneam că istoria mea nu este redată rectiliniu). Era prin 1973-74(?), când am primit un telefon de la fratele Covaci să mă prezint la biroul dânsului din clădirea numărului unu a Seminarului. Ajuns acolo, am fost rugat să traduc scrisoarea conducerii Uniunii Baptiste din România către Federaţia Baptistă Europeană. M-am cutremurat când mi-am dat seama ce conţinea: o scrisoare dură trimisă în vest despre Iosif Ţon. Neavând mult timp de gândire, a trebuit să judec rapid ce acţiune trebuiau să iau. Puteam să refuz s-o traduc, ceea ce ar fi însemnat ruptura definitivă cu Uniunea , sau s-o traduc cât mai exact, dar să-mi informez fraţii de credinţă cu privire la această acţiune, ce se făcea în numele frăţietăţii din România, fără ca fraţii să fie măcar înştiinţaţi!

Soţia preşedintelui a fost lăsată „să mă păzească", dar a ieşit curând din birou, lăsându-mă singur. Căutând prin sertarele biroului de scris, am găsit hârtie de indigo şi am tradus scrisoarea în două exemplare, cel de-al doilea ascunzându-l în buzunar. Acasă am retradus în română scrisoarea Uniunii, în cadrul unui exerciţiu practicat intens la seminarele de la facultate, numit retroversiune. Apoi l-am înmânat fratelui Popescu, care a vorbit deschis de la amvonul bisericii Mihai Bravu despre actul de vânzare a fratelui Ţon de către conducerea de atunci a Uniunii, denunţându-l.

Episodul 17:
Povestea continuă

Continui cu versetul pe care l-am primit de la Domnul în dimineaţa zilei de 7 decembrie, ca o confirmare a încurajărilor voastre, dragi Desculţi: *And say to Archippus, Take heed to the ministry which thou hast received in the Lord, that thou fulfil it.* Şi în româneşte: *Şi spuneţi lui Arhip: „Ia seama să împlineşti bine slujba pe care ai primit-o în Domnul"* (Coloseni 4:17).

Am refăcut pasajul omis din postarea de ieri, la îndemnul a doi fraţi de pe Desculţi, ce au avut amabilitatea de a citi textul integral şi a-mi oferi sfatul lor spiritual.

S-ar părea din cele de mai sus că îl condamn pe fratele Covaci, dar prin anii '80 dânsul ne-a făcut o plăcută surpriză, când, fiind adus de fiul său, Octi, şi de nora lui, Iosefina din Carolina de Nord în vizită la noi în Northern Virginia, fratele a fost total eliberat de robia comunismului, crezând că nu se va mai întoarce în România. Îmi amintesc cu recunoştinţă de scrisoarea de câteva pagini ce mi-a adresat-o din casa fiului său despre Manualul Biblic, de Halley, de care nu ştia în ţară. În duminica în care s-a închinat cu noi la biserica Parkwood Baptist Church, a început să-mi povestească despre trecutul şi prezentul (pe atunci) comunismului şi preţul extrem de mare pe care l-au avut de plătit fraţii, în special cei chemaţi să fie păstori. Mi-a făcut o prezentare amănunţită a metodelor diabolice practicate de Securitate împotriva unor fraţi sinceri. Metodele variau de la individ la individ. Pe unii, la terminarea studiilor teologice, la Seminarul Baptist, pur şi simplu, securiştii îi snopeau în bătaie, la unii dintre ei înfrângându-le voinţa şi făcându-i robi supuşi lor. Pe alţii, cu un profil deosebit, studiat minuţios cu mult timp înainte, îi făceau victimele unor şantaje. Din păcate, aveam să-l reîntâlnesc pe fratele Covaci după ce se întorsese, totuşi, în ţară. Ce contrast cu poziţia lăudabilă ce o avusese în America! Acum era total diferit – timorat la culme, de parcă însuşi aerul României comuniste îl viciase din nou!

Episodul 18:
Şcoala vieţii – în America!

The news may be good or bad for us – we will always tell you the truth (Ştirile s-ar putea să fie bune sau rele pentru noi, dar întotdeauna vă vom spune adevărul) era promisiunea pe care o făcea asculrătorilor săi Vocea Americii, încă de la înfiinţare, la întâi februarie, 1942.

La fel şi eu: deşi pe alocuri datele faptice redate de mine nu sunt chiar atât de faptice, în esenţă, v-am spus şi promit să vă spun numai adevărul! De pildă, nici acum nu cunosc distanţa exactă dintre Arad şi Rostoci! Ştiu doar că ne-a prins noaptea pe Puiu şi pe mine când mai aveam doar câţiva kilometri până să ajungem la acest sat de basm (care nici măcar comună nu este, după cum mi-aţi atras atenţia, dragi Desculţi), când am avut o pană de cauciuc la bicicleta lui Puiu. Dar am reparat-o pe întuneric, ajungând, până la urmă, la destinaţie, noaptea târziu! Deh, era cât p-aci să ne înecăm, ca ţiganul la mal (e ok acum să folosesc termenul acesta, după ce, cum am citit în presă, parlamentul României a dat liber la folosirea lui. Şi nu e un termen deloc peiorativ, cel puţin pentru mine, ci face parte integrantă din ţesătura, din alcătuirea poporului nostru – acum, să nu săriţi la arme pentru afirmaţia asta. *Hold you fire! Don't shoot!*.

Cum spuneam, după cam cinci zile de la sosirea noastră în America, fratele Trutza a trebuit să plece în România, într-un voiaj programat cu mult timp înainte de sosirea noastră în America. Dar, ziceam că America se deosebeşte mult de Europa. În România, deplasarea dintr-un loc în altul n-a fost o problemă, cel puţin pentru mine. Fie că mergeam, mai mult, pe jos, fie că foloseam transportul public în comun, cum se poate vedea şi din poza sosirii pe aeroportul Fort Lauderdale, unde eram îmbrăcat într-un costum, ce la scurtă vreme după aceea, nu mai mă putea cuprinde!

La Hollywood, nu vedeam niciun autobuz (acum, de când cu scumpirea benzinei, vor mai fi apărut şi ele). Ne-am dat seama că nu putem sta tot timpul în casă, în primul rând, pentru că trebuia să ne asigurăm cu cele de-ale mâncării (soţia mi-a amintit că, la prima noastră ieşire la magazinul de alimente, ce nu semăna deloc cu alimentara pe care o cunoşteam noi. Acum auzim că s-a schimbat şi în România, numindu-se *hipermarket*, dacă nu mă înşel.); ei bine, eu tot puneam şi din asta, şi din aceea în căruciorul cu care ne plimbam printre multele „străzi" ale marketului, până s-a umplut căruciorul de produse alimentare, multe din ele neştiind „cu ce furculiţă se mâncau". Era uimitor ce mult puteai să cumperi, pe atunci, cu doar vreo douăzeci de dolari! Cred că am ajuns acasă, noi şi copilaşii noştri, cu un alt *Yellow Cab*.

Nişte credincioşi de la biserică, să le spunem Bob şi Jane, care locuiau aproape de noi, ne-au venit în ajutor, ducându-ne unde aveam de mers. Seara, când ajungeam acasă, îmi trebuia mult până să adorm. Ba şi după ce adormeam, visam numai maşini americane, un şir neîntrerupt, un du-te vino ameţitor, de-mi vâjâiau urechile.

Jane, soră cu mult simţ practic, a observat că mă descurcam destul de bine la şofat, căci

trecusem peste faza teoretică a examenului de conducere, având voie acum să mă urc la volan, alături de un şofer autorizat. Şi astfel Jane mă lăsa să conduc automobilul familiei, chiar în traficul intens al Hollywoodului.

Într-o dimineaţă, ne-am trezit cu ea la bloc că mă invită să... *hop in the car* şi „hai să mergem la DMV, să-ţi iei permisul de şofer".

Ce era să fac? Poate dacă lăsa după mine, niciodată nu m-aş fi crezut suficient de pregătit să-mi iau carnetul. Şi astfel în mai puţin de o oră, aveam în mână documentul definitoriu, ce m-a ajutat, poate mai mult decât orice, să devin american.

Un alt frate din biserica Sheridan, aflând că mi-am luat carnetul de conducere, mi-a lăsat vorbă că pot să folosesc maşina lui, până îmi voi procura un vehicul propriu. Ne-a dus sora Jane la o fermă departe, în afara oraşului, unde ne aştepta un Chevrolet luxos, care ne-a fost împrumutat să-l folosim. Apoi, când proprietarul maşinii s-a întors dintr-o călătorie de afaceri în America Latină, unul din diaconii bisericii ne-a oferit un Volkswagen gen „broscuţă", pe care a trebuit să învăţ, mai întâi, să-l conduc, fiind înzestrat cu schimbător manual de viteze (*stick shift* cum i se spunea). Dragostea fraţilor din biserică nu a cunoscut margini. Un alt frate, care îşi câştiga existenţa din vânzarea de maşini, ne-a oferit un superb Plymouth Fury II, alb, la patru uşi, de numai 3 ani vechime, pentru suma modică de 700 de dolari. Nu prea mai stăteam pe acasă după asta, ci exploram frumuseţile Floridei, cum benzina era ieftină. Dar, mai presus de toate, puteam să-l duc pe fiul nostru, David, la grădiniţa bisericii. Tare greu i-a fost la început să se obişnuiască, mititelul de el, mai ales că le cam încurca în perioada aceea, oscilând între limba maternă şi noua limbă a ţării, inventând termeni compuşi, ca de exemplu *hamcă*, pentru şuncă (nu de Praga, ci americană). Când veneam să-l iau după masa, mi se lipea de gât, nevoind să mă mai lase!

Vă spuneam că era o biserică mare cu librăria ei proprie, unde petreceam mult timp. Dintre toate cărţile, mi-am cumpărat-o pe cea care avea să se dovedească, în curând, de un mare folos: autobiografia unui pastor bulgar, ce petrecuse 13 ani în închisorile comuniste din Bulgaria, pentru credinţa sa în Cristos. Peste nici două luni aveam să fiu primit de acest om al lui Dumnezeu în biroul lui din Glendale, California. Personajul carte stătea în faţa mea, în carne şi oase! Dar despre această experienţă puţin mai târziu.

Maria, ce nu dispunea de atâta timp ca mine, fiind ocupată cu copiii, a angajat un simpatic domn pensionar, Mr. English (realmente era englez!), care a învăţat-o să şofeze „cum scrie la carte". O lua de acasă şi o lăsa la sfârşitul sesiunii de instruire, aşa încât, în scurt timp, Maria şi-a luat cu succes permisul de conducere.

M-am tot învârtit, neştiind cum să abordez episodul următor. Fratele Trutza întârzia să revină din România. În absenţa dânsului, directorul liceului creştin care funcţiona în incinta bisericii, când a aflat că absolvisem în ţară facultatea de filologie, secţia engleză-română, m-a angajat, la început de probă, apoi după câteva zile de orientare petrecute cu ceilalţi profesori şi profesoare (de fapt, mai mult profesoare), definitiv în postul de profesor de engleză. Mă simţeam tare fericit de această întorsătură, numai că Domnul avea alt plan cu mine, cum veţi vedea.

Fratele Trutza i-a telefonat fratelui Grigore Tudoran, care mergea anul acela cu maşina la Detroit, pentru a participa la conferinţa anuală a Asociaţiei Baptiştilor Români din SUA şi

Canada, rugându-l să mă ia cu el, eu urmând să-l întâlnesc pe fratele Trutza acolo, la sosirea acestuia din România.

Ce călătorie memorabilă a fost! Fratele Tudoran m-a lăsat să conduc mai tot timpul, spre satisfacţia mea. Dar a remarcat foarte curând o anumită nesiguranţă la mine, informându-mă că cei mai mulţi români nu îndrăzneau să circule pe *freeway* (autostradă) decât după cel puţin un an sau doi de la obţinerea carnetului de şofer.

Ne-am oprit la prânz să luăm masa la un *fast food* al reţelei Kentucky Fried Chicken. Mi s-a părut cel mai delicios pui prăjit care-l gustasem vreodată! După prânzul extrem de gustos, am cerut ospătăresei un pahar cu apă, pronunţând cuvântul wo:tă , deci cu „o“ lung; în schimb, în pronunţia ei se auzea un „o“ deschis, aproape de a: watăr . Destul, nu am să vă plicitesc cu chestiuni neesenţiale. Pe parcurs, mi-am modificat şi eu engleza, adaptându-mă la cea americană, deşi ca pronunţie, rămâne engleza britanică. Bine spune proverbul: *When in Rome, do as the Romans do*, adică dă-te pe brazdă.

Aşadar, povestea continuă – îl iau ca moto (se scrie cu un siugur „t“, an verificat!), împrumutat de la fratele Nelu Aliman. Seara, am tras la un motel şi am făcut cunoştinţă cu o altă instituţie americană: *The Tonight Show*, avându-l ca protagonist pe Johnny Carson şi veşnic veselul Ed McMahon. Ce oameni bine dispuşi mai sunt şi americanii ăştia, mi-am zis. Ba chiar prezentatorii de la programul de ştiri am observat că sunt familiari, naturali, abordând acest subiect cu totul diferit de maniera sobră cu care eram obişnuiţi în ţară.

Auzisem de biserica din Detroit, păstorită, pe atunci, de un alt binefăcător al meu, Rev. Arsenie Lucaci. Nu ştiu dacă a supravieţuit biserica aceea din cărămidă roşie. Am lateral, pe peretele din faţa biroului, înrămată o fotografie format mare cu participanţii din anul acela, 1977, la convenţia baptiştilor români din SUA şi Canada. Când am vizitat din nou Detroitul împreună cu fiii noştri, David şi Joseph, prin 1993, mi-am făcut timp să străbat cu maşina această istorică arteră de circulaţie, sperând să revăd biserica, dar n-am mai găsit-o!

Conform înţelegerii, fratele Ginga, ce locuia la câţiva paşi de biserica românească, s-a dus la aeroportul *Detroit Metro Airport* să-i aducă acasă pe fratele Trutza şi pe fratele Joe Bass, care aflasem că era adevăratul nostru sponsor, sau, oricum, co-sponsor.

De altfel, îmi dăduse telefon Maria să mă anunţe că în lipsa mea de acasă primiserăm un plic mare, cu conţinut cel puţin alarmant. Era vorba de nişte documente chipurile de la un fost deţinut ce făcuse închisoarea cu regretatul frate Richard Wurmbrand, în care acest deţinut îl acuza pe fratele Richard că şi-ar fi vândut tovarăşii de închisoare! Or, eu îl cunoşteam, ce-i drept, din auzite pe fratele Wurmbrand, ca un credincios de mare valoare. Mai erau şi alte materiale redactate foarte dur la adresa fratelui Wurmbrand, pe care Joe Bass, preşedintele organizaţiei *Underground Evangelism* voia să le traduc în engleză. Cu alte cuvinte, nici nu sosisem bine în Statele Unite, că mi se cerea să şi traduc documente cu caracter compromiţător! Mi-am zis: în ce viespar ai intrat, Dorule?! Şi acesta nu era decât începutul.

Fratele Curtis Nims, de care am pomenit deja, venise de mai multe ori în România, de aportul dânsului fiind legată eliberarea noastră finală din închisoarea ce era pe atunci România. Dar, bineînţeles, că nu ştiam nimic despre Underground Evangelism („evanghelizare subterană“), şi poate că mai bine că n-am ştiut nimic, deoarece în America am aflat că ei au publicat

cartea tradusă de mine în 1973, prin care am cunoscut-o pe Maria, *Originea omului. Destinul omului*, de A. S. Wilder- Smith şi pentru care cât p-aci era să mi se intenteze proces. Securitatea spera să le furnizez date despre această organizaţie cu caracter vădit anti-comunist, numai că, nici să mă fi tăiat, nu aveam cunoştinţă despre ea. La acea şedinţă din casa fratelui şi sorei Ginga am aflat că lui Bass îi datoram recunoştinţa pentru costul transportului pe calea aerului în America, precum şi suma iniţială de ajutor financiar, primită la sorirea în Statele Unite ale Americii, pentru care i-am mulţumit lui Bass.

Joe Bass dorea să ştie ce planuri de viitor aveam. S-a bucurat aflând că mă preocupa interesul pentru literatură creştină, şi m-a asigurat că se potrivea cu interesele lor pentru România. Numai că am sesizat, încă de atunci, o umbră de întristare pe faţa fratelui Trutza, a cărui preocupare principală era transmiterea Cuvântului pe undele radiofonice în România.

În felul acesta, după nici două luni de la sosirea noastră în America, peste euforia iniţială, începeau să se lase umbre adânci, ce riscau să compromită definitiv viitorul conlucrării noastre.

Reveniţi în Florida, fratele Trutza cu avionul, iar eu cu maşina fratelui Tudoran, mi-am reluat lucrul la studioul de radio din apartamentul fratelui Petru. Studio este prea mult spus. În realitate, era vorba de două aparate de magnetofon, pe care se înregistrau emisiunile, ce erau ulterior expediate prin poştă la Quito, Ecuador, unde era staţia de radio HCJB, ce apare în *Pilotul Junglei*, carte pe care n-am terminat-o încă de tradus.

Fratele Trutza părea total schimbat faţă de felul în care îl cunoscusem înainte de plecarea în România. La insistenţele mele să ne spună motivul preocupării sale faţă de noi, într-un târziu, s-a lăsat înduplecat şi ne-a povestit că la sosirea în România a fost întâmpinat de un val uriaş de „vorbe", nu tocmai elogioase, la adresa mea.

Printre criticii cei mai înverşunaţi, mi-a precizat fratele Trutza, era şi un pastor renumit, ce studiase la Oxford, care, printre alte trăsături negative de caracter ale subsemnatului, i-a citat fratelui Trutza îndeosebi pe una extrem de dăunătoare pentru orice american ce se respectă: presupusa fugă de muncă sau, mai pe şleau, lenea de care aş fi dat dovadă. Nimănui nu i-ar fi trecut prin cap să mă acuze de aşa ceva!

Nu ştiam că lucrurile nu aveau să se oprească aici. După vreo zece zile, am primit prin poştă o scrisoare recomandată, de mari proporţii, în care eram acuzat de fratele Trutza de o mulţime de delicte, pentru care mi se răpise orice drept de apel şi de care, evident, nu eram vinovat. Erau în cea mai mare parte rodul ponegririi mele ce i-o făcuseră „prietenii" mei, dar mai ales, fostul student la Oxford, despre care nu aveam de unde şti pe atunci că avea de multă vreme în vizor preluarea conducerii Societăţii Misionare Române, ca viitoare rampă de lansare a dumnealui în Statele Unite, până ce era cât pe aci să-i strice planurile, minuţios alcătuite, un biet „tinerel" ca mine!

În prealabil, cinci cópii ale scrisorii fratelui Petru fuseseră expediate la cinci prieteni americani, a căror adresă o dădusem fratelui Trutza ca referinţă. Mă întreb ce vor fi spus dumnealor despre imaginea în care eram descris de fratele Trutza! Când voi fi avut timp să comit toate delictele de care eram acuzat în scurtul răstimp cât stătuserăm pe aceste meleaguri floridiene!

În plus, am fost chemaţi de fratele Trutza „la raport!" şi ni s-a pus în faţă o notă de plată, în care ni se punea în vedere că-i datorăm suma, pe atunci uriaşă, dar şi acum deloc neglijabilă,

de vreo 3 000 de dolari, o bună parte din această sumă reprezentând costul cheltuielilor de transport şi chiar un cadou primit de la biserica Sheridan.

Confruntat cu această stare de fapt, cu această poziţie intransigentă din partea unui om mult mai în vârstă decât noi şi, mai întâi de toate, un frate în Cristos, soţia şi cu mine nu am avut de ales, decât să ne dăm demisia. De fapt, mă temeam că soţia, care era gravidă cu cel de-al treilea copil, Joseph, va aveau un accident, datorită stresului, ea nefiind familiară cu conflictele dintre baptişti, fiind întoarsă de curând la Domnul.

Episodul 19:
Ultima întrevedere cu fratele Trutza

Căci mânia Lui ţine numai o clipă, dar îndurarea Lui ţine toată viaţa: seara vine plânsul, iar dimineaţa veselia (Psalmul 30:5).

Odată ce mi-am dat demisia de la Societatea Misionară Română, am simţit amândoi. Maria şi cu mine, o mare uşurare. Totodată, se ridica automat interdicţia de a lua contactul cu Paul Popov, pe care-l întâlnisem în casa fratelui Aurel Popescu, când mă dusesem să-mi iau rămas bun de la acesta prin iulie 1977. Reamintesc că fratele Paul îmi dăduse doar un număr de telefon (de altfel, nici numele dânsului nu-l ştiam pe atunci!), pe care eram rugat să-l accesez de îndată ce voi sosi în Statele Unite ale Americii. Cum spuneam, fratele Trutza nu mi-a permis să fac acest lucru cât timp am lucrat la dânsul.

Cred că în ziua în care mi-am dat demisia, chiar în după masa aceleaşi zile, prin octombrie 1977, am format misteriosul număr de telefon. Imediat mi-a răspuns chiar Paul Popov, exprimându-şi bucuria că, în sfârşit, l-am sunat. Nu mai ştia absolut nimic despre mine, din clipa în care ne întâlniserăm pentru câteva clipe în casa fratelui Popescu, de pe bulevardul Cantemir, dacă îmi mai amintesc.

Luând contactul cu Paul, aveam să cunosc stilul operativ, practic şi eficient de lucru al occidentalilor. Mi s-a spus să aştept lângă telefon. Peste mai puţin de o oră, m-a sunat fratele Kurt Eisentrout, managerul biroului din Glendale, zona metropolitană a oraşului Los Angeles, a ceea ce s-a dovedit a fi organizaţia misionară *Evangelism to Communist Lands*, să-mi spună că eram programat să zbor a doua zi de dimineaţă la Los Angeles, pe coasta de vest a Americii. Mi s-au dat datele privitoare la zborul, ce fusese plătit prin telefon, şi am fost asigurat că mă va aştepta cineva la sosirea în marele oraş – avea să fie chiar Kurt.

Maria şi cu mine am mulţumit Domnului pentru călăuzirea minunată şi am făcut imediat pregătiri pentru plecarea mea a doua zi cu avionul la Los Angeles. Era prima dată când ne despărţeam unul de altul.

A doua zi, Maria, proaspăt înarmată cu permisul de conducere, luat cu brio în urma pregătirii cu Mr. English, împreună cu David şi Esther, m-au condus la aeroportul din apropiere, la Fort Lauderdale, de unde am luat un DC-8 jumbo jet până la Los Angeles. Într-adevăr, la aeroport m-a întâmpinat Kurt Eisentrout, cu care m-am împrietenit foarte repede. După cam o oră, am ajuns la Glendale, la sediul misiunii Evangelism to Communist Lands, ce-şi avea birourile într-o casă încăpătoare, pe o străduţă colţ cu bulevardul Brand. Am făcut imediat cunoştinţă cu Rev. Haralan Popov, preşedintele misiunii, fost deţinut politic în închisorile din Bulgaria, cu treisprezece ani de suferinţă la activ. L-am recunoscut îndată ca cel din poza autobiografiei pe care o citisem în volumul cumpărat nu întâmplător la librăria creştină a bisericii baptiste Sheridan, din Hollywood, Florida, în primele zile după sosirea în America, în august 1977. Cartea se numea: *Tortured for His Faith* (Torturat pentru credinţa sa), publicată de editura Zondervan. Citisem cartea pe nerăsuflate, recunoscând în experienţa fratelui Popov elemente

comune cu cele din viaţa propriului meu tată. În cazul fratelui Haralan, suferinţa fusese chiar mai intensă, el fiind educat în Anglia, căsătorit cu o soră din Suedia, regretata Ruth, împreună cei doi întorcându-se în Bulgaria lui natală, cu puţin timp înainte de venirea la putere a comuniştilor.

După trecerea mai multor ani de la întemniţarea soţului ei, Haralan, sora Ruth, s-a repatriat în Suedia, împreună cu cei doi copii ai lor, Rhoda şi Paul.

În 1977, când l-am cunoscut pe Paul în casa fratelui Popescu, înainte de plecarea din România, Paul nu mai vorbea decât foarte puţin limba bulgară, fiind educat în Suedia. Prin călăuzire divină, Haralan a fost îndrumat de fraţii din Suedia să emigreze în Statele Unite, unde Haralan a înfiinţat misiunea de ajutorarea a creştinilor din ţările comuniste, *Evangelism to Communist Lands*, având o filială în Vancouver, Canada, pe care o conducea Paul.

Cum era şi normal, am fost supus unei examinări minuţioase de către fratele Haralan, la sfârşitul căreia, Haralan a format numărul de telefon al fiului său, Paul în Vancouver, Canada, pronunţându-se satisfăcut de mărturia mea şi întrebându-l ce să facă cu mine. „Trimite-l pe Doru imediat la Vancouver", a venit îndată răspunsul.

În orele care mi-au rămas până la căderea nopţii, am decis să-i fac o vizită fratelui Pitt Popovici, în zona metropolitană a oraşului Los Angeles, pare-mi-se în suburbia Bellflower.

Apoi m-am culcat devreme la motelul din apropierea misiunii, în care am fost cazat, urmând să mă scol dis-de-dimineaţă a doua zi, pentru a lua avionul spre Canada.

În timp ce avionul se înălţa de pe aeroportul Los Angeles, pe coasta Pacificului, şi spiritul meu era într-o stare înălţătoare, de laudă şi mulţumire la adresa Domnului, care ne călăuzise atât de minunat!

Cu fratele Trutza Petru aveam să mă întâlnesc după aproape cinci ani la Chicago, în prima parte a anului 1982, în biroul pastoral al fratelui Ted Faur, păstorul româno-american al bisericii aproape total americanizate de români, care se închinau în limba engleză. Ocazia? Serviciul de înscăunare a fratelui Ţon în funcţia de preşedinte al Societăţii Misionare Române.

Aşadar, cu puţin înainte de începerea serviciului propriu-zis, eram cu toţii în biroul bisericii: păstorul bisericii, fratele Ţon, fratele Trutza, subsemnatul şi mai erau câţiva ale căror nume nu le mai reţin. Discuţii animate, eroul zilei fiind, bineînţeles, fratele Ţon.

Se apropia începerea serviciului special de inaugurare a noului preşedinte. Într-un târziu, fratele Trutza, care asistase tăcut mai tot timpul până atunci, şi-a ridicat glasul şi, pe un ton smerit, l-a întrebat pe Iosif Ţon:

„Frate Ţon, atunci cum rămâne cu promisiunea pe care mi-aţi făcut-o de a-mi publica cărţile la care am lucrat ani de zile, printre care şi *Vremuri Apocaliptice*?"

După o pauză cam lungă, Iosif Ţon i s-a adresat lui Petru Trutza, pe un ton nervos, cam aşa:

„Dumneata ai terminat cu lucrarea. Gata! Acum ieşi la pensie. E timpul să-i laşi pe alţii să ducă mai departe lucrarea, ok?" şi a continuat să i se adreseze fratelui Trutza pe un ton răstit, cu o voce aspră, care m-a umplut de groază. Parcă nici pe securişti nu-i auzisem adresându-se fraţilor noştri în România de aşa manieră! Oare aceasta era răsplata ce i-o datora Ţon înteme-

ietorului misiunii, care lucrase cu atâta trudă la clădirea acestei societăţi misionare?

Pentru a nu mă da în spectacol, cu greu reţinându-mi lacrimile, am ieşit din birou şi, adânc întristat de evenimentul deplorabil, inimaginabil la care asistam, m-am urcat în automobil şi am plecat imediat la aeroport, înapoindu-mă la Portland.

Odată ajuns acasă, am fost contactat la biroul propriei întreprinderi de fratele Trutza, care m-a rugat să prelucrez cartea *Vremuri Apocaliptice*, pe care am transmis-o recent în format PDF pe Desculţi. Ulterior am primit mai multe telefoane de la diverse persoane, care, din motive lesne de înţeles, vor rămâne anonime, fiind „sfătuit" să nu public cartea fratelui Trutza. Apăruse cu puţin înainte cartea regretatului fratele Alexa Popovici, *Parusia*, cu un punct de vedere diametral opus celui exprimat de fratele Trutza, a cărui poziţie era şi este în totală consonanţă cu vederile personale şi cu cele ale marii majorităţi a publicului creştin american, ce crede în inspiraţia integrală a Bibliei şi în interpretarea literală a Scripturii.

Am introdus în lucru cartea, făcându-i culesul la tipar, reproducerea şi legatul ei făcându-se local la Hollywood, în Florida.

Aveam să mă mai întâlnesc doar o singură dată cu fratele Trutza, înainte de decesul dânsului, când am făcut o călătorie, împreună cu regretatul meu cumnat Vasile Chirilov, la Hollywood, unde am vizitat şi biserica română ce se înfiinţase între timp.

N-am să uit clipele de părtăşie petrecute în compania fratelui Trutza. Cu durere în suflet, fratele Trutza părea dezolat de întorsătura pe care am luaseră evenimentele.

„Frate Doru, nu ştiam cine sunteţi dvs. şi cum va lucra Dumnezeu în viaţa dvs. O, dacă aş fi ştiut, altfel aş fi procedat! Dar nici acum nu e prea târziu. N-aţi vrea să vă întoarceţi în Florida, să începem de la zero o nouă lucrare?"

Cu durere în suflet pentru ocaziile pierdute, a trebuit să declin invitaţia fratelui Trutza, mai ales că de-acum mă stabilisem în Fairfax, o suburbie a capitalei americane, Washington. Dar despre ce s-a întâmplat până atunci, voi relata în episodul următor, dacă voi mai avea prilejul să scriu.

Episodul 20:
Paul Michelson, model de creştin american şi un mare om de cultură, prieten de nădejde al României

Au mai rămas aproximativ 65 de ore din 2010, anul care se scurge rapid, fiind urmat de 2011, an care ne apropie mai mult de sosirea Mântuitorului scump, care va veni pe nori să-Şi ia acasă mireasa iubită. Lumea e într-o convulsie, într-o stare de agitaţie, fiind inconştientă de acest eveniment, până când va fi prea târziu. Fie ca noi, Biserica, să fim gata spre a-L întâmpina pe Cel ce vine să ne ia, ca acolo unde este El să fim şi noi: ...*Eu mă duc să vă pregătesc un loc. Şi după ce Mă voi duce şi vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce şi vă voi lua cu Mine, ca acolo unde sunt Eu, să fiţi şi voi* (Ioan 14:2-3).

Noi nu ne călăuzim după aşa-zisele muze. Pe noi ne călăuzeşte, sau ar trebui să ne călăuzească, Duhul Sfânt. Destinul nostru e irevocabil, indisolubil legat de al Domnului Isus.

Prin urmare, la sfârşitul acestui an, cum spuneam, cel mai productiv din viaţa mea de aproape 63 de ani, vă mulţumesc din nou, dragi Desculţi, pentru mijlocirea voastră, în scrierea acestor rânduri, pe care nici nu visam acum un an să le aştern pe hârtie (mă rog, mai întâi pe ecranul de sticlă al calculatorului, cum se exprima atât de plastic fratele Titi Moga).

Acum, apropiindu-mă de finalul acestei mărturii în limba română, cu ajutorul şi cu voia Domnului, mă voi întoarce la proiectul iniţiat de mine, la îndemnul fiului meu celui mare, David, care, pe când eram încă în convalescenţă, m-a îndemnat să-mi aştern memoriile. Lui şi celorlalţi vorbitori de limba engleză le sunt încă dator, după cum spunea C. S. Lewis, cu „my tale".

În noaptea care a trecut, am făcut o incursiune într-o lume pe care o credeam oarecum pierdută: cea a limbii şi culturii ţării adoptive. Din fericire, am constatat că nu s-a pierdut nimic, ci, dimpotrivă, experienţa vieţii mele s-a îmbogăţit mult prin acest an în care v-am fost împrumutat.

Am încurcat niţel borcanele, în episodul precedent, nr. 19, când părăseam, întristat, întrunirea dinaintea instalării fratelui Iosif Ţon în fruntea Societăţii Misionare Române, pe care acesta pusese mâna, al cărei întemeietor, Dr. Peter Truza, fusese atât de brusc şi de nepoliticos îndepărtat de Iosif Ţon. De fapt, nu m-am dus direct la aeroportul O'Hare, ci, mai întâi, am dat o fugă până în statul învecinat, Indiana, făcându-le, după ce le-am dat telefon în prealabil, o vizită inopinată prietenilor mei, Paul şi Jean Michelson, din Huntington, Indiana. Pe drum, am trecut printr-o zonă foarte dezolantă: vestigiile ruginite ale coloşilor de odinioară ai puternicei industrii americane a oţelului, care acum este produs mult mai ieftin în străinătate.

Paul Michelson venise în România la începutul anilor 70, cu o bursă de studii post universitare, urmând să-şi dea doctoratul, cred, din istoria României, după studii aprofundate la arhivele statului din Bucureşti. I-am întâlnit „întâmplător" la biserica baptistă din bulevardul Basarab. Am fost invitat la apartamentul pe care-l închiriau pe strada Povernei, colţ cu Ana

Ipătescu, în apropiere de Piaţa Romană. Vorbeam cu Michelsonii mai mult în engleză, întrucât erau la început cu studiul limbii române. Cred că ar fi trebuit să vorbesc cu ei în română, să le dau ocazia să practice limba română. Dar, din comoditate, vorbeam cu ei în engleză.

Ce m-a surprins la Paul a fost seriozitatea cu care aborda studiile pe care le făcea, probitatea şi puterea sa de muncă extraordinară. Prin soţii Michelson şi călătoriile lor cu automobilul lor, marca Simca, am ajuns să-mi cunosc mai bine propria ţară.

Dar şi mai benefică pe plan spiritual s-a dovedit părtăşia avută şi cu familia Glenn Torrey, fost profesor universitar de-al lui Paul în America, ce venise şi el într-un schimb de experienţă în România.

De la Glenn mi-am consolidat felul de a se întâlni acasă, în jurul Cuvântului, pentru părtăşie creştină, experienţă ce-mi aducea aminte de modul părinţilor mei, Simion şi Maria, de a se aduna cu fraţii lor de credinţă la biserica din Arad, strada Oituz, până în decembrie 1958, când fraţii respectivi, împreună cu Vasile Moisescu, au fost arestaţi şi condamnaţi la ani grei de închisoare, singura lor vină fiind faptul că-L mărturisiseră pe Cristos.

Acasă la fratele Torrey, luam masa, după care rămâneam aşezaţi şi deschideam bibliile la pasajul respectiv pe care urma să-l studiem în seara aceea, având şi alte cărţi, inclusiv cele de cântări. Interesant este că, deşi Glenn conducea discuţiile, întreg grupul, format din vreo optzecе alţi străini din toată lumea, veniţi la studii în România, participa la această discuţie liberă din Cuvânt, presărată cu comentarii personale din experienţa proprie a fiecăruia. Mulţumesc Domnului pentru paza Sa deosebită asupra noastră. În tot timpul primei jumătăţi a anilor 70, ne-am desfăşurat nestingheriţi părtăşia, fără să fi fost opriţi în vreun fel de autorităţi. La această libertate a contribuit şi o anumită înţelegere tacită la care s-a ajuns între părţi: guvernul român le acorda totală libertate de acţiune, cu condiţia ca americanii să nu iasă din cadrul stabilit de guvern pentru ei. Menţionez că Jean preda la şcoala americană din Bucureşti.

Reiau firul naraţiunii din acel moment al vizitei pe care m-am decis să le-o fac soţilor Michelson, la locuinţa lor din Huntington, Indiana, unde Paul preda istoria la colegiul creştin cu acelaşi nume. Soţii Michelson au avut mai multe oportunităţi să meargă în alte părţi, dar au preferat viaţa liniştită şi calmul statului Indiana din America.

Paul Michelson şi cu soţia sa mi-au fost modele vrednice de urmat, pentru ceea ce avea să urmeze în viaţa mea: propria mea americanizare, prin îmbrăţişarea vieţii acestui popor cu suflet mare, ce avea să ne primească cu braţele deschis, pe Maria şi pe mine, împreună cu copilaşii pe care ni i-a dăruit Domnul.

Astăzi profesorul Michelson este un om cu o cultură vastă, un american care şi-a însuşit limba română în toate compartimentele sale, având acasă o bibliotecă vastă. Când l-am vizitat în Huntington, vreo două camere erau dedicate în întregime bibliotecii sale, fiind formate numai din rafturi ticsite cu cărţi. În Bucureşti, fusese un veritabil şoarece de bibliotecă, cunoscut de toţi librarii capitalei şi de proprietarii de cărţi rare. Eram uimit de titlurile de cărţi vechi şi noi pe care le poseda Paul, mai cu seamă de cele publicate în perioada interbelică a României.

Şi astăzi profesorul Michelson participă la viaţa culturală a României, fiind citat de numeroase publicaţii, aducându-şi contribuţia la elucidarea multor taine ale culturii româneşti. Dacă doream să aflu cauza multor fenomene de azi, trebuia doar să apelez la cultura lui Paul, găsind

răspunsul în fapte petrecute cu mult timp în urmă.

Din doctoratul lui Michelson am învăţat multe lucruri, dar mai cu seamă metoda de cercetare exhaustivă a americanilor. De exemplu, perioada pe care s-a axat Paul a fost, în mare, dacă nu greşesc, cea dintre 1859 şi 1871 – cu alte cuvinte, o felie de istorie românească, abordată din toate punctele de vedere, desigur, mai întâi, povestind faptele petrecute în această perioadă, dar având în vedere şi ramificaţiile acţiunilor respective şi contextul general, menite să ofere răspunsuri pentru starea actuală de lucruri.

Spuneam mai sus în episodul actual că lui Paul şi Jean le plăcea să călătorească. Mi-amintesc de vizita pe care am întreprins-o cu soţii Michelson la Târgovişte, la unchiul meu, Nelu Banu, care era detaşat cu serviciul prin prima jumătate a anilor ’70 la Târgovişte, împreună cu familia. Ne-am deplasat acolo cu automobilul familiei Michelson, marca Mercedes, cu motor Diesel. Cum în ziua aceea era frig, fiind încă iarnă, ne-a trebuit multă vreme până să pornim motorul. Mulţi ar fi renunţat la călătorie, amânând-o pentru o altă zi mai călduroasă, nu însă Paul. Ne-am bucurat, astfel, în ziua aceea de căldura părtăşiei familiei lui Nelu.

O importantă componentă a şederii familiei lui Paul în România, în mai multe etape, a constituit-o vizitele pe la fraţii din România. Din toate acestea, pe lângă dragostea puternică de fraţi a lui Paul, răzbătea un umor reconfortant. Bunăoară, îmi amintesc cum odată flăcăul binecrescut al unei familii de credincioşi din Bucureşti i-a adresat lui Paul tradiţionalul salut „sărutmâna“, la care Paul imediat a întins mâna, spre a-i fi sărutată, punând în încurcătură pe respectivul tânăr!

Sau gestul lui Paul Michelson după ce se întorsese din România şi fondase, împreună cu alţi americani de prestigiu, toţi iubitori ai culturii româneşti, de a da de înţeles cititorilor revistei al cărei editor era, că este recunoscător oricăror comentarii constructive din partea cititorilor, fiind îndemnaţi, în acest sens, să le aşteană în scris în pătrăţelul de câţiva milimetri pătraţi prevăzut în acest sens în revista Societăţii pentru Studii Româneşti!

Mult am câştigat de pe urma asocierii cu soţii Michelson! De pildă, într-o vizită făcută la familia unchiului meu Traian Ban, verişorul meu Marcel i-a pus o seamă de întrebări lui Paul, printre care şi una legată de metodele de parcurgere a unui text, menite să explice asimilarea unei culturi atât de vaste, cât mai eficient. Ce a urmat a fost foarte instructiv. Astfel, Paul a spus că sunt mai multe metode de a citi un text, în funcţie de conţinutul său. Mai târziu, când am avut onoarea să-l găzduiesc în Fairfax, Virginia, pe distinsul profesor de istorie Alexandru Zub, de la Universitatea din Iaşi şi fost absolvent al universului concentraţionar din România comunistă de tristă amintire, am făcut din nou cunoştinţă cu metodologia studiului intensiv al cărţilor, fiind ruşinat însă când profesorul Zub a dat să răsfoiască un volum din biblioteca personală, frumos legat, cu litere aurii pe copertă, dar care, din nefericire, rămăsese necitit încă de subsemnatul, fapt pus în evidenţă de paginile care erau încă lipite unele de altele de la tipografie!

Mulţumesc lui Dumnezeu pentru că, în educaţia mea şi pregătirea pentru viaţă, a avut grijă să mă aşeze în calea atâtor copii ai Săi, de la care am avut de învăţat minunate pilde de trăire creştină, cum au fost şi soţii Michelson, şi mai târziu, cei doi fii ai lor, David şi Paul-Philip – o familie binecuvântată de americani, cu o mare dragoste, sinceră, neprefăcută, pentru străvechiul nostru popor, dar, mai ales, pentru fraţii lor de credinţă întru Cristos, mădulare

scumpe ale Trupului lui Cristos. Nu odată mi-a fost dat să văd această dragoste în acţiune, manifestată prin gestul de iubire practică a lor de către Michelsoni, prin gesturile concrete de ajutorare a celor aflaţi în nevoi. Însăşi familia mea a beneficiat de dragostea lui Paul şi Jean Michelson, care au văzut dificultăţile mamei mele întâmpinate la bucătărie în pregătirea hranei şi ne-au dat o mână de ajutor frăţesc, cumpărând pe dolari mult râvnita butelie de aragaz, în anii şaptezeci.

Multe lucruri aş mai avea de povestit despre viaţa acestor sfinţi ai lui Dumnezeu, Paul şi Jean Michelson, despre privilegiul deosebit pe care mi l-a făcut Domnul de a-i fi aşezat în calea mea, dar, timpul s-a dus. M-a prins sfârşitul anului!

Dar cărarea celor neprihăniţi este ca lumina strălucitoare, a cărei strălucire merge mereu crescând până la miezul zilei (Proverbe 4:18).

Sosirea pe aeroportul internaţional Fort Lauderdale, la 3 august 1977: de la stânga la dreapta, fratele Trutza, fratele Feştian, membru al boardului de directori ai Societăţii Misionare Române, subsemnatul, apoi soţia fratelui Trutza, Earl Hester, şi căpşorul Estherei ţinută în braţe de Maria.

De la stânga la dreapta: Esther, Joseph, David, fratele Aurel Poposcu.
Al doilea rând: Anisia, mama Mariei, şi Maria.

Mr. and Mrs. Trutza, în biroul lor de la biserica Sheridan

Familia Motz, la National Aquarium din Baltimore, Maryoand, prin anii 80

Poză cu americanii – 31 august 1965, în curte la Lidia Străin. În extrema strângă: fratele John Ginga, unul din cei doi interpreţi ai lor. În planul din faţă, stânga: subsemnatul, un tânăr de 17 ani.